

ЗВІТ ПРО РЕЗУЛЬТАТИ АНАЛІЗУ ВИКОНАННЯ ОСНОВНИХ ПОКАЗНИКІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ЗА 2022–2024 РОКИ

Відповідальний:

Заступник Голови Рахункової палати
Сергій КЛЮЧКА

Київ

www.rp.gov.ua

ЗМІСТ

ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АНАЛІЗУ	4
I. СИСТЕМА МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ	10
II. ДОХОДИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ	12
III. ВИДАТКИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ	46
IV. БЮДЖЕТНА ЗБАЛАНСОВАНІСТЬ	71
V. МІСЦЕВИЙ БОРГ	87
VI. ПРОПОЗИЦІЇ	90
СПИСОК СКОРОЧЕНЬ	91
ДОДАТКИ	92

Аналіз виконання основних показників місцевих бюджетів за 2022–2024 роки здійснено в межах реалізації повноважень Рахункової палати, визначених Законом України від 02 липня 2015 року № 576 «Про Рахункову палату» (у редакції Закону України від 30 жовтня 2024 року № 4042 — IX «Про внесення змін до Закону України «Про Рахункову палату» та деяких інших законодавчих актів України»), а також Закону України від 16 січня 2025 року № 4225-IX «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо актуалізації та удосконалення деяких положень», яким внесено зміни до статті 110 Бюджетного кодексу щодо державного зовнішнього фінансового контролю (аудиту), зокрема, за надходженням і використанням коштів місцевих бюджетів.

Мета аналізу — оцінити загальний стан виконання в умовах воєнного стану надходжень і витрат місцевих бюджетів, дослідити динаміку ключових показників, формування їх регіональних відмінностей, а також фактори, що впливають на бюджетну збалансованість місцевих бюджетів.

За результатами дослідження окреслено проблемні питання, з якими зіткнулися територіальні громади у 2022–2024 роках, а також можливі ризики в їхній діяльності, що стане практичним підґрунтям для подальшого визначення контрольних заходів Рахункової палати у сфері регіонального розвитку.

Аналіз проведено на підставі даних звітності Казначейства, офіційного державного порталу <https://www.openbudget.gov.ua>, інформацій ОВА щодо виконання окремих показників місцевих бюджетів.

ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ АНАЛІЗУ

Місцеві бюджети відіграють важливу роль у системі публічних фінансів, забезпечуючи фінансову стабільність держави та органів місцевого самоврядування, а також є інструментом реалізації економічної самостійності територіальних громад, сприяють розвитку інфраструктури та ефективному використанню наявного потенціалу та мобілізації фінансових ресурсів для розв'язання соціально-економічних завдань у відповідних адміністративно-територіальних одиницях. Через місцеві бюджети реалізується значна частина державної політики на місцях, що сприяє забезпеченню базових потреб населення на відповідних територіях.

» У 2022–2024 роках місцеві бюджети продемонстрували адаптивність і здатність реалізовувати пріоритетні завдання у кризових умовах, проте зберігаються значні регіональні диспропорції, зумовлені релокацією бізнесу, масовою міграцією населення та руйнуваннями інфраструктури внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України.

Станом на 01 січня 2025 року бюджетна система на місцевому рівні включала 1952 місцеві бюджети, з яких 76,7 відс. становили бюджети місцевого самоврядування, у тому числі бюджети територіальних громад — 1469 та бюджети районів у містах — 28.

При цьому 2,4 відс. бюджетів місцевого самоврядування (35 бюджетів) формують майже половину їхніх доходів.

» Загальний обсяг доходів місцевих бюджетів у 2022–2024 роках зріс з 555,2 млрд грн у 2022 році до 679,5 млрд грн у 2024 році, що перевищує показник 2021 року (580,7 млрд грн) на 17 відсотків. Демонструючи щорічне стабільне збільшення, темпи приросту доходів скоротилися з 17,6 відс. у 2023 році до 4,1 відс. у 2024 році.

Ключовим чинником зростання доходів у 2022–2024 роках було збільшення міжбюджетних трансфертів із державного бюджету місцевим бюджетам, питома вага яких у загальних доходах зросла з 24,6 відс. у 2022 році до 27,7 відс. у 2024 році.

План доходів місцевих бюджетів у 2022–2024 роках виконано на 93,7 відс., 97,6 відс. та 100,7 відс. відповідно.

Доходи місцевих бюджетів без урахування трансфертів із державного бюджету також демонстрували зростання протягом усього періоду, що аналізувався. У 2024 році їх обсяг становив 491,6 млрд грн, що на 3,5 відс. більше, ніж у 2023 році (475,2 млрд грн), та на 30 відс. вище показника 2021 року (378 млрд грн).

Основним джерелом приросту у 2022–2023 роках стали надходження ПДФО із грошового забезпечення військовослужбовців.

Відповідно до змін, внесених Законом України від 08 листопада 2023 року № 3428-ІХ «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо забезпечення підтримки обороноздатності держави та розвитку оборонно-промислового комплексу України», ПДФО із грошового забезпечення військовослужбовців зараховується до державного бюджету. Це, зокрема, вплинуло на динаміку доходів місцевих бюджетів у 2024 році, зумовивши уповільнення темпів їх зростання та певну зміну їх структури.

Так, у зв'язку зі спрямуванням до державного бюджету надходження ПДФО із грошового забезпечення військовослужбовців, частка доходів без урахування трансфертів із державного бюджету у загальній структурі доходів місцевих бюджетів зменшилася з 75,4 відс. у 2022 році до 72,3 відс. у 2024 році.

У 2022–2024 роках місцеві бюджети демонстрували стабільне перевиконання планових показників за доходами (без урахування трансфертів із державного бюджету), що становило 1,3 відс., 6,2 відс. та 8,3 відс. відповідно.

» Протягом 2022–2024 років спостерігалися структурні зміни в дохідній частині місцевих бюджетів. Зокрема, збільшувався обсяг трансфертів із державного бюджету місцевим бюджетам у загальних доходах з 136,8 млрд грн у 2022 році до 177,4 млрд грн в 2023 році (+40,6 млрд грн порівняно з 2022 роком) та до 187,9 млрд грн у 2024 році (+10,5 млрд грн порівняно з 2023 роком), що свідчить про зростання ролі державних ресурсів у забезпеченні фінансової спроможності місцевого самоврядування в умовах воєнного стану. Водночас порівняно з 2021 роком (202,7 млрд грн) трансферти з державного бюджету місцевим бюджетам у 2024 році скоротилися на 7,3 відс. (–14,8 млрд грн).

Загальний обсяг трансфертів із державного бюджету місцевим бюджетам у 2024 році зріс на 51,1 млрд грн порівняно з 2022 роком, у тому числі дотації — на 30,9 млрд грн, субвенції — на 20,2 млрд гривень.

У 2024 році обсяг податкових надходжень до місцевих бюджетів становив 441,1 млрд грн, що на 6,6 млрд грн більше, ніж у 2023 році, та на 94,4 млрд грн більше, ніж у 2021 році. Хоча у 2022–2024 роках спостерігалось зростання податкових надходжень в абсолютних значеннях, їх частка у структурі доходів місцевих бюджетів знизилася з 70,9 відс. до 64,9 відсотка. Це вказує на зміну балансу джерел формування дохідної частини місцевих бюджетів на користь трансфертів через необхідність державної підтримки окремих сфер економіки, соціальних програм, а також для вирівнювання фінансової спроможності місцевих бюджетів, що зазнали негативного впливу внаслідок військової агресії Російської Федерації та дії правового режиму воєнного стану.

» Протягом 2022–2024 років зростав обсяг неподаткових надходжень до місцевих бюджетів. У 2024 році він досяг 43,6 млрд грн (зріс на 7,1 млрд грн, або на 19,4 відс., порівняно з 2023 роком), що на 16,4 млрд грн більше порівняно з 2021 роком (27,2 млрд грн).

Питома вага неподаткових надходжень у структурі доходів місцевих бюджетів зросла з 4,0 відс. у 2022 році до 5,6 відс. у 2023 році та 6,4 відс. у 2024 році.

Така динаміка зумовлена, зокрема, збільшенням надходжень до місцевих бюджетів благодійних внесків, грантів та дарунків, що надходять бюджетним установам, обсяг яких зріс з 6,4 млрд грн у 2022 році до 15,2 млрд грн у 2024 році. Крім того, зросли надходження коштів у вигляді трансфертів від Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ: їх обсяг збільшився з 0,2 млрд грн у 2022 році до 1,4 млрд грн у 2024 році.

» Видатки місцевих бюджетів протягом 2022–2024 років зросли з 484,4 млрд грн у 2022 році до 671,8 млрд грн у 2024 році, що на 102,4 млрд грн (на 18 відс.) більше, ніж у 2021 році (569,4 млрд грн).

Приріст видатків становив 162,4 млрд грн (33,5 відс.) у 2023 році та 25 млрд грн (3,9 відс.) у 2024 році.

Виконання плану видатків місцевих бюджетів у 2024 році становило 88,0 відс. і було найвищим за період 2022–2024 років (77,7 відс. у 2022 році).

У 2024 році 78,0 відс. загального обсягу видатків місцевих бюджетів становили поточні видатки, з яких 77,7 відс. припадало на захищені видатки бюджету (видатки на оплату праці, комунальних послуг та енергоносіїв, соціальне забезпечення тощо). У 2022–2024 роках найбільший обсяг видатків місцевих бюджетів спрямовувався на сферу освіти — 764,1 млрд грн (42,4 відс. загального обсягу видатків за цей період).

» Протягом 2022–2024 років у структурі видатків місцевих бюджетів за економічною класифікацією відбулися суттєві зміни. При збереженні домінування поточних видатків у загальному обсязі, їх частка зменшилася з 90,0 відс. у 2022 році до 78,0 відс. у 2024 році. У результаті відновлення здійснення капітальних видатків, насамперед на ліквідацію наслідків бойових дій, їх частка в загальному обсязі проведених видатків зросла з 10 відс. у 2022 році до 23,0 відс. у 2023 році та 22,0 відс. у 2024 році.

» У 2024 році обсяг поточних видатків місцевих бюджетів становив 526,0 млрд грн (94,5 відс. виконання плану), що на 25,5 млрд грн більше за 2023 рік і на 70,4 млрд грн більше за 2021 рік.

Зростання поточних видатків у 2022–2024 роках становило 90,6 млрд грн, найбільше у сферах освіти (+35,5 млрд грн), загальнодержавних функцій (+17,5 млрд грн), соціального

захисту та соціального забезпечення (+16,2 млрд грн), житлово-комунального господарства (+11,3 млрд грн).

» Упродовж 2022–2024 років капітальні видатки місцевих бюджетів зросли на 96,9 млрд грн — з 48,9 млрд грн у 2022 році до 145,8 млрд грн у 2024 році та збільшились на 32,0 млрд грн (на 28,1 відс.) порівняно з 2021 роком. Найбільше зростання відбулося у 2023 році — на 97,4 млрд гривень.

З 2022 року спостерігається збільшення відсотка виконання плану капітальних видатків з 55,9 відс. у 2022 році до 80,4 відс. у 2024 році.

Найбільше зростання обсягу капітальних видатків у 2022–2024 роках відбулось у сферах економічної діяльності (+35,1 млрд грн), загальнодержавних функцій (+14,6 млрд грн), освіти (+15,9 млрд грн), соціального захисту та соціального забезпечення (+11,8 млрд грн).

» У структурі капітальних видатків спостерігалось зростання обсягу капітальних трансфертів, які у 2024 році становили 75,9 млрд грн, або 52,0 відс. загального обсягу капітальних видатків. Це на 47,8 млрд грн більше, ніж у 2022 році. Найбільший приріст відбувся за рахунок збільшення капітальних трансфертів підприємствам (установам, організаціям) (+25,4 млрд грн) та органам державного управління інших рівнів (+11,8 млрд грн).

» Обсяг капітальних трансфертів органам державного управління інших рівнів протягом 2022–2024 років зріс майже у п'ять разів — з 3,3 млрд грн у 2022 році до 15,1 млрд грн у 2024 році, а кількість місцевих бюджетів, що здійснювали такі видатки, збільшилася з 729 до 1274. Така динаміка свідчить про зростання участі місцевих бюджетів у фінансуванні (реалізації) проєктів з відновлення та розвитку інфраструктури, забезпечення безпекових потреб та виконання військовими адміністраціями повноважень органів місцевого самоврядування в умовах воєнного стану.

» Динаміка дебіторської та кредиторської заборгованості місцевих бюджетів у 2022–2024 роках була нестійкою та не мала ознак стабілізації, зберігалися значні прострочені суми, основна частина дебіторської заборгованості концентрувалася в окремих бюджетах.

Обсяг дебіторської заборгованості становив 6,9 млрд грн станом на початок 2023 року, 9,4 млрд грн — на початок 2024 року та 9,2 млрд грн — станом на 31 грудня 2024 року, понад 90 відс. її обсягу сформовано за капітальними видатками, основна частка (75–79 відс.) припадала на бюджет м. Києва.

Прострочена дебіторська заборгованість залишалася стабільно високою (4,6–5,1 млрд грн), з концентрацією 86 відс. у бюджеті м. Києва за напрямом «Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)».

Кредиторська заборгованість місцевих бюджетів у 2024 році зменшилася до 2,7 млрд грн (з 3,4 млрд грн у 2023 році та 5,1 млрд грн у 2022 році). Водночас її структура змінилася: зросла частка поточних зобов'язань за захищеними видатками (оплата праці, соціальне забезпечення, комунальні послуги) — з 61 відс. у 2023 році до 79 відс. у 2024 році.

» Бюджетна збалансованість бюджетів територіальних громад та м. Києва 2022–2024 років зазнала значних змін.

У 2022–2024 роках профіцит таких бюджетів зменшився з 51,9 млрд грн у 2022 році до 18,9 млрд грн (–33,0 млрд грн) у 2024 році, тоді як дефіцит збільшився з 1,2 млрд грн до 10,6 млрд грн (+9,3 млрд грн).

Кількість бюджетів територіальних громад, виконаних із дефіцитом, зросла з 291 у 2022 році до 711 (+420) у 2024 році, тоді як кількість бюджетів територіальних громад, виконаних з профіцитом, скоротилася з 1178 до 769 (–409) відповідно. Це вказує на погіршення показників бюджетної збалансованості бюджетів територіальних громад.

» У 2022–2024 роках формування та виконання місцевих бюджетів здійснювалися з урахуванням особливостей, визначених постановою КМУ № 252. У цей період динаміка доходів і видатків мала такі особливості:

- 2022 рік — скорочення доходів і видатків місцевих бюджетів, при цьому темпи зменшення видатків перевищували темпи зменшення доходів. Основним чинником стало обмеження проведення окремих видатків розвитку відповідно до Порядку № 590, який застосовувався з урахуванням вимог постанови КМУ № 252. Додатковим фактором було скорочення окремих міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам. За підсумками року більшість місцевих бюджетів виконано з профіцитом;
- 2023 рік — суттєве зростання видатків місцевих бюджетів, темпи приросту яких майже удвічі перевищили темпи зростання доходів (33,5 відс. проти 17,6 відс.). Це зумовлено частковим відновленням фінансування капітальних видатків у межах дозволених Порядком № 590 напрямів, зростанням соціальних потреб громад та розширенням фінансування заходів з відновлення інфраструктури. Окреслені тенденції свідчать про зростання потреби у ресурсному забезпеченні пріоритетних видатків, пов'язаних з оборонними заходами, соціальним забезпеченням та відновленням інфраструктури, що за умови подальшого збереження такої тенденції потребуватиме формування резервів фінансових ресурсів бюджетів місцевого самоврядування, спрямованих на наповнення їх дохідної частини, у тому числі залучення зовнішньої допомоги;
- 2024 рік — темпи приросту доходів (4,1 відс.) і видатків (3,9 відс.) місцевих бюджетів уповільнилися і практично вирівнялися, що свідчить про більш рівномірний і прогнозований характер бюджетного процесу.

» У 2022–2024 роках місцевий борг скоротився на 1,7 млрд грн (з 20,4 млрд грн у 2022 році до 18,7 млрд грн у 2024 році), що зумовлено зменшенням обсягів внутрішніх запозичень на 5,6 млрд грн при одночасному збільшенні зовнішніх зобов'язань на 3,9 млрд гривень.

» Зменшення частки доходів місцевих бюджетів без урахування міжбюджетних трансфертів у їх загальній структурі, зростання ролі міжбюджетних трансфертів з державного бюджету у забезпеченні фінансової спроможності місцевих бюджетів, а також збільшення кількості бюджетів територіальних громад, виконаних з дефіцитом, свідчать про зниження рівня фінансової автономії територіальних громад. Це насамперед характерно для постраждалих (у тому числі деокупованих) територій, а також для громад із низькою податкоспроможністю, в яких обсяг доходів без урахування міжбюджетних трансфертів є недостатнім для фінансування навіть базових видатків. Водночас надання державної підтримки у цих випадках має супроводжуватися заходами з підвищення ефективності управління публічними фінансами та стимулювання розвитку місцевої економіки.

Ці обставини обумовлюють необхідність поглибленого аналізу виконання таких місцевих бюджетів, оцінки їх фінансової стійкості та ефективності управління ресурсами з метою зменшення дисбалансів і посилення ролі місцевих бюджетів як інструменту забезпечення сталого розвитку регіонів.

I. СИСТЕМА МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Система місцевих бюджетів України залишається незмінною протягом 2022–2024 років та включає 1952 бюджети, з яких 76,7 відс. — бюджети місцевого самоврядування.

Бюджетна система України складається з державного та місцевих бюджетів. **До місцевих належать:** бюджет Автономної Республіки Крим, обласні бюджети, районні бюджети та бюджети місцевого самоврядування (територіальних громад — міські, селищні, сільські, а також бюджети районів у містах).

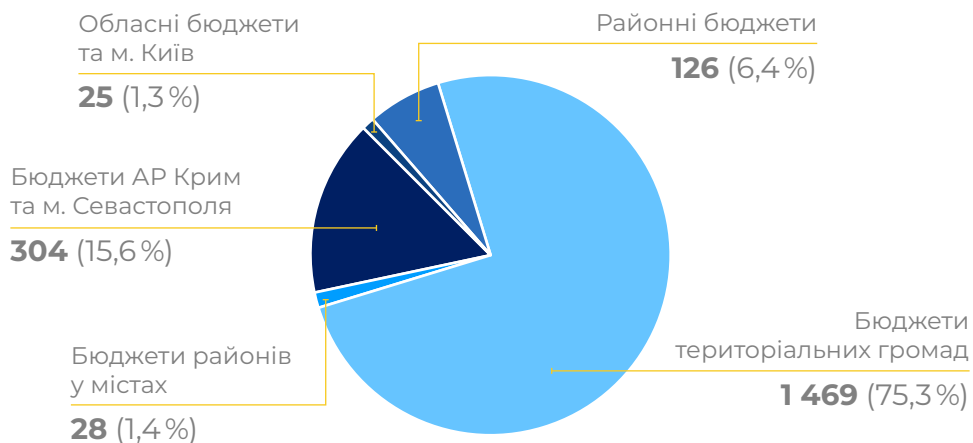
У 2022–2024 роках система місцевих бюджетів України включала такі бюджети:

Тип бюджету	Кількість
ВСЬОГО	1952¹
Бюджети АР Крим та м. Севастополя	297 та 7
Обласні бюджети та м. Київ	24 та 1
Районні бюджети	126
Бюджети місцевого самоврядування, зокрема	1497
<i>бюджети територіальних громад</i>	<i>1469</i>
<i>бюджети районів у містах</i>	<i>28</i>

Найбільшу частку становлять бюджети територіальних громад — понад 75 відс. загальної кількості, які власне виконують провідну роль у системі міжбюджетних трансфертів.

¹ З них 7 — районні бюджети, 31 — бюджети територіальних громад, 13 — бюджети районів у містах — на територіях областей, де органи державної влади України тимчасово не здійснюють свої повноваження відповідно до розпорядження КМУ № 1085-р, а також 297 бюджетів АР Крим та 7 бюджетів м. Севастополя належать до територій України, які перебувають під тимчасовою окупацією та не контролюються українською владою, що визнано резолюцією Генеральної Асамблеї ООН від 19 грудня 2017 р. № A/RES/72/190.

Діаграма 1. Система місцевих бюджетів

Довідково. Бюджети місцевого самоврядування умовно можна поділити за обсягами доходів (без урахування трансфертів з державного бюджету), отриманих у 2024 році, на такі категорії:

Обсяг доходів за 2024 рік	Кількість бюджетів	Доходи за 2024 рік (без урахування трансфертів), млн грн	Питома вага доходів, %	Питома вага бюджетів, %	Класифікація бюджетів
Від 1 млрд грн	35	154 918,1	46,3	2,4	Великі
Від 100 млн до 1 млрд грн	578	142 087,4	42,4	39,0	Середні
До 100 млн грн	868	37 773,1	11,3	58,6	Малі
Загалом	1481²	334 778,6	100,0	100,0	

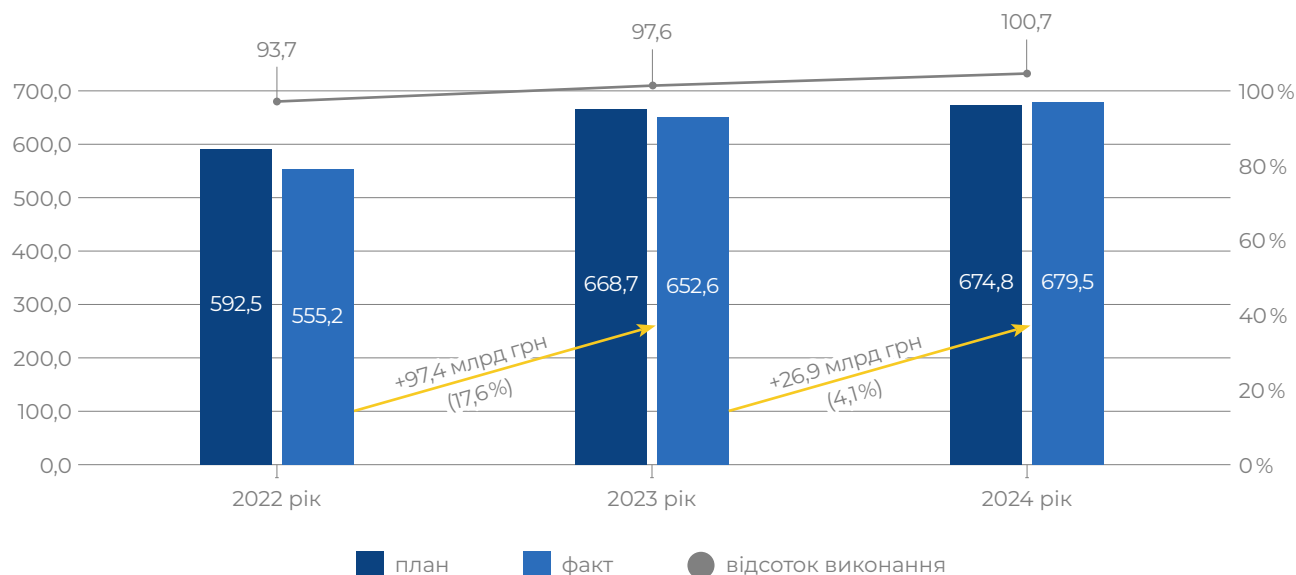
² Без урахування 13 бюджетів районів у містах Донецької (9) та Луганської (4) областей, на територіях яких органи державної влади України тимчасово не здійснюють свої повноваження відповідно до розпорядження КМУ № 1085-р, а також 3 бюджетів районів у містах Херсонської області, які за даними ресурсу <https://openbudget.gov.ua> мали нульові показники виконання місцевих бюджетів.

II. ДОХОДИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Упродовж 2022–2024 років доходи місцевих бюджетів демонстрували поступове зростання — з 555,2 млрд грн у 2022 році до 652,6 млрд грн у 2023 році та до 679,5 млрд грн у 2024 році, що на 17,0 відс. більше, ніж у 2021 році (580,7 млрд грн).

Рівень виконання плану за доходами у 2022, 2023 та 2024 роках становив 93,7 відс., 97,6 відс. та 100,7 відс. відповідно (діаграма 2).

Діаграма 2. Доходи місцевих бюджетів у 2022–2024 роках, млрд грн

Структура доходів місцевих бюджетів за 2022–2024 роки наведена в додатку 1.

Найвищий приріст доходів відбувся у 2023 році (+97,4 млрд грн, +17,6 відс.) переважно за рахунок зростання податкових надходжень до місцевих бюджетів (+ 41,1 млрд грн) і трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам (+40,6 млрд грн).

У 2024 році темпи зростання уповільнилися (+26,9 млрд грн, +4,1 відс.). Приріст доходів переважно забезпечили трансферти з державного бюджету місцевим бюджетам (+10,5 млрд грн) і неподаткові надходження до місцевих бюджетів (+7,1 млрд грн).

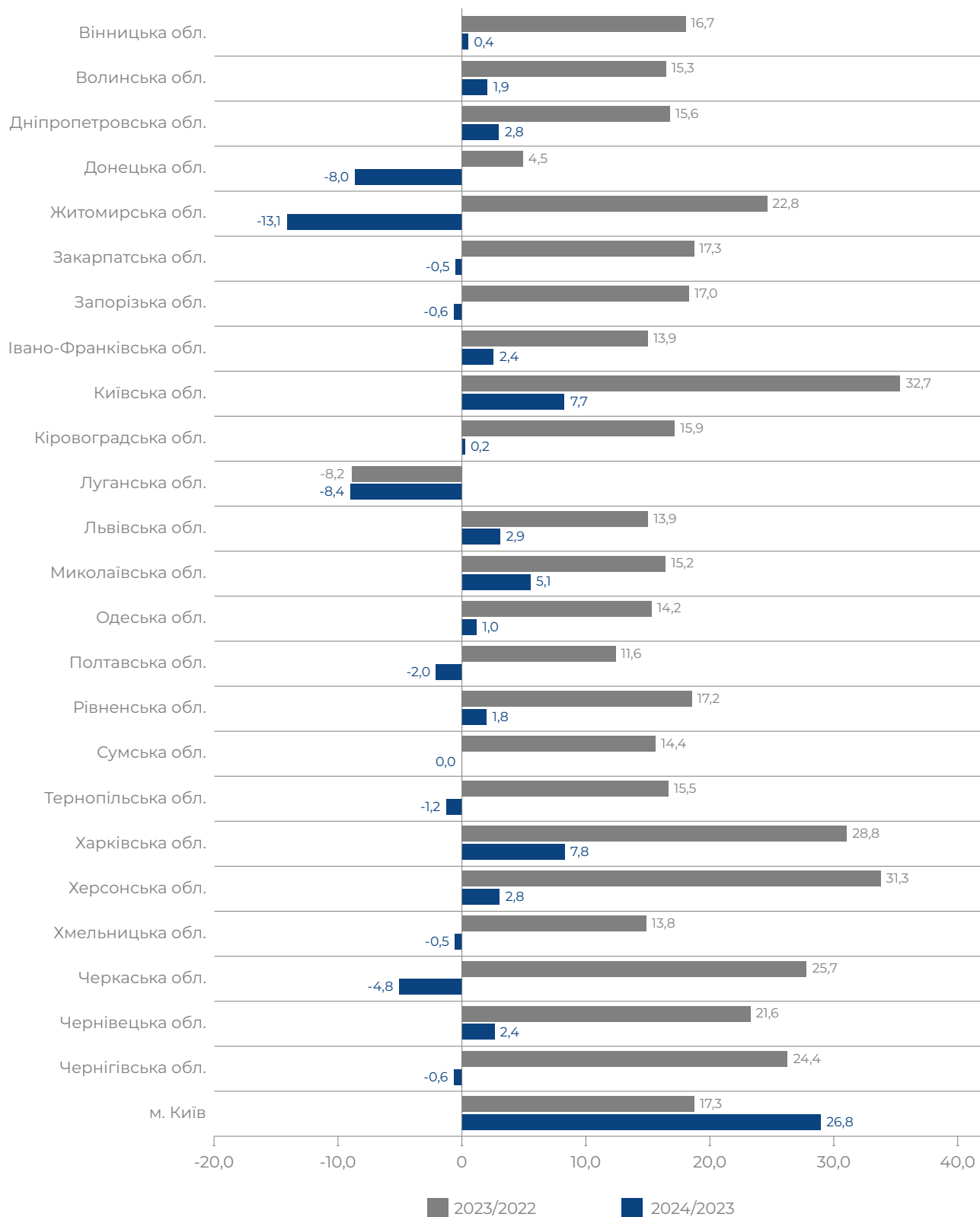
Найвищі темпи приросту доходів у 2022–2024 роках зафіксовано в зведених бюджетах таких областей:

- Київська: +32,7 відс. у 2023 році порівняно з 2022 роком (+10,0 млрд грн) в основному за рахунок збільшення податкових надходжень до місцевих бюджетів на 5,8 млрд грн та трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам на 2,8 млрд гривень. У 2024 році приріст становив +7,7 відс. порівняно з 2023 роком (+3,1 млрд грн) здебільшого за рахунок податкових надходжень до місцевих бюджетів на 1,4 млрд грн та неподаткових надходжень до місцевих бюджетів на 0,9 млрд грн;
- Харківська: +28,8 відс. у 2023 році порівняно з 2022 роком (+9,2 млрд грн) через збільшення трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам на 5,6 млрд грн та податкових надходжень до місцевих бюджетів на 2,6 млрд гривень. У 2024 році приріст становив +7,8 відс. порівняно з 2023 роком (+3,2 млрд грн) за рахунок трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам на 2,7 млрд грн;
- м. Київ: +17,3 відс. у 2023 році порівняно з 2022 роком (+11,8 млрд грн) та +26,8 відс. у 2024 році порівняно з 2023 роком (+21,5 млрд грн), що обумовлено збільшенням, зокрема, обсягів податкових надходжень до бюджету м. Києва на 9,7 млрд грн у 2023 році (82,0 відс. загальної суми зростання доходів — за рахунок ПДФО +5,0 млрд грн, єдиного податку +1,9 млрд грн, податку на прибуток підприємств +1,3 млрд грн, акцизного податку +1,2 млрд грн) та на 19,1 млрд грн у 2024 році (89,0 відс. загальної суми зростання доходів — за рахунок податку на прибуток підприємств +10,1 млрд грн, ПДФО +4,7 млрд грн, єдиного податку +1,7 млрд грн, податку на майно +1,7 млрд грн, акцизного податку +0,9 млрд грн).

Надходження ПДФО до бюджету м. Києва у 2024 році збільшилися на 12,9 відс. порівняно з 2023 роком (з 36,5 млрд грн до 41,2 млрд грн). Цьому сприяло зростання рівня мінімальної заробітної плати, збільшення чисельності працівників та приріст середньої заробітної плати.

Водночас у Черкаській та Житомирській областях динаміка приросту доходів місцевих бюджетів була нерівномірною: після зростання у 2023 році відбулося зниження у 2024 році.

Діаграма 3. Темпи приросту доходів у розрізі зведених бюджетів регіонів, відс.

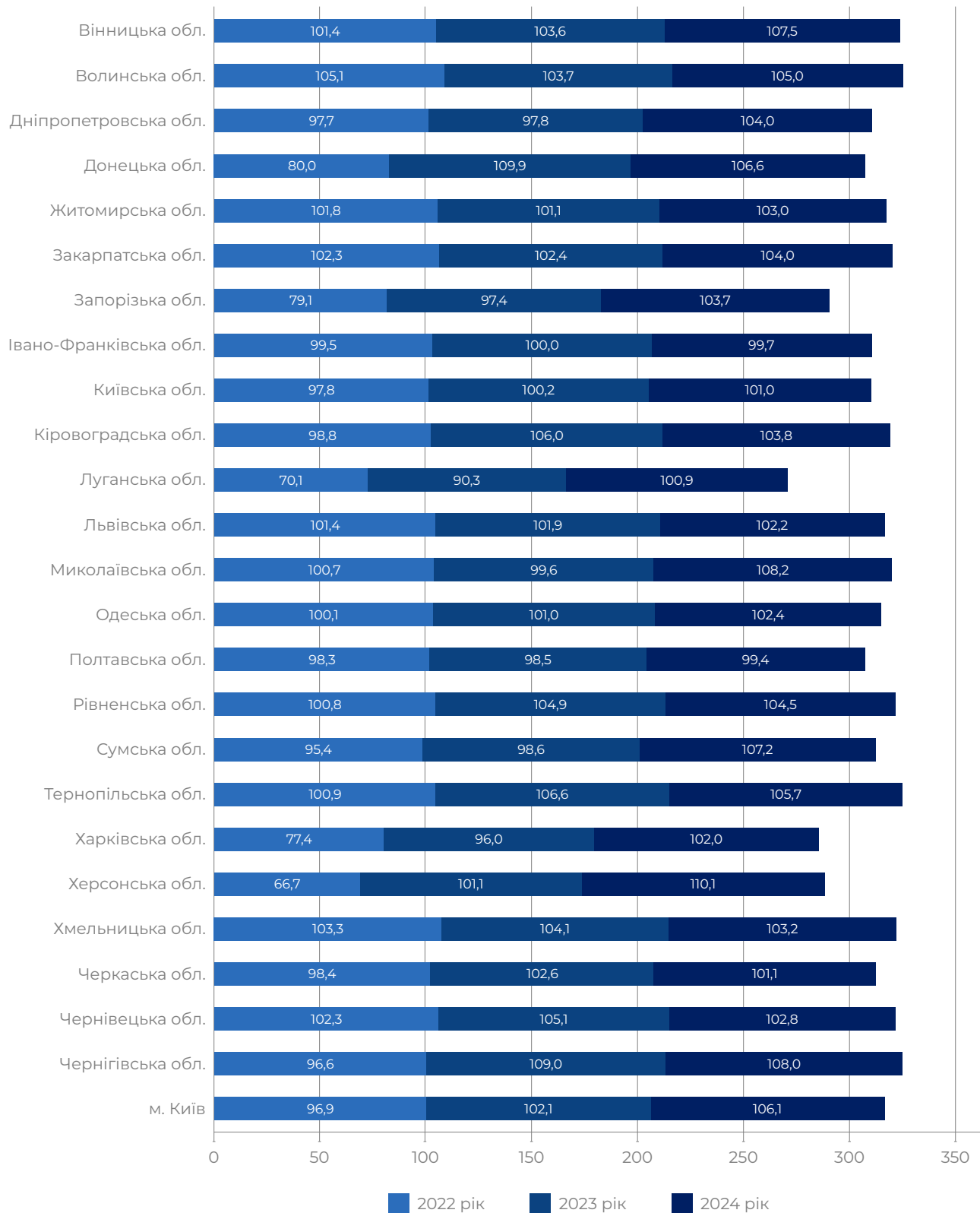
Так, темп приросту доходів місцевих бюджетів у Черкаській області у 2023 році становив +25,7 відс. порівняно з 2022 роком (+4,2 млрд грн) за рахунок збільшення податкових платежів на 2,4 млрд грн і трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам на 1,3 млрд гривень. Водночас у 2024 році порівняно з 2023 роком скорочення становило –4,8 відс. (–0,9 млрд грн) за рахунок зниження зазначених надходжень на –0,6 млрд грн та –0,35 млрд грн відповідно.

Темп приросту доходів місцевих бюджетів у Житомирській області у 2023 році становив +22,8 відс. порівняно з 2022 роком (+4,1 млрд грн) переважно за рахунок збільшення податкових платежів на 1,7 млрд грн і трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам на 1,5 млрд гривень. Водночас у 2024 році скорочення доходів порівняно з 2023 роком становило –13,1 відс. (–2,9 млрд грн) за рахунок зниження зазначених надходжень на –2,7 млрд грн та –0,3 млрд грн відповідно.

Зниження доходів місцевих бюджетів протягом 2022–2024 років спостерігалось у Луганській області. У 2023 році зменшення приросту доходів становило –8,2 відс. (–0,5 млрд грн) порівняно з 2022 роком, у 2024 році –8,4 відс. (–0,5 млрд грн) порівняно з 2023 роком, що пов'язано зі сталою динамікою зменшення податкових надходжень до місцевих бюджетів через тривале ведення бойових дій на території області.

Динаміка доходів місцевих бюджетів України у 2022–2024 роках за регіонами наведена в додатку 2.

Діаграма 4. Стан виконання плану доходів місцевих бюджетів за регіонами у 2022–2024 роках, відс.

У 2022 році, попри негативні зміни зовнішніх факторів, пов'язані з воєнним станом, які впливали на виконання дохідної частини бюджету, більшість відносно тилкових регіонів продемонстрували перевиконання планових показників доходів місцевих бюджетів.

Перевиконання плану дохідної частини місцевих бюджетів зафіксовано у Волинській (105,1 відс.), Житомирській (101,8 відс.), Закарпатській (102,3 відс.), Львівській (101,4 відс.), Хмельницькій (103,3 відс.), Чернівецькій (102,3 відс.) областях. Водночас регіони, що зазнали окупації та активних бойових дій, очікувано не виконали планів: Донецька (80,0 відс.), Чернігівська (96,6 відс.), Сумська (95,4 відс.), Київська (97,8 відс.) та особливо Херсонська (66,7 відс.), Луганська (70,1 відс.), Харківська (77,4 відс.) і Запорізька (79,1 відс.) області. Певне невиконання зафіксовано і в м. Києві (96,9 відс.), Дніпропетровській (97,7 відс.), Полтавській (98,3 відс.), Черкаській (98,4 відс.) і Кіровоградській (98,8 відс.) областях.

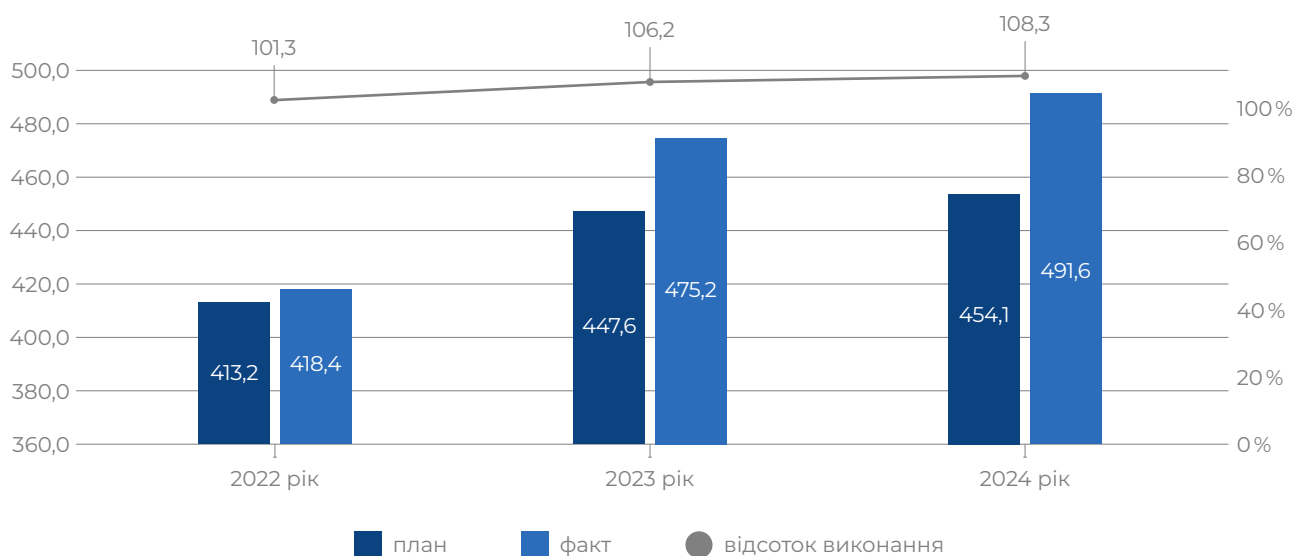
У 2023 році планові показники доходів місцевих бюджетів були виконані або перевиконані у 17 областях і м. Києві. У 2024 році кількість таких регіонів зросла до 22 областей та м. Києва.

Доходи місцевих бюджетів без урахування трансфертів з державного бюджету у 2024 році становили 491,6 млрд грн, що на 16,4 млрд грн (+3,5 відс.) перевищує показник 2023 року та на 113,6 млрд грн більше відповідного показника 2021 року.

У 2023 році зростання цих доходів становило **56,8 млрд грн (+13,6 відс.)** порівняно з 2022 роком (з 418,4 млрд грн до 475,2 млрд грн).

Діаграма 5 ілюструє поступове зростання річного виконання плану доходів (без трансфертів з державного бюджету): з 1,3 відс. у 2022 році до 8,3 відс. у 2024 році.

Діаграма 5. Динаміка доходів місцевих бюджетів без трансфертів із державного бюджету в 2022–2024 роках, млрд грн

У 2022–2024 роках частка зазначених вище доходів у загальному обсязі доходів місцевих бюджетів поступово зменшувалася з 75,4 відс. у 2022 році до 72,8 відс. у 2023 році та до 72,3 відс. у 2024 році.

Найбільше доходів до місцевих бюджетів (без трансфертів із державного бюджету) у 2024 році надійшло від ПДФО (понад 52 відс.), місцевих податків і зборів (єдиний податок 14 відс.) та податку на майно (понад 10 відс.).

У 2024 році порівняно з 2023 роком **зросли** надходження до місцевих бюджетів, зокрема:

- єдиного податку з фізичних осіб — на 17,1 млрд грн (+45,1 відс.).
Зростання зумовлено припиненням з 01 серпня 2023 року пільгового режиму для платників єдиного податку, збільшенням з 01 січня 2024 року розміру мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму для працездатних осіб, від яких розраховуються ставки єдиного податку для платників (фізичних осіб-підприємців) першої та другої груп, а також збільшенням кількості таких платників;
- податку на прибуток підприємств — на 12,5 млрд грн (+80,6 відс.),
насамперед у частині збільшення надходжень податку на прибуток банківських установ, що спричинено змінами в оподаткуванні прибутку банків;
- податку на майно — на 6,4 млрд грн (+14,6 відс.),
передусім за рахунок збільшення надходжень орендної плати з юридичних осіб;
- акцизного податку — на 5,4 млрд грн (+24,3 відс.),
що зумовлено зростанням надходжень від акцизного податку з пального, ввезеного на митну територію України, у зв'язку зі збільшенням з 01 вересня ставки акцизного податку на пальне та заміщенням частини вітчизняного виробництва імпортом пального.

У 2024 році **зменшення надходжень** до місцевих бюджетів порівняно з попереднім роком відбулось за рахунок:

- ПДФО — на 31,9 млрд грн (–11 відс.), *що зумовлено насамперед зарахуванням до державного бюджету в повному обсязі надходжень ПДФО з грошового забезпечення військовослужбовців.*

У зв'язку із зарахуванням з 01 жовтня 2023 року до державного бюджету всього обсягу ПДФО з грошового забезпечення військовослужбовців³ держава застосувала

³ Згідно із Законом № 3428 розділ VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу доповнено пунктом 60: як виняток з положень пунктів 1 і 1¹ частини першої статті 64 та пункту 1 частини першої статті 66 цього Кодексу, частина ПДФО з грошового забезпечення військовослужбовців, що сплачується (перераховується) згідно з Податковим кодексом України на відповідній території України та згідно із зазначеними нормами цього Кодексу належить до доходів загального фонду відповідних місцевих бюджетів, зараховується в повному обсязі до спеціального фонду Державного бюджету України та спрямовується у таких пропорціях за такими напрямками, передбаченими підпунктами 1 та 2 цього пункту.

комплекс компенсаторних механізмів для підтримки місцевих бюджетів. Зокрема, збільшено обсяги базової дотації та додаткової дотації на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях, що зазнали негативного впливу внаслідок повномасштабної збройної агресії РФ; надано цільові субвенції на відновлення інфраструктури і забезпечення безпечних умов у закладах освіти; збережено норматив зарахування ПДФО до місцевих бюджетів на рівні 64 відс., призупинено застосування реверсної дотації у 2024 році; розширено можливості використання вільних залишків бюджетних коштів на фінансування пріоритетних видатків. Застосування цих інструментів забезпечило часткове компенсування втрат доходів і підтримало виконання першочергових видатків місцевих бюджетів.

Водночас, у зв'язку з втратою доходів від ПДФО з грошового забезпечення військовослужбовців, органи місцевого самоврядування окремих територіальних громад активізували роботу щодо нарощування доходів місцевих бюджетів без трансфертів із державного бюджету, насамперед за рахунок єдиного податку, плати за землю та майно, а також інших неподаткових надходжень.

За даними Хмельницької області, значні резерви збільшення доходів місцевих бюджетів пов'язані з повноцінним використанням земельних ресурсів, усуненням недоліків в орендних відносинах, приведенням ставок земельного податку й орендної плати до економічно обґрунтованого рівня, своєчасним оновленням нормативної грошової оцінки земель, скороченням податкового боргу та детінізацією обігу підакцизних товарів. Фактичні втрати доходів через ці проблеми оцінюються більш як у 0,7 млрд грн щорічно. Для посилення дохідної бази місцевих бюджетів області визначено необхідність завершення оформлення земель, погашення податкового боргу, актуалізації нормативної грошової оцінки, перегляду ставок, реєстрації комунальної нерухомості та посилення контролю за ринком підакцизних товарів⁴.

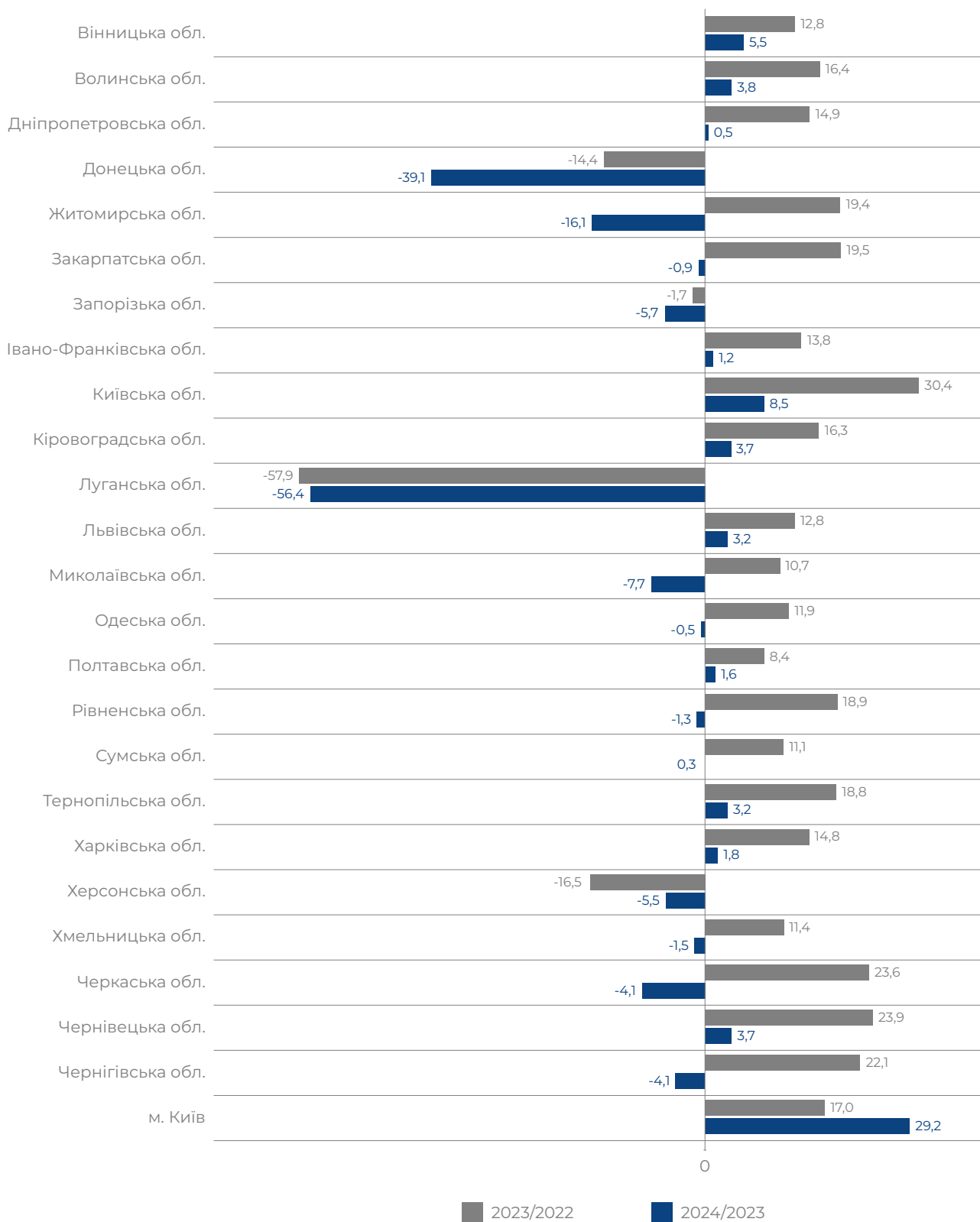
Органи місцевого самоврядування окремих громад інших регіонів також посилили роботу з податку на майно, який є стабільною складовою доходів місцевих бюджетів. Так, у Сумській області у 2024 році надходження податку на нерухоме майно зросли на 22,7 відс., а плата за землю — на 2,3 відсотка. У Волинській області надходження плати за землю у 2024 році збільшилися на 96,4 млн грн, зокрема внаслідок індексації нормативної грошової оцінки земель.

- єдиного податку з юридичних осіб — на 3,8 млрд грн (–21,5 відс.), **що пов'язано зі зменшенням отриманих доходів його платниками.**

Найбільше скорочення надходжень єдиного податку з юридичних осіб зафіксовано в бюджеті м. Києві та місцевих бюджетах Київській області, на які сукупно припало понад три чверті (76,3 відс.) загального зменшення по Україні. Зокрема, надходження єдиного податку з юридичних осіб до бюджету м. Києва зменшилися порівняно з 2023 роком на 2,4 млрд грн (–48,0 відс.), у Київській області — на 0,6 млрд грн (–54,0 відс.).

⁴ Інформація Хмельницької ОВА від 29.10.2025 № 61/27-14-9725/2025 на запит Рахункової палати від 21.10.2025 № 18-3185.

Діаграма 6. Темпи приросту доходів місцевих бюджетів без трансфертів із державного бюджету у розрізі регіонів, відс.

У 2023 році найвищі темпи приросту доходів місцевих бюджетів без трансфертів із державного бюджету (понад 20 відс.) продемонстрували такі області: Київська (+30,4 відс., або 7,2 млрд грн), Чернівецька (+23,9 відс., 1,5 млрд грн), Черкаська (+23,6 відс., 2,9 млрд грн), Чернігівська (+22,1 відс., 2,2 млрд грн). Приріст доходів місцевих бюджетів без трансфертів із державного бюджету обумовлений зростанням як податкових, так і неподаткових надходжень.

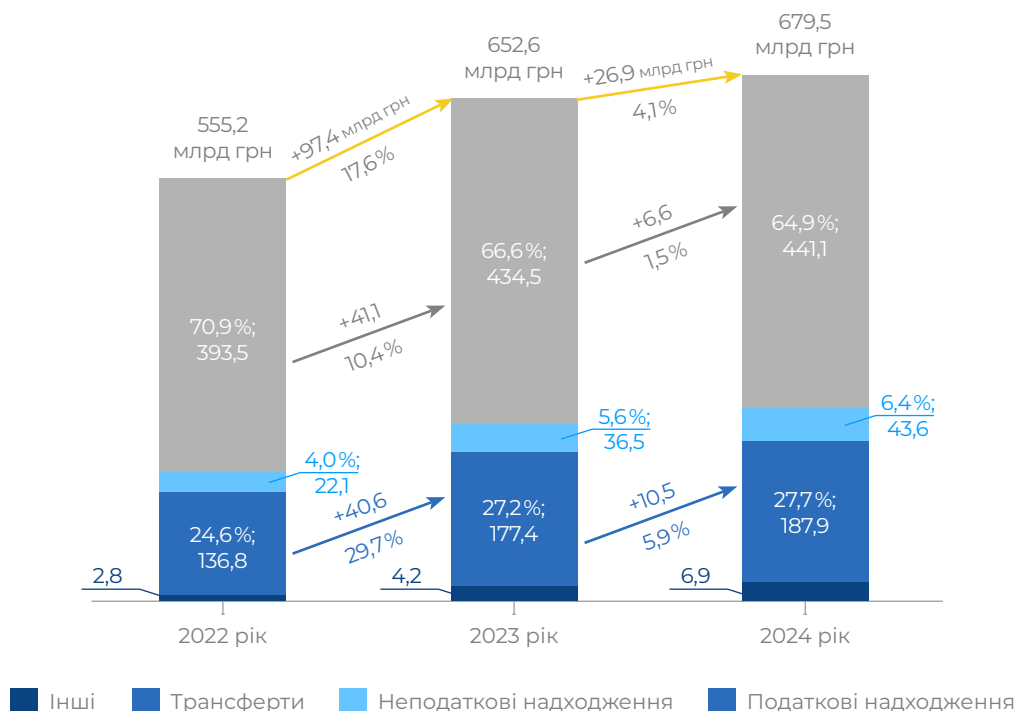
Натомість скорочення доходів місцевих бюджетів зафіксовано у Луганській (–57,9 відс., 2,0 млрд грн), Херсонській (–16,5 відс., 0,6 млрд грн), Донецькій (–14,4 відс., 2,1 млрд грн) та Запорізькій (–1,7 відс., 0,2 млрд грн) областях. Ключовим фактором зниження доходів місцевих бюджетів стало скорочення податкових надходжень.

У 2024 році найбільші темпи приросту доходів місцевих бюджетів (понад 5 відс.) зафіксовано у м. Києві (+29,2 відс., 21,0 млрд грн), Київській (+8,5 відс., 2,6 млрд грн) і Вінницькій (+5,5 відс., 1,0 млрд грн) областях, що зумовлено як зростанням податкових, так і неподаткових надходжень.

У 2024 році доходи місцевих бюджетів без трансфертів з державного бюджету (понад 5 відс.) суттєво зменшилися в Луганській (–56,4 відс., 0,8 млрд грн), Донецькій (–39,1 відс., 4,9 млрд грн), Житомирській (–16,1 відс., 2,6 млрд грн), Запорізькій (–5,7 відс., 0,8 млрд грн) та Херсонській (–5,5 відс., 0,2 млрд грн) областях, що пояснюється переважно скороченням податкових надходжень, тоді як неподаткові демонстрували позитивну динаміку (крім Луганської області).

Упродовж 2022–2024 років у загальній структурі доходів місцевих бюджетів поступово зростає частка трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам при одночасному зниженні питомої ваги податкових надходжень.

Діаграма 7. Структура доходів місцевих бюджетів у 2022–2024 роках, відс.

Частка податкових надходжень у загальній дохідній частині місцевих бюджетів знизилася з 70,9 відс. у 2022 році до 64,9 відс. у 2024 році, тоді як обсяг трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам зріс з 24,6 відс. до 27,7 відсотка.

Загальний обсяг трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам у 2024 році порівняно з 2022 роком зріс на понад 51 млрд грн і становив 187,9 млрд гривень (додаток 8).

У неподаткових надходженнях до місцевих бюджетів спостерігається позитивна динаміка: їх питома вага у структурі доходів місцевих бюджетів поступово зростає: з 4,0 відс. у 2022 році до 5,6 відс. у 2023 році та до 6,4 відс. у 2024 році.

Водночас, серед іншого, це відбулося за рахунок збільшення у 2022–2024 роках надходжень до місцевих бюджетів благодійних внесків, грантів та дарунків, що надійшли до бюджетних установ, обсяг яких зріс з 6,4 млрд грн у 2022 році до 15,2 млрд грн у 2024 році. Крім того, зросли надходження коштів у вигляді трансфертів від Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ: їх обсяг збільшився з 0,2 млрд грн у 2022 році до 1,4 млрд грн у 2024 році (інформація в розрізі регіонів наведена в додатку 3).

Податкові надходження до місцевих бюджетів

Упродовж 2022–2024 років податкові надходження до місцевих бюджетів зростали в абсолютних обсягах: 393,5 млрд грн (2022 рік), 434,5 млрд грн (2023 рік) та 441,1 млрд грн (2024 рік). **Водночас темпи приросту істотно сповільнилися:** з 10,4 відс. (41,1 млрд грн) у 2023 році до лише 1,5 відс. (6,6 млрд грн) у 2024 році.

У 2023 році приріст податкових надходжень забезпечено насамперед за рахунок ПДФО (+17,2 млрд грн), єдиного податку (+8,6 млрд грн), податку на майно (+7,0 млрд грн), акцизного податку (+9,3 млрд грн). Водночас у 2023 році зафіксовано скорочення на 17,6 відс. інших податків і зборів (–0,3 млрд грн).

У 2024 році приріст податкових надходжень до місцевих бюджетів сформовано переважно за рахунок: єдиного податку (+13,3 млрд грн), податку на майно (+6,4 млрд грн), акцизного податку (+5,4 млрд грн), податку на прибуток підприємств (+12,5 млрд грн).

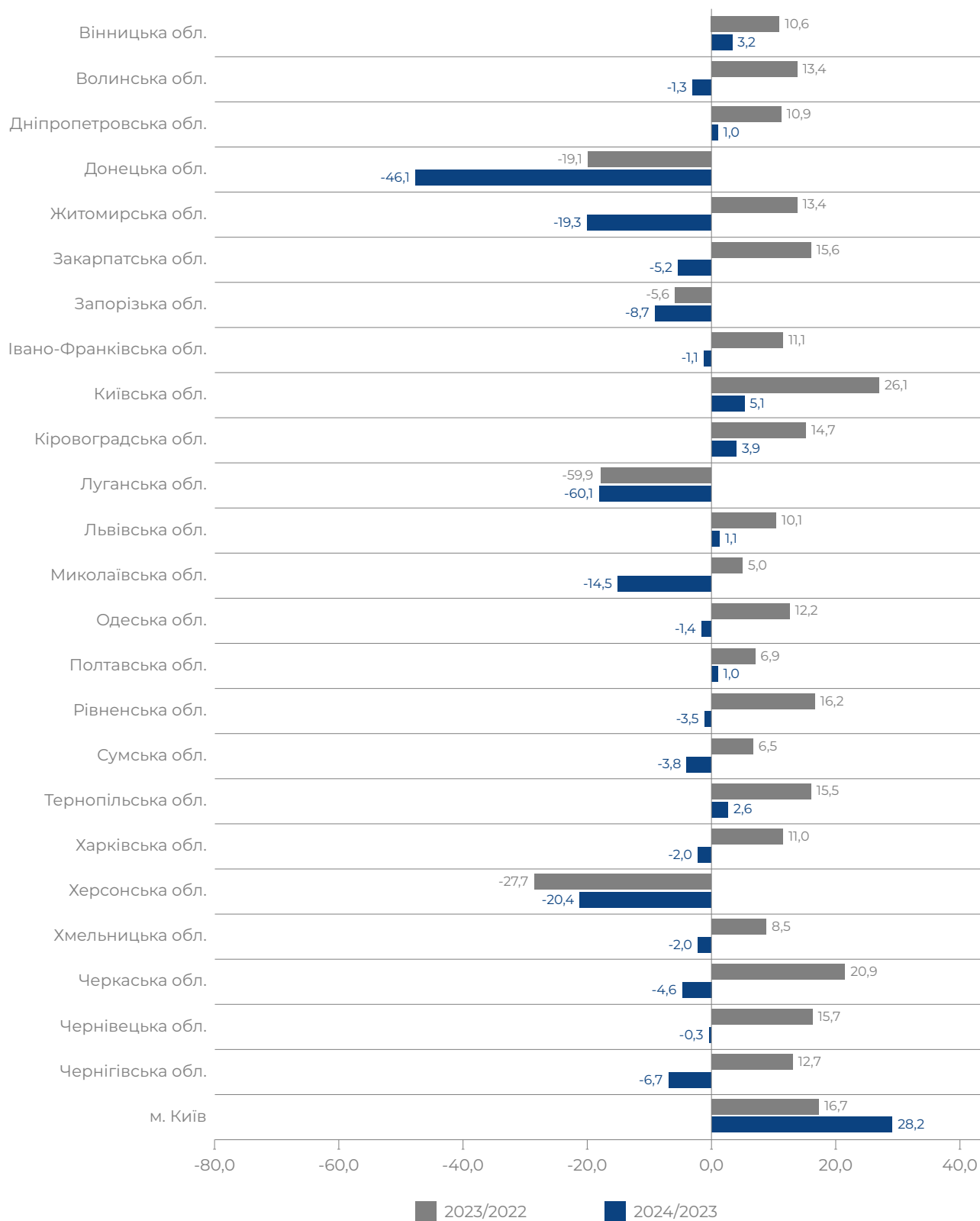
Надходження ПДФО у 2024 році скоротилися на 11 відс. (–31,9 млрд грн), що зумовлено зарахуванням ПДФО з грошового забезпечення військовослужбовців до державного бюджету з 01 жовтня 2023 року.

У 2023 році більшість областей продемонстрували зростання податкових надходжень до місцевих бюджетів порівняно з 2022 роком, однак у 2024 році у частині регіонів надходження зростали, в окремих (зокрема, прифронтових) — знижувалися (діаграма 8).

Це зумовлено економічними відмінностями регіонів, впливом воєнних дій, міграційними процесами, змінами у податковому законодавстві тощо.

Динаміка податкових надходжень до місцевих бюджетів у 2022–2024 роках у розрізі зведених бюджетів регіонів наведена у додатку 4.

Діаграма 8. Темпи приросту податкових надходжень до місцевих бюджетів у 2022–2024 роках у розрізі регіонів, відс.

У 2023 році найбільші темпи приросту податкових надходжень до місцевих бюджетів (понад 16,7 відс. порівняно з 2022 роком) продемонстрували м. Київ (+16,7 відс., +9,7 млрд грн), Київська (+26,1 відс., +5,8 млрд грн) і Черкаська (+20,9 відс., +2,4 млрд грн) області. Це свідчить про активну економічну діяльність, розвиток сфери послуг та концентрацію платників податків.

Основними чинниками зростання стали збільшення надходжень від ПДФО, єдиного податку, податку на майно, акцизного податку, а також податку на прибуток підприємств (для м. Києва та Київської області).

Найбільше скорочення податкових надходжень до місцевих бюджетів у 2023 році через зменшення податкової бази внаслідок бойових дій спостерігалось в таких областях: Луганській (–59,9 відс., –2,0 млрд грн), Херсонській (–27,7 відс., –1,0 млрд грн), Донецькій (–19,1 відс., –2,7 млрд грн) та Запорізькій (–5,6 відс., –0,8 млрд грн).

У 2024 році найвищі темпи приросту податкових надходжень до місцевих бюджетів (понад 5 відс. порівняно з 2023 роком) зафіксовано в м. Києві (+28,2 відс., або +19,1 млрд грн) та Київській (+5,1 відс., або +1,4 млрд грн) області. Основні фактори, які впливали на зростання податкових надходжень: збільшення надходжень від податку на прибуток підприємств, єдиного податку, податку на майно і акцизного податку.

Для бюджету м. Києва ключовим фактором, що впливав на зростання податкових надходжень у 2023–2024 роках, стало збільшення надходжень від податку на прибуток банківських установ, більшість з яких зареєстрована в м. Києві (2023 рік — 1,3 млрд грн, 2024 рік — 9,7 млрд грн, що становить 95 відс. усіх надходжень цього податку до місцевих бюджетів та 51,0 відс. усіх податкових надходжень до бюджету м. Києва). Це є наслідком змін в оподаткуванні банківських установ, зокрема підвищення ставки цього податку. Крім того, зросли надходження ПДФО (у 2023 році на 5,0 млрд грн, або 15,0 відс., у 2024 році на 4,7 млрд грн, або на 12,9 відс.) та єдиного податку (у 2023 році на 1,9 млрд грн, або на 17,0 відс., у 2024 році на 1,7 млрд грн, або 13,0 відс.).

Суттєве падіння податкових надходжень до місцевих бюджетів у 2024 році (понад 10 відс.) спостерігалось в Луганській (–60,1 відс., або –0,8 млрд грн), Донецькій (–46,1 відс., або –5,3 млрд грн), Херсонській (–20,4 відс., або –0,6 млрд грн), Житомирській (–19,3 відс., або –2,7 млрд грн) та Миколаївській (–14,5 відс., або –1,7 млрд грн) областях переважно через скорочення надходжень ПДФО.

Неподаткові надходження до місцевих бюджетів

Динаміка неподаткових надходжень до місцевих бюджетів у 2022–2024 роках демонструє стале зростання. У 2024 році їх обсяг становив 43,6 млрд грн, що на 7,1 млрд грн (+19,4 відс.) більше, ніж у 2023 році.

У 2023 році темпи приросту неподаткових надходжень були ще вищими — +65,4 відс. (+14,5 млрд грн), однак через зростання загального обсягу доходів питома вага неподаткових надходжень у структурі доходів місцевих бюджетів була незначною (4,0 відс. у 2022 році, 5,6 відс. у 2023 році, 6,4 відс. у 2024 році).

Основними складовими неподаткових надходжень були власні надходження бюджетних установ — 31,8 млрд грн у 2024 році (+4,3 млрд грн порівняно з 2023 роком); адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності — 6,0 млрд грн у 2024 році (+0,7 млрд грн порівняно з 2023 роком).

У 2024 році найбільшу питому вагу неподаткових надходжень у загальному обсязі (43,6 млрд грн) мали: м. Київ (11,0 відс., або 4,8 млрд грн), Дніпропетровська (8,6 відс., 3,8 млрд грн), Київська (7,8 відс., 3,4 млрд грн), Харківська (6,3 відс., 2,8 млрд грн), Львівська (6,3 відс., 2,8 млрд грн) і Одеська (5,2 відс., 2,2 млрд грн) області, а найнижчу — Луганська область (0,2 відс., $\approx$ 0,1 млрд грн).

Попри позитивну динаміку неподаткових надходжень до місцевих бюджетів у 2022–2024 роках, темпи їх зростання за регіонами відрізнялися (діаграма 9).

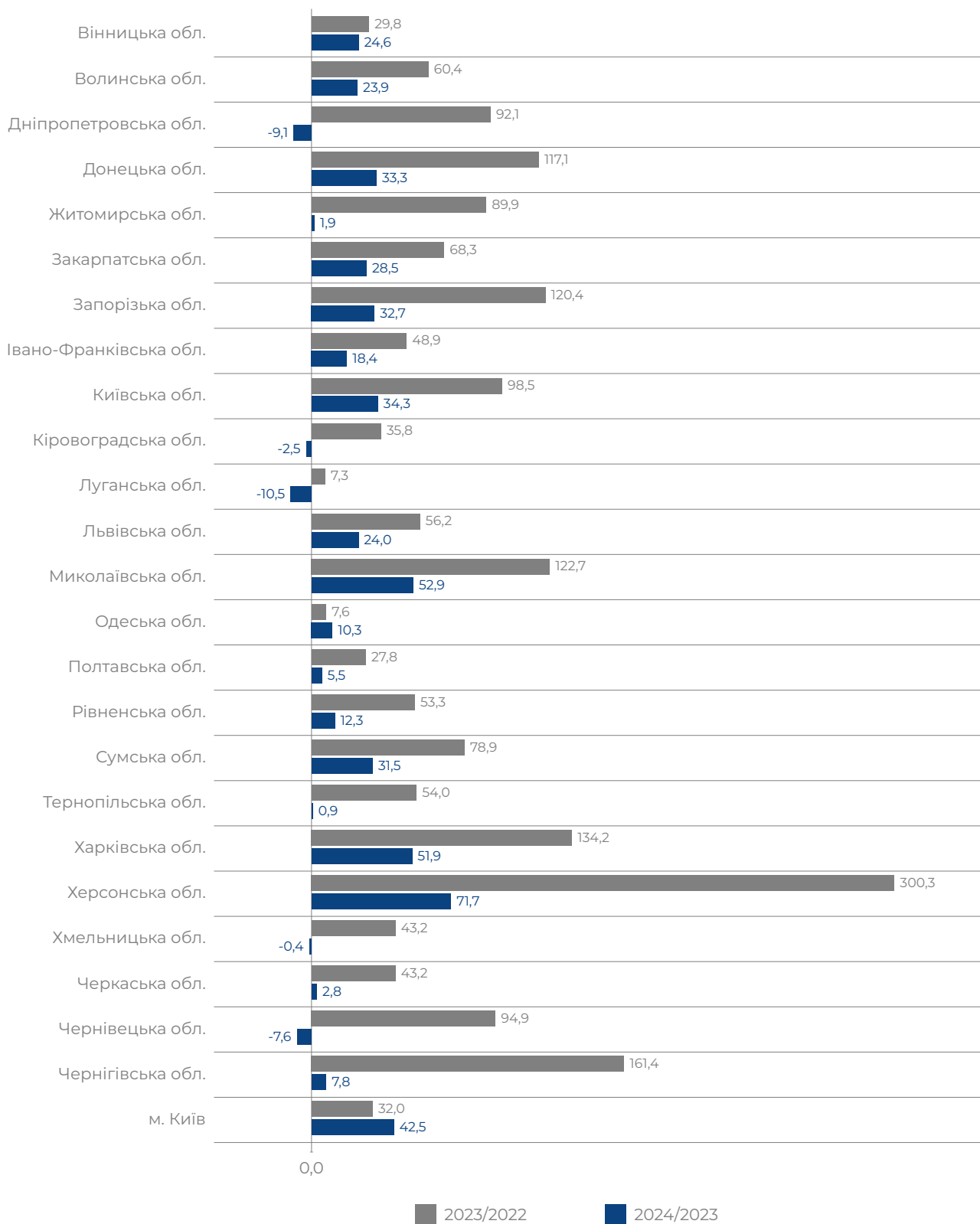
Динаміка неподаткових надходжень до місцевих бюджетів у 2022–2024 роках у розрізі зведених бюджетів регіонів наведена у додатку 5.

У більшості областей приріст неподаткових надходжень до місцевих бюджетів у 2023–2024 роках забезпечено за рахунок «інших джерел власних надходжень бюджетних установ», зокрема благодійних внесків, грантів, дарунків та коштів, отриманих на виконання окремих доручень, а також надходжень від реалізації продукції / майна. Їх обсяг зріс на 98 відс. (+10,0 млрд грн) у 2023 році порівняно з 2022 роком та на 12 відс. (+2,4 млрд грн) у 2024 році порівняно з 2023 роком.

Питома вага благодійних внесків, грантів та дарунків у структурі «інших джерел власних надходжень бюджетних установ» у 2022–2024 роках становила 62 відс., 73 відс., 67 відс. відповідно.

У 2023 році істотне зростання обсягів неподаткових надходжень відбулося внаслідок збільшення обсягів благодійних внесків, грантів та дарунків, що надійшли до бюджетних установ Дніпропетровської (+2,0 млрд грн), Київської (+0,8 млрд грн), Харківської (+0,5 млрд грн) та Миколаївської (+0,5 млрд грн) областей.

Діаграма 9. Темпи приросту неподаткових надходжень до місцевих бюджетів у 2022–2024 роках у розрізі регіонів, відс.

У 2023 році найвищі темпи приросту неподаткових надходжень до місцевих бюджетів (понад 90 відс.) порівняно з 2022 роком продемонстрували: Херсонська (+300,3 відс., приріст 0,4 млрд грн), Чернігівська (+161,4 відс., приріст 1,1 млрд грн), Харківська (+134,2 відс., приріст 1,0 млрд грн), Миколаївська (+122,7 відс., приріст 0,7 млрд грн), Запорізька (+120,4 відс., приріст 0,5 млрд грн), Донецька (+117,1 відс., приріст 0,6 млрд грн), Київська (+98,5 відс., приріст 1,3 млрд грн), Чернівецька (+94,9 відс., приріст 0,6 млрд грн) та Дніпропетровська (+92,1 відс., приріст 2,0 млрд грн) області.

Найнижчі темпи зростання неподаткових надходжень до місцевих бюджетів у 2023 році (менше 10 відс.) зафіксовано в Одеській та Луганській областях.

У 2024 році темпи приросту неподаткових надходжень до місцевих бюджетів (понад 30 відс.) порівняно з 2023 роком спостерігалися у Херсонській (+71,7 відс., приріст 0,4 млрд грн), Миколаївській (+52,9 відс., приріст 0,7 млрд грн), Харківській (+51,9 відс., приріст 0,9 млрд грн), Київській (+34,3 відс., приріст 0,9 млрд грн), Донецькій (+33,3 відс., приріст 0,4 млрд грн), Запорізькій (32,7 відс., приріст 0,3 млрд грн), Сумській (+31,5 відс., приріст 0,3 млрд грн) областях та м. Київ (+42,5 відс., приріст 1,4 млрд грн).

Водночас найбільше скорочення неподаткових надходжень до місцевих бюджетів у 2024 році порівняно з 2023 роком відбулося у Луганській (–10,5 відс., падіння на 11,5 млн грн) та Дніпропетровській (–9,1 відс., падіння на 0,4 млрд грн) областях.

Зростання неподаткових надходжень до місцевих бюджетів у Херсонській області, зокрема, пов'язане зі збільшенням власних надходжень бюджетних установ у вигляді благодійних внесків, грантів та дарунків (2023, 2024 роки), а також надходжень від підприємств, організацій, фізичних осіб для виконання цільових заходів.

Миколаївська, Запорізька, Київська, Харківська, Сумська області та м. Київ: зростання неподаткових надходжень до місцевих бюджетів у 2023–2024 роках значною мірою забезпечене збільшенням інших джерел власних надходжень бюджетних установ (благодійні внески, гранти, міжнародна допомога).

У Донецькій області зафіксовано п'ятикратне зростання надходжень до місцевих бюджетів від плати за розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів на депозитах — з 20,7 млн грн у 2022 році до 106,2 млн грн у 2024 році. У 2023 році найбільше зростання цих надходжень зафіксовано у Маріупольській (+48,0 млн грн) та Курахівській МТГ (+10,2 млн грн), а також уперше такі доходи з'явилися у Новоградівській МТГ (43,6 млн грн). У 2024 році надходження зросли у Новоградівській (+5,6 млн грн) і Курахівській МТГ (+8,5 млн грн) та вперше з'явилися у Костянтинівській МТГ (23,6 млн грн).

За інформацією ОВА, на динаміку основних видів надходжень до місцевих бюджетів у 2022–2024 роках впливали, зокрема такі фактори:

1. Податок на доходи фізичних осіб (ПДФО):
 - збільшення нормативу зарахування ПДФО до місцевих бюджетів з 60 відс. (2021 рік) до 64 відс. (2022–2024 роки);

- зростання фонду оплати праці, у тому числі внаслідок підвищення розміру мінімальної заробітної плати;
- збільшення видатків державного бюджету на грошове забезпечення військовослужбовців, що сприяло зростанню надходжень ПДФО до місцевих бюджетів (до 01 жовтня 2023 року);
- зарахування ПДФО з грошового забезпечення військовослужбовців до державного бюджету з 01 жовтня 2023 року відповідно до пункту 60 розділу VI Бюджетного кодексу.

2. Єдиний податок:

- припинення застосування з 01 серпня 2023 року пільгової ставки 2 відс. для платників єдиного податку третьої групи та повернення до ставок 3 або 5 відс.;
- підвищення розміру мінімальної заробітної плати та прожиткового мінімуму, що використовуються для визначення ставок єдиного податку для платників першої та другої груп;
- поступове відновлення діяльності малого бізнесу після різкого зниження економічної активності у 2022 році.

3. Акцизний податок:

- тимчасове звільнення від оподаткування акцизним податком пального, що зумовило зниження відповідних надходжень;
- відновлення ставок акцизного податку на пальне з 01 липня 2023 року та їх подальше підвищення;
- збільшення ставок акцизного податку на тютюнові вироби відповідно до щорічних змін Податкового кодексу України.

4. Податок на майно (плата за землю та податок на нерухоме майно):

- застосування податкових пільг для платників, об'єкти оподаткування яких розташовані на територіях, де ведуться бойові дії або тимчасово окупованих;
- фактична неможливість користування земельними ділянками, у тому числі сільськогосподарського призначення, через їх забруднення вибухонебезпечними предметами;
- зменшення використання об'єктів нерухомості, пошкоджених унаслідок бойових дій;
- оновлення нормативної грошової оцінки земель, що вплинуло на надходження в регіонах, де таку оцінку переглянуто.

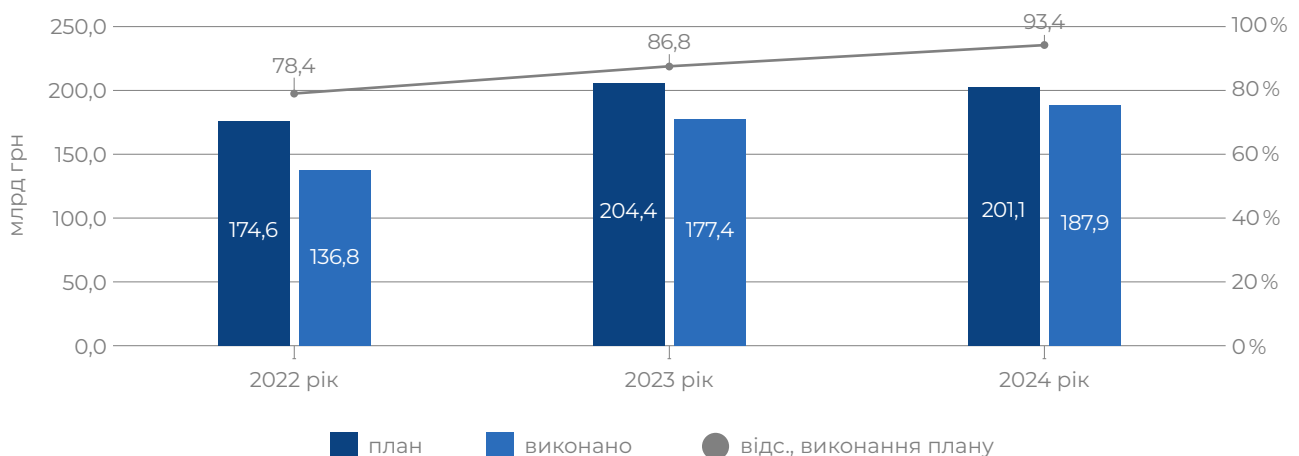
5. Інші чинники, що впливали на динаміку надходжень до місцевих бюджетів:

- скорочення податкової бази у громадах, що постраждали від бойових дій, тимчасової окупації або розташовані в прифронтових районах;
- обмеження або припинення діяльності частини платників податків унаслідок пошкодження інфраструктури, релокації чи втрати активів;
- інші обставини умов воєнного стану, які визначали чисельність платників податків, рівень економічної активності та фактичну можливість виконання податкових зобов'язань.

Міжбюджетні трансфerti з державного бюджету до місцевих бюджетів

Законами про державний бюджет на 2022–2024 роки (з урахуванням змін) затверджені обсяги міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам на загальну суму 580,1 млрд грн, з них на 2022 рік — 174,6 млрд грн, на 2023 рік — 204,4 млрд грн та на 2024 рік — 201,1 млрд гривень.

Діаграма 10. Динаміка виконання плану міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам за 2022–2024 роки

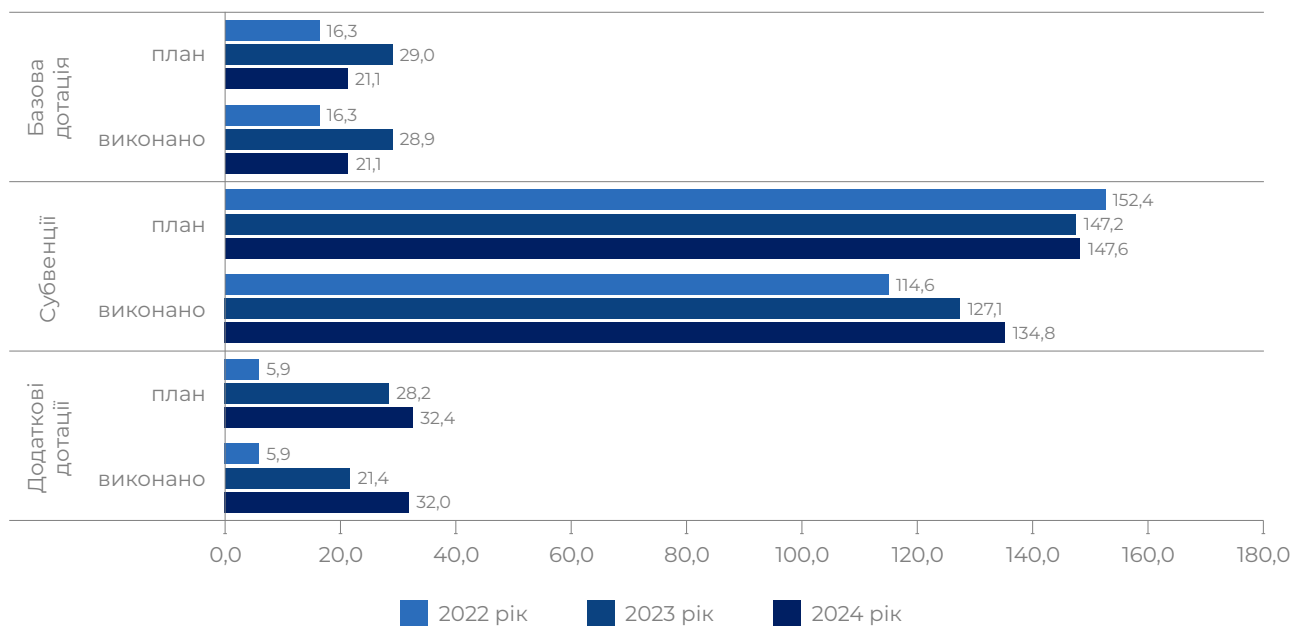
Діаграма 10 ілюструє сталу тенденцію до збільшення відсотка виконання плану міжбюджетних трансфертів. Відсоток виконання у 2022 році становив 78,4 відс., у 2023 році — 86,8 відс., у 2024 році — 93,4 відсотка.

Динаміку міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам у 2022–2024 роках у розрізі регіонів, а також їх питому вагу в структурі доходів зведених бюджетів регіонів наведено в додатках 6 і 7.

Показники міжбюджетних трансфертів за видатками з державного бюджету місцевим бюджетам свідчать про їх послідовне зростання упродовж 2022–2024 років. Так, порівняно з 2022 роком обсяги міжбюджетних трансфертів у 2023 році зросли на 40,6 млрд грн, або 29,7 відсотка. У 2024 році вони збільшилися на 10,5 млрд грн порівняно з 2023 роком та на 51,1 млрд грн — з 2022 роком.

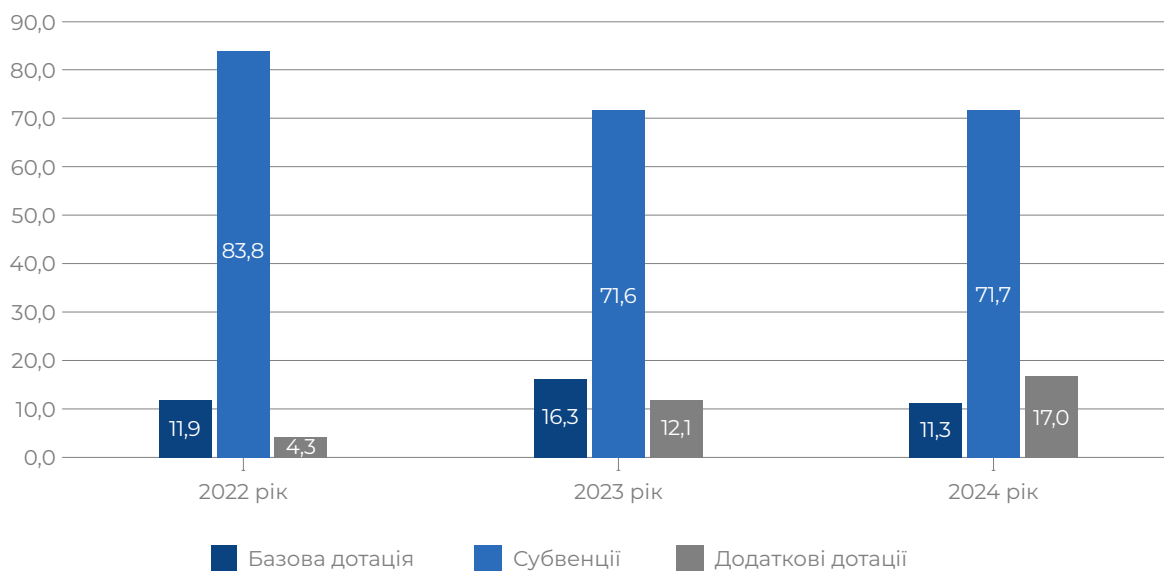
Обсяги міжбюджетних трансфертів за структурою не мали чіткої динаміки в періоді, що досліджується. Це пов'язане з викликами, спричиненими введенням воєнного стану в Україні, які зумовлювали скорочення або зменшення обсягів за окремими видами трансфертів, потребували впровадження нових бюджетних програм для мінімізації наслідків ескалації воєнного конфлікту (діаграма 11).

Діаграма 11. Динаміка міжбюджетних трансфертів за структурою у 2022–2024 роках, млрд грн

У структурі міжбюджетних трансфертів найбільшу частку за видатками займають субвенції (діаграма 12).

Діаграма 12. Структура міжбюджетних трансфертів у 2022–2024 роках, відс.

Обсяги наданих міжбюджетних трансфертів з державного бюджету місцевим бюджетам вказують на збереження високого рівня фінансової участі держави у забезпеченні окремих функцій органів місцевого самоврядування, зокрема у сферах освіти, охорони здоров'я, відновлення інфраструктури, підтримки ВПО та соціального захисту.

Обсяг наданих у 2022 році з державного бюджету трансфертів у сумі 136,8 млрд грн становив 24,6 відс. доходів місцевих бюджетів, що на 10,3 відс. менше відповідного показника 2021 року. При цьому частка трансфертів у загальному обсязі доходів за даними зведених бюджетів 18 областей була вище середнього показника по Україні і сягала від 24,7 відс. (Харківська область) до 45,3 відс. (Луганська область).

Серед основних трансфертів із загального фонду державного бюджету місцевим бюджетам (129,0 млрд грн) за 2022 рік проведені видатки на:

- освітню субвенцію у сумі 96,7 млрд грн, або 74,9 відс. обсягу видатків загального фонду державного бюджету;
- базову дотацію у сумі 16,3 млрд грн, або 12,6 відс. обсягу видатків загального фонду;
- субвенцію з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення нагальних потреб функціонування держави в умовах воєнного стану у сумі 6,2 млрд грн, або 4,8 відс. обсягу видатків загального фонду.

Із спеціального фонду державного бюджету за 2022 рік фактично проведено трансфертів місцевим бюджетам в обсязі 7,8 млрд грн, з яких 7,4 млрд грн — субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах.

Станом на 31 грудня 2022 року на рахунках місцевих бюджетів збережено залишки коштів за субвенціями на 12,6 млрд грн, з яких найбільші залишки за субвенцією на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах у сумі 5,5 млрд грн (43,8 відс.) та освітньою субвенцією — 3,2 млрд грн (25,6 відс.).

Обсяг наданих у 2023 році з державного бюджету трансфертів місцевим бюджетам у сумі 177,4 млрд грн становив 27,2 відс. доходів місцевих бюджетів, що на 2,6 відс. більше відповідного показника 2022 року. При цьому частка трансфертів у загальному обсязі доходів за даними зведених бюджетів 17 областей була вище середнього показника по Україні і сягала від 27,5 відс. (Сумська область) до 74,9 відс. (Луганська область).

У цьому періоді місцевим бюджетам надані **дотації** у сумі 50,3 млрд грн, що у 2,3 рази більше порівняно з 2022 роком (22,2 млрд грн). Переважну їх частку (57,5 відс.) становила базова дотація, що перерахована місцевим бюджетам в обсязі 28,9 млрд грн, який

у 1,8 раза перевищив обсяг 2022 року (16,3 млрд грн) та засвідчив зниження спроможності місцевих бюджетів. При цьому кількість місцевих бюджетів, що отримували базову дотацію, зросла на 83 (до 1172) порівняно з 2022 роком.

Додаткові дотації надано з державного бюджету місцевим бюджетам у сумі 21,4 млрд грн, що у 3,6 раза більше, ніж у 2022 році, з них 17,1 млрд грн (80,2 відс.) — додаткова дотація на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією РФ.

Така додаткова дотація затверджена вперше в обсязі 23,9 млрд грн для вирівнювання диспропорцій у місцевих бюджетах, які виникли у зв'язку з повномасштабною збройною агресією РФ (передусім для компенсації втрат місцевих бюджетів), та першочергового спрямовування на оплату праці з нарахуваннями працівників бюджетних установ, недопущення прострочення кредиторської заборгованості із зазначених виплат, і перерахування реверсної дотації до державного бюджету. Частину цієї дотації на суму 6,8 млрд грн, або 28,3 відс. обсягу, не розподілено між громадами, що зумовило низький рівень виконання планових показників додаткової дотації, а отже, і додаткових дотацій загалом. Усього зазначену дотацію отримали 1130 бюджетів територіальних громад.

Найбільші суми цієї додаткової дотації у 2023 році отримали місцеві бюджети:

- *Донецької області (43 територіальні громади та обласний бюджет) у сумі 3,9 млрд грн (або 22,8 відс. обсягу видатків), найбільше бюджет Маріупольської МТГ у сумі 2,0 млрд грн;*
- *Луганської області (26 територіальних громад та обласний бюджет) у сумі 2,0 млрд грн (або 11,9 відс. обсягу видатків), найбільше бюджети Лисичанської у сумі 0,5 млрд грн і Старобільської МТГ у сумі 0,1 млрд грн, обласний бюджет Луганської області у сумі 0,3 млрд грн;*
- *Запорізької області (66 територіальних громад та обласний бюджет) у сумі 1,8 млрд грн (або 10,8 відс. обсягу видатків), найбільше бюджети Запорізької і Мелітопольської МТГ у сумі 0,2 млрд грн кожна, обласний бюджет Запорізької області у сумі 0,2 млрд грн та бюджет Бердянської МТГ у сумі 0,1 млрд гривень.*

Субвенції у 2023 році надані місцевим бюджетам у сумі 127,1 млрд грн, що на 12,5 млрд грн, або на 10,8 відс., більше, ніж у 2022 році (114,6 млрд грн).

Найбільшу питому вагу серед субвенцій становила освітня субвенція, яка у 2023 році перерахована місцевим бюджетам у сумі 90,7 млрд грн (або 71,4 відс. обсягу субвенцій), в тому числі зі спеціального фонду 3,2 млрд гривень.

Розподіл освітньої субвенції на суму 3,2 млрд грн зі спеціального фонду державного бюджету між місцевими бюджетами та її цільове спрямування визначено КМУ у вересні та грудні 2023 року.

Так, у вересні 2023 року постановою КМУ від 19 вересня 2023 р. № 1023 «Питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам (за спеціальним фондом державного бюджету) у 2023 році» розподілено 0,5 млрд грн, з яких на закупівлю засобів навчання, мультимедійного і комп'ютерного обладнання, підвищення кваліфікації педагогічних працівників використано 0,3 млрд грн, або 60 відсотків.

Згідно з постановами КМУ від 19 грудня 2023 р. № 1346 «Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам (за спеціальним фондом державного бюджету) у 2023 році» і від 27 грудня 2023 р. № 1374 «Деякі питання надання освітньої субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам (за спеціальним фондом державного бюджету) для забезпечення викладання навчального предмета «Захист України» розподілено 2,7 млрд грн, або 84,3 відс., освітньої субвенції зі спеціального фонду державного бюджету для закупівлі мультимедійного обладнання для кабінетів у межах реалізації заходів із забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа», засобів навчання та комп'ютерного обладнання для оснащення навчальних кабінетів предмета «Захист України», підвищення кваліфікації педагогічних працівників закладів освіти, які забезпечують викладання навчального предмета «Захист України», які через закінчення бюджетного періоду взагалі не використані з місцевих бюджетів.

З огляду на це проведені видатки місцевих бюджетів за цією субвенцією становили 86,6 млрд грн, в тому числі за загальним фондом — 86,3 млрд грн та спеціальним — 0,3 млрд гривень.

Найбільші обсяги освітньої субвенції надані місцевим бюджетам Дніпропетровської (6,9 млрд грн), Львівської (6,7 млрд грн), Одеської (5,9 млрд грн) областей та м. Києву — 5,4 млрд гривень. Порівняно з 2022 роком показники видатків за освітньою субвенцією у 2023 році суттєво скоротилися по зведених бюджетах таких областей, як Донецька — на 1,3 млрд грн (37,2 відс.), Запорізька — на 0,6 млрд грн (14,4 відс.), Луганська — на 0,7 млрд грн (53,2 відс.), Харківська — на 0,9 млрд грн (16,8 відс.) та Херсонська — на 1,0 млрд грн (35,4 відс.).

Зменшення обсягів освітньої субвенції у 2023 році відбулося внаслідок скорочення ставок педагогічних працівників, зменшення кількості учнів закладів загальної середньої і професійної (професійно-технічної) освіти та класів, нездійснення окремих доплат через дистанційну форму навчання, що насамперед пов'язано зі збройною агресією РФ проти України.

На кінець 2023 року на рахунках місцевих бюджетів збережені залишки невикористаних коштів освітньої субвенції у сумі 4,1 млрд грн (із загального і спеціального фондів державного бюджету) для їх використання у 2024 році з урахуванням цільового призначення субвенції та на оновлення матеріально-технічного забезпечення закладів, що надають загальну середню освіту.

Значні залишки освітньої субвенції збережені на рахунках зведених бюджетів Одеської (261,9 млн грн), Донецької (221,1 млн грн), Івано-Франківської (173,1 млн грн), Запорізької (162,2 млн грн) та Херсонської (135,9 млн грн) областей.

Невикористання коштів освітньої субвенції, їх збереження у вигляді залишку на рахунках місцевих бюджетів спричинено отриманням цих коштів наприкінці бюджетного періоду, оптимізацією мережі ЗЗСО, скороченням кількості учнів, штатної чисельності педагогічних працівників, призупиненням трудових відносин з працівниками на ТОТ, черговістю здійснення платежів відповідно до Порядку № 590.

На противагу 2022 року місцевим бюджетам із загального фонду державного бюджету у 2023 році надані **нові субвенції**, зокрема, на:

- облаштування безпечних умов у ЗЗСО у сумі 1,1 млрд грн;
- придбання шкільних автобусів у сумі 1,0 млрд грн;
- виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення для осіб (сімей) згідно із Законом № 3551, які захищали незалежність, суверенітет і територіальну цілісність України та потребують поліпшення житлових умов (4 субвенції), — загалом у сумі 5,9 млрд гривень.

У 2023 році порівняно з 2022 роком на 10,5 відс. зросла питома вага субвенцій із спеціального фонду державного бюджету і становила 16,2 відс. обсягу наданих з державного бюджету трансфертів у сумі 28,8 млрд гривень.

У 2023 році субвенція на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності в населених пунктах, що передана місцевим бюджетам, була найбільшою у запланованому обсязі (16,0 млрд грн), що у 2,2 раза більше, ніж у 2022 році.

Видатки місцевих бюджетів за цією субвенцією з урахуванням залишку, який утворився на 01 січня 2023 року, проведені у сумі 17,9 млрд гривень. Станом на 01 січня 2024 року на рахунках місцевих бюджетів збережено залишки коштів за субвенцією у сумі 3,7 млрд гривень.

Найбільші обсяги невикористаних залишків субвенції збережено на рахунках місцевих бюджетів Житомирської (355,4 млн грн, 42,2 відс. обсягу видатків), Черкаської (322,3 млн грн, 60,7 відс. обсягу видатків) та Запорізької областей (295,3 млн грн, 45,2 відс. обсягу видатків). Обсяги видатків за цією субвенцією повністю збережені на рахунках обласного бюджету Луганської області у сумі 479,0 млн гривень.

Причинами невикористання коштів субвенції, про які зазначили територіальні громади, є, зокрема, тимчасова окупація території Луганської області та частини територіальних громад Запорізької області, несвоєчасність поставок будівельних матеріалів, нездійснення окремих платежів органами Казначейства зважаючи на черговість виконання видатків.

Крім того, у 2023 році із спеціального фонду державного бюджету за окремими рішеннями КМУ місцевим бюджетам передбачалася субвенція на реалізацію проєктів (об'єктів, заходів), спрямованих на ліквідацію наслідків збройної агресії (за рахунок коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії), у сумі 9,3 млрд грн, з яких використані лише 3,4 млрд грн, або 36,9 відсотка. Невикористані кошти у сумі 5,9 млрд грн повернені до державного бюджету і стали джерелом формування фонду ліквідації наслідків збройної агресії у 2024 році.

Найбільші обсяги невикористаної субвенції повернені до державного бюджету зі зведених бюджетів таких областей, як Сумська (753,1 млн грн), Миколаївська (667,4 млн грн), Запорізька (381,5 млн грн) та Житомирська (330,7 млн грн).

Незначний обсяг здійснених видатків за цією субвенцією, наслідком чого стало повернення невикористаних коштів субвенції до державного бюджету, за інформацією ОВА, спричинений, зокрема, такими чинниками: необхідністю коригування проєктної документації, зокрема після набрання чинності з 01.11.2023 ДБН В.2.2-5:2023 «Захисні споруди цивільного захисту», затверджених наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України від 10 серпня 2023 р. № 702; тривалим терміном проходження експертизи, скасуванням або непроведенням процедур закупівель.

Станом на 31 грудня 2023 року на рахунках місцевих бюджетів збережено залишки коштів за субвенціями на 11,2 млрд грн, з яких найбільші за освітньою субвенцією — 4,1 млрд грн (36,3 відс.) та субвенцією на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах — 3,7 млрд грн (32,9 відс.).

За підсумками 2024 року місцевим бюджетам надано трансфертів з державного бюджету у сумі 187,9 млрд грн, у тому числі за загальним фондом — 177,4 млрд грн та спеціальним — 10,5 млрд гривень.

Частка наданих у 2024 році з державного бюджету трансфертів становила 27,7 відс. доходів місцевих бюджетів, що на 0,5 відс. більше, ніж у 2023 році (27,2 відс.). При цьому частка трансфертів у загальному обсязі доходів за даними зведених бюджетів 16 областей була вище середнього показника по Україні і сягала від 28,5 відс. (Хмельницька область) до 88,1 відс. (Луганська область), тоді як у 2023 році цей показник знаходився у межах від 27,5 відс. до 74,9 відсотка.

У 2024 році загальний обсяг наданих місцевим бюджетам трансфертів порівняно з 2023 роком загалом збільшився на 10,5 млрд грн, або на 5,9 відсотка. Так, видатки місцевих бюджетів за загальним фондом збільшилися на 28,9 млрд грн, або на 19,4 відс., натомість видатки за спеціальним — зменшилися на 18,3 млрд грн, або у 2,7 раза.

При цьому за зведеними бюджетами 17 областей та м. Києва обсяг наданих трансфертів був більшим, ніж у 2023 році, і темпи його приросту знаходилися у межах від 0,2 відс. (Закарпатська область) до 37,9 відс. (Миколаївська область). За зведеними бюджетами 7 областей спостерігалось зменшення обсягу наданих трансфертів та, відповідно, спад темпів приросту у межах від –1,7 відс. (Волинська область) до –14,3 відс. (Полтавська область).

У структурі трансфертів місцевим бюджетам у 2024 році **субвенції** становлять 134,8 млрд грн, або 71,7 відс., **базова дотація** — 21,1 млрд грн, або 11,3 відс., **додаткові дотації** — 32,0 млрд грн, або 17,0 відсотка. Порівняно з 2023 роком збільшився обсяг субвенцій на 7,7 млрд грн, або 6,1 відс., дотацій — на 2,8 млрд грн, або 5,5 відсотка.

Інформація про обсяги субвенцій і дотацій з державного бюджету місцевим бюджетам у розрізі зведених бюджетів регіонів наведена в додатках 8 і 9.

У 2024 році із загального фонду державного бюджету надана освітня субвенція (основне призначення — оплата праці педагогічних працівників, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти) у сумі 104,2 млрд грн, яка порівняно з 2023 роком збільшилася на 13,5 млрд грн, або на 14,9 відс., що передусім обумовлено зростанням розміру мінімальної зарплати.

Видатки спеціального фонду місцевих бюджетів за освітньою субвенцією здійснювалися виключно за рахунок залишків коштів, що утворилися на рахунках місцевих бюджетів на кінець 2023 року у сумі 2,9 млрд гривень. У 2024 році з них використано 2,3 млрд грн на закупівлю засобів навчання для навчальних кабінетів і мультимедійного обладнання в межах реалізації заходів із забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа», підвищення кваліфікації педагогічних працівників, зокрема тих, які забезпечують викладання навчального предмета «Захист України».

Проведені видатки із загального і спеціального фондів місцевих бюджетів за цією субвенцією становили 103,6 млрд грн, або 99,5 відс. наданих коштів.

Станом на 31 грудня 2024 року на рахунках місцевих бюджетів збережено залишки коштів освітньої субвенції за загальним та спеціальним фондами у сумі 4,6 млрд гривень.

На кінець 2024 року залишилися значні залишки освітньої субвенції у зведених бюджетах Херсонської (410,9 млн грн), Запорізької (320,0 млн грн), Одеської (269,9 млн грн), Донецької (113,7 млн грн) областей та м. Києві (204,9 млн грн). Причини невикористання коштів субвенції у 2024 році подібні до тих, що виникали у 2023 році.

На противагу 2023 року у 2024 місцевим бюджетам із загального фонду державного бюджету у сфері освіти надані субвенції, зокрема, на:

- забезпечення якісної, сучасної та доступної загальної середньої освіти «Нова українська школа» — 1,3 млрд грн (93,2 відс. бюджетних призначень);
- забезпечення харчуванням учнів початкових класів ЗЗСО — 3,9 млрд грн (80,7 відс. бюджетних призначень);
- створення навчально-практичних центрів сучасної професійної (професійно-технічної) освіти — 0,5 млрд грн (95,1 відс. бюджетних призначень).

Вперше у 2024 році виділено субвенцію на забезпечення харчування учнів початкових класів ЗЗСО у сумі 3,9 млрд грн, в тому числі за спеціальним фондом — 2,8 млрд гривень. Розподіл обсягів субвенції із спеціального фонду державного бюджету у сумі 2,8 млрд грн між місцевими бюджетами здійснено відповідно до розпорядження КМУ № 1323-р⁵, внаслідок цього кошти у повному обсязі збережено на рахунках місцевих бюджетів станом на 31.12.2024.

Крім того, обсяги цієї субвенції із загального фонду бюджету наприкінці 2024 року перераховано до державного бюджету зі зведених бюджетів областей, найбільші з яких Івано-Франківська (74,0 млн грн), Одеська (45,7 млн грн), Житомирська (40,3 млн грн) та Волинська (35,3 млн грн). Серед факторів, які вплинули на обсяги використання коштів субвенції, територіальні громади вказують невідповідність фактичної вартості харчування очікуваній, першочергове спрямування коштів територіальних громад як співфінансування, необхідність внесення змін до бюджетів територіальних громад щодо розподілу коштів субвенції між громадами.

Субвенцію на покращення якості гарячого харчування учнів початкових класів ЗЗСО із спеціального фонду державного бюджету розподілено між місцевими бюджетами згідно з постановою КМУ № 1451⁶ у сумі 74,6 млн грн, що призвело до мінімального її використання територіальними громадами (0,9 млн грн, або 1,2 відс.). Залишок коштів у сумі 73,7 млн грн збережено на рахунках місцевих бюджетів станом на 31.12.2024.

У серпні 2024 року надано субвенцію на придбання обладнання, створення та модернізацію (проведення реконструкції та капітального ремонту) їдалень (харчоблоків) ЗЗСО у сумі 1,5 млрд грн, з яких 0,7 млрд грн, або 44,6 відс., не використані головними розпорядниками коштів місцевих бюджетів внаслідок відмови від реалізації проєктів, низької готовності реалізації проєктів (на рівні 0–37 відс.) та недосконалості розробленої проєктної документації.

⁵ Розпорядження КМУ від 26 грудня 2024 р. № 1323-р «Про розподіл субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на забезпечення харчуванням учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти за спеціальним фондом у 2024 році».

⁶ Постанова КМУ від 20 грудня 2024 р. № 1451 «Деякі питання надання субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на покращення якості гарячого харчування та фінансування харчування учнів початкових класів закладів загальної середньої освіти».

Таку субвенцію у значних обсягах не використано зі зведених бюджетів Миколаївської — 76,6 млн грн (75,5 відс. затверджених призначень), Львівської — 45,2 млн грн (42,9 відс.) та Чернігівської — 41,9 млн грн (56,4 відс.) областей.

Проведені видатки із спеціального фонду державного бюджету на 2024 рік загалом становили 10,5 млрд грн, що на 18,3 млрд грн, або 63,6 відс., менше, ніж у 2023 році.

Найбільшою за обсягом була субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам на реалізацію проєктів (об'єктів, заходів), спрямованих на ліквідацію наслідків збройної агресії, — 7,4 млрд грн, яку використали місцеві бюджети у сумі 5,4 млрд гривень. Невикористані кошти у сумі 2,0 млрд грн повернені до державного бюджету.

У 2024 році не передбачалася субвенція зі спеціального фонду державного бюджету на фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автодоріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності в населених пунктах. Видатки за цією субвенцією проведені місцевими бюджетами на 2,5 млрд грн за рахунок залишку, утвореного на рахунках місцевих бюджетів на 31.12.2023, в сумі 3,7 млрд гривень.

Залишок коштів у сумі 0,7 млрд грн, який утворився на рахунку обласного бюджету Луганської області на кінець 2023 року за цією субвенцією, відповідно до статті 50 Закону № 3460 перерахований до спеціального фонду державного бюджету з метою подальшого спрямування цих коштів обласному бюджету Харківської області для оплати наданих у 2023 році послуг з ремонту автомобільних доріг загального користування місцевого значення, пошкоджених під час проведення операції Об'єднаних сил із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії. На 31 грудня 2024 року на рахунках місцевих бюджетів збережено залишки коштів за цією субвенцією у сумі 0,5 млрд гривень.

Порівняно з 2023 роком у 2024 році залишки коштів субвенцій на рахунках місцевих бюджетів зменшилися на 1,4 млрд гривень.

Загалом на кінець бюджетного періоду 2024 року на рахунках місцевих бюджетів збережено залишки коштів за субвенціями на 9,8 млрд грн, з яких найбільші залишки за освітньою субвенцією — 4,6 млрд грн (або 47 відс.) та субвенцією на забезпечення харчуванням учнів початкових класів ЗЗСО — 2,8 млрд грн (або 28,9 відс.).

У 2024 році місцевим бюджетам надані дотації у сумі 53,1 млрд гривень. Значну частку дотацій (39,8 відс.) становила базова дотація для горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій у сумі 21,1 млрд грн, що перерахована місцевим бюджетам. Порівняно з 2023 роком її обсяг зменшився на 7,8 млрд грн, що зумовлено особливостями здійснення горизонтального вирівнювання податкоспроможності місцевих бюджетів у 2024 році, установленими статтею 23 Закону № 3460 (зокрема

виключенням ПДФО з грошового забезпечення військовослужбовців з бази розрахунку для цілей горизонтального вимірювання)⁷.

Кількість місцевих бюджетів, що отримували базову дотацію, зменшилася на 140 бюджетів із 1172 (у 2023 році) до 1032 (у 2024 році).

Додаткові дотації порівняно з 2023 роком збільшено на 10,6 млрд грн, або 49,7 відс., обсяг яких становив 32,0 млрд гривень.

В обсязі додаткових дотацій 88,1 відс. займала додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією РФ, у сумі 28,2 млрд грн, яка порівняно з 2023 роком збільшена на 11,2 млрд гривень.

У 2024 році ця додаткова дотація спрямована на вирівнювання диспропорцій у місцевих бюджетах, які виникли у зв'язку зі збройною агресією, забезпечуючи першочергово оплату праці з нарахуваннями працівників бюджетних установ (недопущення прострочення кредиторської заборгованості із зазначених виплат), а також на придбання шкільних автобусів, облаштування безпечних умов у закладах освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти.

Серед зведених обласних бюджетів суттєві залишки цієї дотації на кінець 2024 року збережено на рахунках місцевих бюджетів у Херсонській (1921,3 млн грн, 62,5 відс. затверджених обсягів), Чернігівській (567,3 млн грн, 55,6 відс. затверджених обсягів) та Сумській областях (343,4 млн грн, 41,2 відс. затверджених обсягів).

Невикористання додаткової дотації спричинене такими факторами: розподіл асигнувань наприкінці бюджетного періоду, довготривале проведення процедур закупівель, зміна фактичної потреби через тимчасову окупацію територій, переведення працівників на дистанційну роботу та оголошення простою.

⁷ Статтею 23 Закону № 3460 установлено, що у 2024 році, як виняток з положень пунктів 2 і 3 частини першої статті 98, пункту 2 частини першої статті 99 Бюджетного кодексу, горизонтальне вирівнювання податкоспроможності здійснюється:
для обласних бюджетів — окремо за очікуваним надходженням у 2023 році податку на прибуток підприємств, визначеного пунктом 1-1 частини першої статті 66 Бюджетного кодексу, та очікуваним надходженням у 2023 році ПДФО (без урахування ПДФО від оподаткування доходів у вигляді грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими та особами рядового і начальницького складу), визначеного пунктом 1 частини першої статті 66 Бюджетного кодексу;
для бюджетів місцевого самоврядування, крім бюджетів міст Києва та Севастополя і районів у містах, — за очікуваним надходженням у 2023 році ПДФО (без урахування ПДФО від оподаткування доходів у вигляді грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими та особами рядового і начальницького складу), визначеного пунктом 1 частини першої статті 64 Бюджетного кодексу.

Міжбюджетні трансферти з місцевих бюджетів державному бюджету

У 2022 році з місцевих бюджетів до державного бюджету перераховано трансферти майже на 9,5 млрд грн, або 51,4 відс. плану, у тому числі до:

- **загального фонду** для горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій — реверсну дотацію на суму 1,5 млрд грн, або 13,9 відс. плану;
- **спеціального фонду субвенції** на:
 - виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів — 7,8 млрд грн, або 92,5 відс. плану.

Найбільші суми субвенцій на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів у 2022 році перераховані з місцевих бюджетів Львівської — 864,1 млн грн, або 11,1 відс. загального обсягу, Закарпатської — 825,4 млн грн, або 10,6 відс., Дніпропетровської областей — 726,2 млн грн, або 9,3 відс., та з бюджету міста Києва — 829,8 млн грн, або 10,6 відс.;

- фінансування діяльності військових адміністрацій із виконання повноважень органів місцевого самоврядування — 109,3 млн грн, або 87,6 відс. плану.

Субвенцію на фінансування діяльності військових адміністрацій із виконання повноважень органів місцевого самоврядування у 2022 році надано з місцевих бюджетів Луганської — 40,0 млн грн, або 36,6 відс., Тернопільської — 29,6 млн грн, або 27,1 відс., Вінницької областей — 16,7 млн грн, або 15,3 відс.;

- перерахування коштів в умовах воєнного стану або для здійснення згідно із законом заходів загальної мобілізації та з метою відсічі російської збройної агресії проти України та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності — 8,0 млн грн, або 57,1 відс. плану. *З місцевого бюджету Закарпатської області у 2022 році таку субвенцію надано на суму 5,0 млн грн, або 62,5 відсотка.*

У 2023 році з місцевих бюджетів до державного бюджету перераховано трансфертів на суму 42,9 млрд грн, або 104,2 відс. плану, що у 4,5 раза більше, ніж у 2022 році.

Так, для горизонтального вирівнювання податкоспроможності територій до загального фонду державного бюджету з місцевих бюджетів перераховано реверсну дотацію на суму 16,2 млрд грн, або 84,9 відс. плану.

До спеціального фонду державного бюджету з місцевих бюджетів перераховано **три субвенції** на суму 26,7 млрд грн, що більше, ніж у 2022 році, на 18,8 млрд грн, або у 3,4 раза.

Субвенцію на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів перераховано головним розпорядникам державного бюджету на суму 25,1 млрд грн, що у 3,2 раза більше, ніж у 2022 році.

Найбільше цієї субвенції перераховано з бюджету м. Києва — 4,7 млрд грн, або 18,8 відс. загального обсягу, та зведених бюджетів Львівської — 2,2 млрд грн, або 8,8 відс., Дніпропетровської — 2,1 млрд грн, або 8,3 відс., Одеської областей — 2,0 млрд грн, або 7,9 відсотка.

Субвенцію з місцевого бюджету державному бюджету на перерахування коштів в умовах воєнного стану або для здійснення згідно із законом заходів загальної мобілізації та з метою відсічі збройної російської агресії проти України та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності надано місцевими бюджетами на суму 1,4 млрд грн, з яких 99,2 відс. — з бюджету м. Києва. У 2023 році кошти субвенції залишилися нерозподіленими, оскільки КМУ не ухвалив рішення про розподіл цієї субвенції.

Субвенцію на фінансування діяльності військових адміністрацій із виконання повноважень органів місцевого самоврядування надано місцевими бюджетами на суму 197,7 млн грн, з яких 102,0 млн грн, або 51,7 відс., — з місцевих бюджетів Луганської області, та 56,5 млн грн, або 28,5 відс., — з місцевих бюджетів Вінницької області.

У 2024 році з місцевих бюджетів до спеціального фонду державного бюджету перераховано **три субвенції** на суму 26,5 млрд грн, що на 0,2 млрд грн менше, ніж у 2023 році.

Зокрема, субвенцію на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів перераховано місцевими бюджетами головним розпорядникам коштів державного бюджету на суму 26,3 млрд грн, що на 4,8 відс. більше, ніж у 2023 році.

Найбільше коштів субвенції перераховано з бюджету м. Києва — 5,3 млрд грн, або 20,2 відс. загального обсягу; зведених бюджетів Дніпропетровської — 2,5 млрд грн, або 9,5 відс., Донецької — 2,4 млрд грн, або 9,2 відс., Одеської — 2,5 млрд грн, або 9,4 відс., Київської областей — 1,9 млрд грн, або 7,1 відсотка.

Субвенцію на фінансування діяльності військових адміністрацій із виконання повноважень органів місцевого самоврядування надано місцевими бюджетами на суму 197,9 млн грн, що на 0,2 млн грн більше, ніж у 2023 році.

Найбільше цієї субвенції перераховано з обласних бюджетів Вінницької (101,2 млн грн, або 51,1 відс. загального обсягу) та Луганської областей (94,2 млн грн, або 47,6 відс.).

Субвенцію на перерахування коштів в умовах воєнного стану або для здійснення згідно із законом заходів загальної мобілізації та з метою відсічі збройної російської агресії проти України та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності на суму 52,9 млн грн перераховано з бюджету м. Києва. Обсяг цієї субвенції порівняно з 2023 роком зменшився у 26,2 раза.

У 2024 році, так як і у 2023 році, КМУ не ухвалював рішення про розподіл цієї субвенції.

Обсяги субвенції на виконання програм соціально-економічного та культурного розвитку регіонів у 2022–2024 роках спрямовані, серед інших, таким розпорядникам коштів державного бюджету:

Міністерству оборони України — 35,7 млрд грн на виконання 5-ти бюджетних програм щодо забезпечення діяльності Збройних Сил України, підготовку кадрів і військ, медичне забезпечення особового складу, ветеранів військової служби та членів їхніх сімей, ветеранів війни; розвиток, закупівлю, модернізацію та ремонт озброєння, військової техніки, засобів та обладнання, утилізацію боєприпасів, рідинних компонентів ракетного палива; придбання житла військовослужбовцям;

Міністерству внутрішніх справ України — 14,2 млрд грн на забезпечення діяльності, зокрема підрозділів Національної поліції України, Національної гвардії України, Державної прикордонної служби України, та іншим органам.

Пряма зовнішня підтримка

Упродовж 2022–2024 років місцеві бюджети також отримували **міжнародну допомогу** (у 2022 та 2023 роках — по 0,2 млрд грн, у 2024 році — 1,4 млрд грн).

У 2024 році обсяг міжнародної допомоги (трансфerti від ЄС, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ) становив 1,4 млрд грн та перевищив обсяг 2023 року (0,2 млрд грн) у понад 7 разів. Основну частину становили гранти (908,7 млн грн) та програми допомоги (518,7 млн грн).

У 2024 році найбільші обсяги міжнародної допомоги отримали Київська (335,8 млн грн), Чернівецька (294,8 млн грн), Житомирська (237,5 млн грн), Волинська (194,3 млн грн), Львівська (140,1 млн грн) області.

Найменші (менше 1 відс. загальної суми зовнішньої допомоги) — Закарпатська, Запорізька, Івано-Франківська, Миколаївська, Одеська, Хмельницька області та м. Київ. Не отримували міжнародної підтримки Дніпропетровська, Донецька, Кіровоградська, Луганська, Харківська та Херсонська області (додаток 10).

Міжбюджетні трансферти між місцевими бюджетами

У 2022–2024 роках спостерігалось зростання обсягів міжбюджетних трансфертів⁸, що передаються між місцевими бюджетами⁹.

Загальний обсяг таких трансфертів зріс з 11,3 млрд грн у 2022 році до 23,8 млрд грн у 2023 році та до 29,5 млрд грн у 2024 році. Загальне зростання за 2022–2024 роки становило +18,2 млрд грн, або у 2,6 раза.

Інформація про обсяги отриманих і наданих міжбюджетних трансфертів між місцевими бюджетами в розрізі регіонів наведена в додатку 11.

Основну частку таких трансфертів у 2022–2024 роках формували **субвенції**, обсяги яких зросли у три рази — з 7,8 млрд грн у 2022 році до 21,1 млрд грн у 2023 році та до 23,8 млрд грн у 2024 році.

У 2023–2024 роках найбільші обсяги міжбюджетних трансфертів у формі субвенцій (понад 1 млрд грн щорічно) припадали на Дніпропетровську, Київську, Одеську, Львівську, Харківську, Донецьку та Полтавську області.

Найвищий приріст у 2023 році порівняно з 2022 роком зафіксовано у Вінницькій, Хмельницькій, Житомирській, Одеській та Запорізькій областях (зростання у 4–6,6 раза) (додаток 12).

Міжбюджетні трансферти між місцевими бюджетами у вигляді субвенцій надавалися за рахунок відповідних субвенцій з державного бюджету або їх залишків та за рахунок коштів відповідних місцевих бюджетів.

У складі міжбюджетних трансфертів між місцевими бюджетами частка коштів субвенцій з державного бюджету зросла з 27,0 відс. у 2022 році до 63,4 відс. у 2024 році.

Основні напрями перерозподілу таких субвенцій у 2023–2024 роках:

- компенсація за житло для ВПО, учасників бойових дій та інших категорій — 4,8 млрд грн (2023), 8,6 млрд грн (2024);
- передача коштів освітньої субвенції та її залишків — 2,2 млрд грн (2023), 4,2 млрд грн (2024);
- субвенції на безпеку, інфраструктуру, охорону здоров'я та інші цільові програми.

⁸ Міжбюджетні трансферти між місцевими бюджетами (стаття 101 Бюджетного кодексу) у частині місцевих бюджетів зведеного бюджету України консолідуються (згортаються) як внутрішні операції.

⁹ Передача коштів у вигляді міжбюджетного трансферту здійснювалася як до місцевих бюджетів в межах однієї області так і до відповідних місцевих бюджетів іншої області. Порядок їх проведення під час воєнного стану регламентовано постановою КМУ № 252.

У 2022–2024 роках субвенції іншим місцевим бюджетам також надавалися за рахунок власних коштів місцевих бюджетів: 1,1 млрд грн (2022 рік), 2,3 млрд грн (2023 рік), 1,6 млрд грн (2024 рік).

Основні напрями таких субвенцій у 2023–2024 роках: утримання об'єктів спільного користування чи ліквідація негативних наслідків діяльності таких об'єктів; виконання інвестиційних проєктів, фінансове забезпечення будівництва, реконструкції, ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування місцевого значення, вулиць і доріг комунальної власності у населених пунктах; здійснення природоохоронних заходів, співфінансування інвестиційних проєктів і реалізація проєктів співробітництва між територіальними громадами.

Міжбюджетні трансферти між місцевими бюджетами у формі **дотацій** упродовж 2022–2024 років характеризувалися коливаннями обсягів: 2022 рік — 3,5 млрд грн, 2023 рік — 2,7 млрд грн, 2024 рік — 5,7 млрд грн (+64,0 відс. до рівня 2022 року та вдвічі порівняно з 2023 роком). У структурі 2024 року понад 88,0 відс. дотацій становили «інші дотації», що фінансуються за рахунок коштів місцевих бюджетів (2022 рік — 1,7 млрд грн, 2023 рік — 1,9 млрд грн, 2024 рік — 5,1 млрд грн). У 2024 році 78,0 відс. «інших дотацій» (4,0 млрд грн) припадали на Запорізьку та Донецьку області.

Упродовж 2022–2024 років спостерігається різноспрямована динаміка обсягів надання та отримання дотацій: одні регіони демонструють різке зростання обсягів, інші — істотне скорочення.

Найбільше зростання обсягу наданих та отриманих дотацій у 2024 році зафіксовано у Запорізькій (з 62,6 млн грн (2023 рік) до 2,1 млрд грн (2024 рік), 34-кратне зростання) та Донецькій областях (з 0,16 млрд грн (2022 рік) до 1,9 млрд грн (2024 рік)). Найбільше скорочення — у Київській (–72,4 відс.), Чернігівській (–96,7 відс.), Чернівецькій (–92,6 відс.) та Вінницькій (–78,2 відс.) областях. У низці областей (Тернопільська, Рівненська, Волинська, Чернівецька, Чернігівська) та м. Києві обсяги дотацій були незначними або відсутні.

Висновок

У 2022–2024 роках доходи місцевих бюджетів зросли на 22,3 відс., переважно за рахунок податкових надходжень до місцевих бюджетів і трансфертів з державного бюджету. Динаміка їх зростання була нерівномірною за роками зі значними диспропорціями в розрізі регіонів, що пов'язано з релокацією бізнесу, значною міграцією населення та необхідністю державної підтримки фінансової спроможності місцевих бюджетів в умовах воєнного стану.

Різке зростання доходів у 2023 році на 17,6 відс. у подальшому стабілізувалося та у 2024 році становило +4,1 відс. порівняно з 2023 роком, що перевищує показник 2021 року на 17 відсотків.

Уповільнення темпів приросту доходів місцевих бюджетів без трансфертів із державного бюджету у 2024 році (до 3,5 відс.) та зменшення їх частки в доходах загалом вказують на необхідність формування резервів фінансових ресурсів бюджетів місцевого самоврядування, спрямованих на наповнення їх дохідної частини.

При поступовому зростанні у 2022–2024 роках податкових надходжень до місцевих бюджетів, в абсолютних показниках їх темп значно сповільнився з 10,4 відс. у 2023 році до 1,5 відс. у 2024 році, насамперед у зв'язку із зарахуванням ПДФО з грошового забезпечення військовослужбовців до державного бюджету з 01 жовтня 2023 року.

Неподаткові надходження також демонстрували стабільне зростання в абсолютних обсягах, однак їхня частка у структурі доходів місцевих бюджетів залишалася незначною. Незважаючи на зростання, неподаткові надходження залишаються другорядним джерелом формування доходів місцевих бюджетів. Основним чинником приросту стали «інші джерела власних надходжень бюджетних установ», зокрема благодійні внески, гранти та цільові надходження.

При цьому питома вага податкових надходжень у доходах місцевих бюджетів знизилася з 70,9 відс. до 64,9 відс. у 2024 році, тоді як частка трансфертів зросла до 27,7 відс., що свідчить про зростання ролі державних ресурсів у забезпеченні фінансової спроможності громад в умовах воєнного стану.

Ключовою зміною у структурі трансфертів з державного бюджету у 2022–2024 роках є суттєве збільшення частки дотацій, зокрема у зв'язку із запровадженням нової дотації на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України.

Зросли абсолютні обсяги субвенцій, водночас їхня частка у загальному обсязі трансфертів зменшилася. Змінилася структура субвенцій з домінуванням освітньої субвенції та нових цільових програм, пов'язаних із відновленням та соціальним захистом.

Динаміка та обсяги субвенцій і дотацій характеризувалася значними регіональними відмінностями, що обумовлено безпековою ситуацією, навантаженням на громади через внутрішнє переміщення населення та спроможністю громад до реалізації інфраструктурних проєктів.

Обсяг міжбюджетних трансфертів між місцевими бюджетами у 2022–2024 роках зріс утричі — з 11,3 млрд грн у 2022 році до 29,5 млрд грн у 2024 році, що свідчить, зокрема, про розширення практики застосування цього інструмента.

Система міжбюджетних трансфертів реагує на виклики воєнного часу, проте потребує вдосконалення механізмів планування, розподілу та контролю за їх використанням для забезпечення ефективного управління державними коштами та посилення фінансової стійкості місцевих бюджетів.

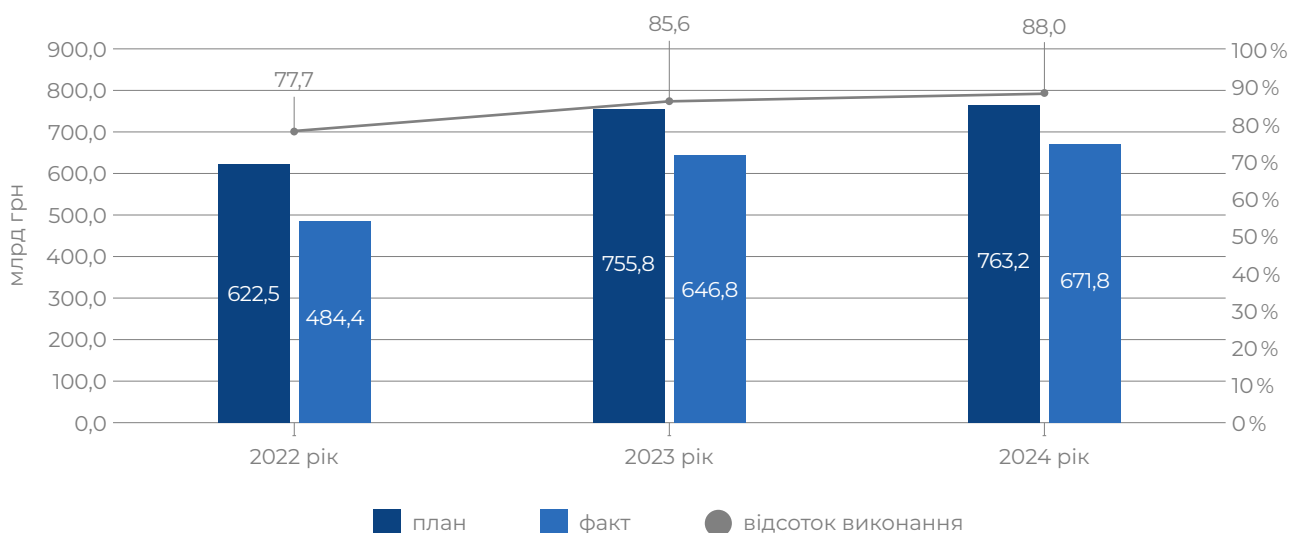
Обсяг міжнародної допомоги, яка надійшла до місцевих бюджетів у 2024 році, збільшився у сім разів, порівняно з 2023 роком, і становив 1,4 млрд гривень. Основна частина — гранти (908,7 млн грн) і програми допомоги (518,7 млн грн).

III. ВИДАТКИ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ

Загальні видатки місцевих бюджетів у 2024 році виконано в обсязі 671,8 млрд грн, що на 25 млрд грн (3,9 відс.) більше порівняно з 2023 роком та на 187,4 млрд грн (38,7 відс.) більше, ніж у 2022 році.

Загальні видатки місцевих бюджетів у 2022–2024 роках та рівень їх виконання відповідно до плану відображено на діаграмі 13.

Діаграма 13. Видатки місцевих бюджетів у 2022–2024 роках

У 2022 році зменшилися видатки (насамперед капітальні), що зумовлено запровадженням постановою КМУ № 590 обмежень на проведення неперіоритетних платежів через військову агресію РФ проти України.

У 2023 році видатки місцевих бюджетів порівняно з 2022 роком зросли на третину (+162,4 млрд грн, або +33,5 відс.).

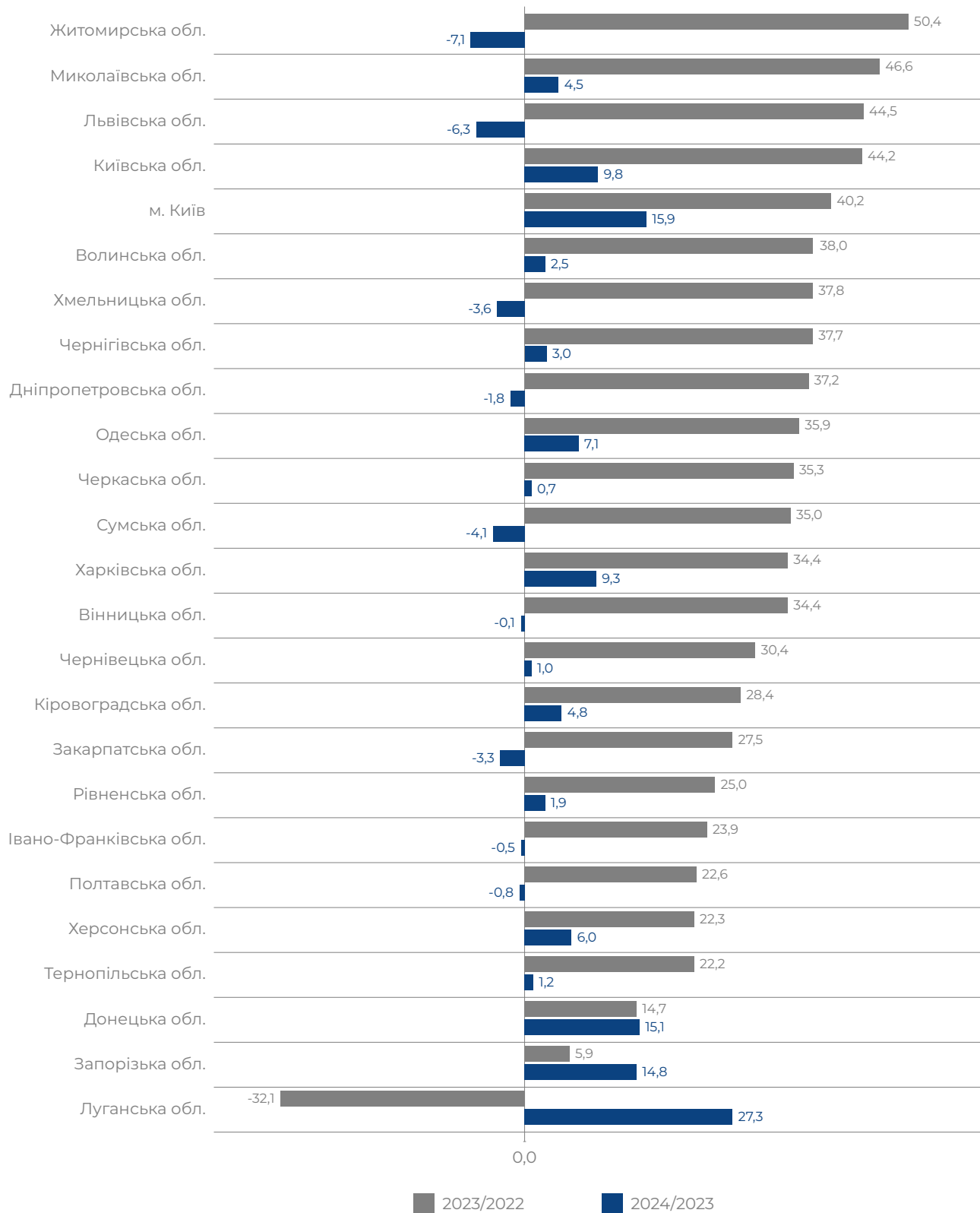
У 2024 році тенденція до збільшення видатків збереглася: видатки місцевих бюджетів зросли на 25,0 млрд грн (3,9 відс.) порівняно з 2023 роком.

У 2023 році найвищі темпи приросту видатків порівняно з 2022 роком продемонстрували місцеві бюджети Житомирської (+50,4 відс., або +7,4 млрд грн), Миколаївської (+46,6 відс., або +6,0 млрд грн), Львівської (+44,5 відс., або +15,1 млрд грн), Київської (+44,2 відс., або +12,0 млрд грн) областей та м. Києва (+40,2 відс., або +23,8 млрд грн). Натомість у Луганській області відбулося скорочення видатків (–32,1 відс., або –1,3 млрд грн). У 2024 році найбільше зростання видатків місцевих бюджетів порівняно з 2023 роком відбулося у Луганській (+0,7 млрд грн, або +27,3 відс.), Донецькій (+2,5 млрд грн, або +15,1 відс.), Запорізькій (+2,8 млрд грн, або +14,8 відс.) та м. Києві (+13,2 млрд грн, або +15,9 відс.) (діаграма 14).

Зменшення загального обсягу видатків зафіксовано у дев'яти зведених бюджетах областей, найбільше у Житомирській (–1,6 млрд грн, або –7,1 відс.), Львівській (–3,1 млрд грн, або –6,3 відс.) та Сумській (–0,7 млрд грн, або –4,1 відс.) областях.

Основні чинники зростання видатків: поновлення проведення капітальних видатків (передусім у 2023 році); збільшення видатків на забезпечення безпеки та критичну інфраструктуру (переважно у 2024 році); збільшення фінансування соціальних програм та видатків на оплату праці у бюджетній сфері; зростання обсягів міжбюджетних трансфертів з державного бюджету.

Діаграма 14. Темпи приросту видатків місцевих бюджетів у розрізі зведених бюджетів регіонів, відс.

У 2023 році найбільший приріст видатків у Житомирській, Львівській, Миколаївській областях забезпечено за рахунок збільшення поточних трансфертів органам державного управління інших рівнів та капітальних видатків (придбання обладнання і предметів довгострокового користування, капітальне будівництво, капітальний ремонт, реконструкція та реставрація).

У Житомирській та Миколаївській областях у 2023 році здійснювалися видатки за капітальними трансфертами населенню, тоді як у 2022 році видатки на такі цілі не проводилися (це пов'язано із наданням невідплатних платежів населенню для придбання капітальних активів, компенсації витрат, пов'язаних із пошкодженням майна).

У Київській області приріст забезпечено за рахунок збільшення капітальних та поточних трансфертів органам державного управління інших рівнів, а також видатків на придбання обладнання і предметів довгострокового користування, капітальне будівництво, ремонт і реконструкцію тощо.

Приріст загальних видатків у Київській області у 2024 році зумовлено, зокрема, збільшенням фінансування заходів цивільного захисту населення, забезпечення оборони та громадської безпеки (видатки за напрямом «Громадський порядок та безпека» зросли до 1,3 млрд грн, що на 0,4 млрд грн більше, ніж у 2023 році), а також збільшенням видатків на соціальний захист (у 3,7 раза), зокрема на підтримку ветеранів війни.

У Миколаївській області загальні видатки у 2023 році зросли на 46,6 відс. порівняно з 2022 роком насамперед через трикратне збільшення видатків спеціального фонду місцевого бюджету, включно з видатками бюджету розвитку.

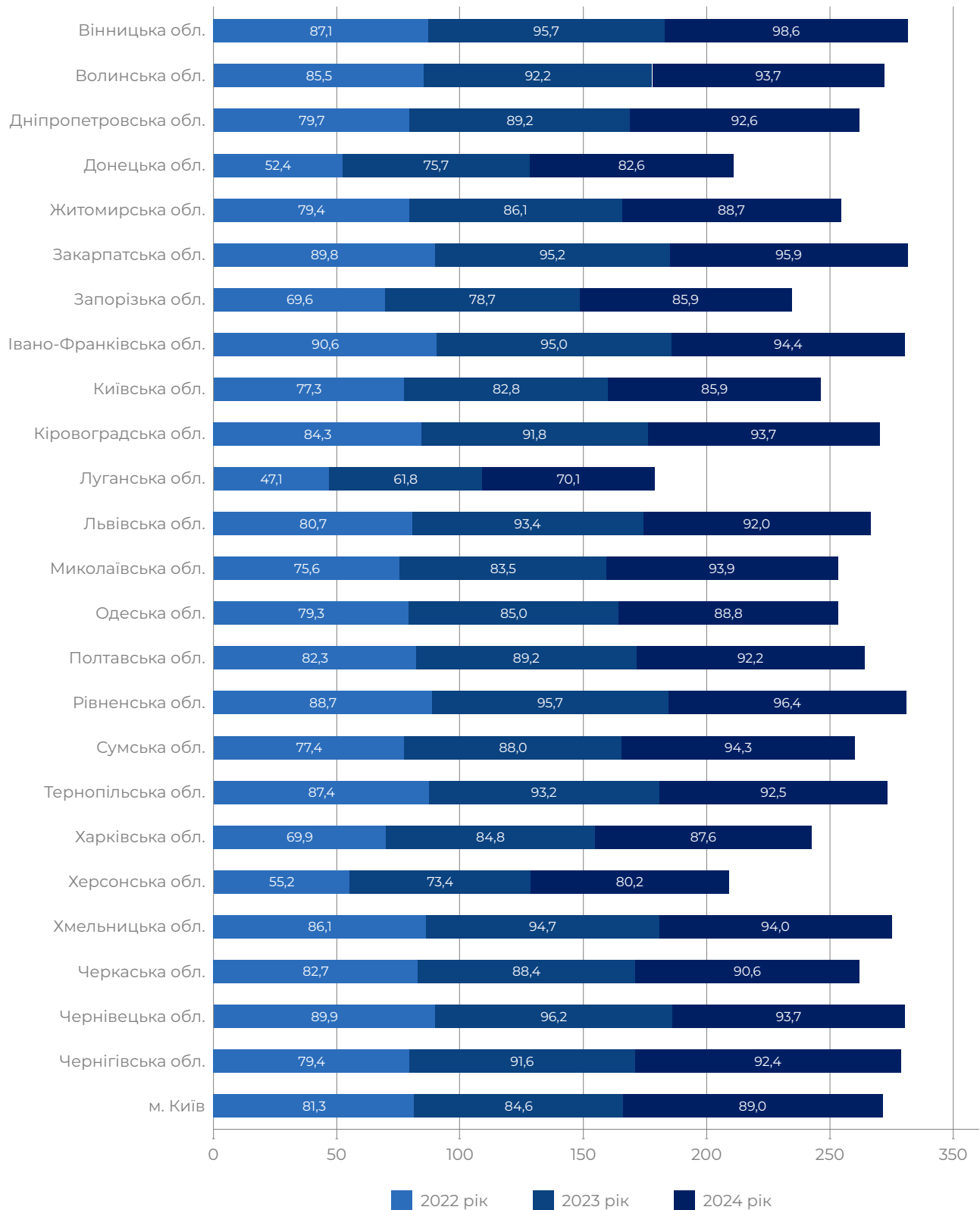
У Сумській області приріст становив 35,0 відс. також через суттєве зростання видатків спеціального фонду місцевого бюджету (більш ніж утричі).

У 2024 році приріст поточних видатків у Луганській та Донецькій областях зумовлений збільшенням обсягів видатків на оплату праці та інші виплати населенню, поточних трансфертів органам державного управління інших рівнів, субсидій та поточних трансфертів підприємствам (установам, організаціям), а також за рахунок придбання Донецькою та Запорізькою областями матеріальних ресурсів та інвентарю. Зростання капітальних видатків у Запорізькій та Луганській областях пов'язане з капітальними трансфертами підприємствам (установам, організаціям).

У м. Києві зростання поточних видатків зумовлене збільшенням обсягів субсидій та поточних трансфертів підприємствам (установам, організаціям), а також видатків на оплату послуг (крім комунальних), оплату комунальних послуг та енергоносіїв. Приріст капітальних видатків забезпечено збільшенням капітальних трансфертів, видатків на капітальний ремонт та придбання обладнання і предметів довгострокового користування.

Рівень виконання видатків місцевих бюджетів порівняно із планом становив: 2022 рік — 77,7 відс., 2023 рік — 85,6 відс., 2024 рік — 88,0 відс., що свідчить про поступове підвищення рівня виконання бюджетних призначень.

Діаграма 15. Виконання видатків місцевих бюджетів у розрізі регіонів,
відс.

У 2022 році найнижчі показники виконання плану за видатками зафіксовано в Луганській (47,1 відс.), Донецькій (52,4 відс.) та Херсонській (55,2 відс.) областях, що насамперед пов'язано з воєнними діями та тимчасовою окупацією частини територій цих областей. Найвищі показники виконання бюджету за видатками забезпечили Івано-Франківська (90,6 відс.), Чернівецька (89,9 відс.) та Закарпатська (89,8 відс.) області.

Понад 90 відс. планових показників у 2023 році виконали місцеві бюджети 11 областей; у 2024 році — 15 областей та бюджет м. Києва (діаграма 15).

Видатки загального фонду зведеного бюджету Луганської області (з урахуванням трансфертів) у 2024 році проведено на суму 2,7 млрд грн (56,3 відс. річного плану), що зумовлено як безпековими обставинами, так і особливостями функціонування релокованих громад. Так, у Марківській селищній ТГ (Луганська область), яка є релокованою, фактичні видатки (на зарплати, енергоносії) у 2024 році були мінімальними. При цьому базова дотація відповідного року надходила за розрахунковими показниками чисельності населення з урахуванням ВПО, що не відповідало фактичному стану її функціонування. Це спричинило нерозподіл 72,1 млн грн міжбюджетних трансфертів з державного бюджету та невиконання плану видатків. Це свідчить про невідповідність формульного розрахунку трансфертів реальному стану функціонування релокованих громад. У Нижньотеплівській сільській ТГ економія фонду оплати праці через вакантні посади та оплату праці у період простою (2/3 окладу) спричинила виконання плану видатків на оплату праці в межах 84,2 відс. у 2023–2024 роках.

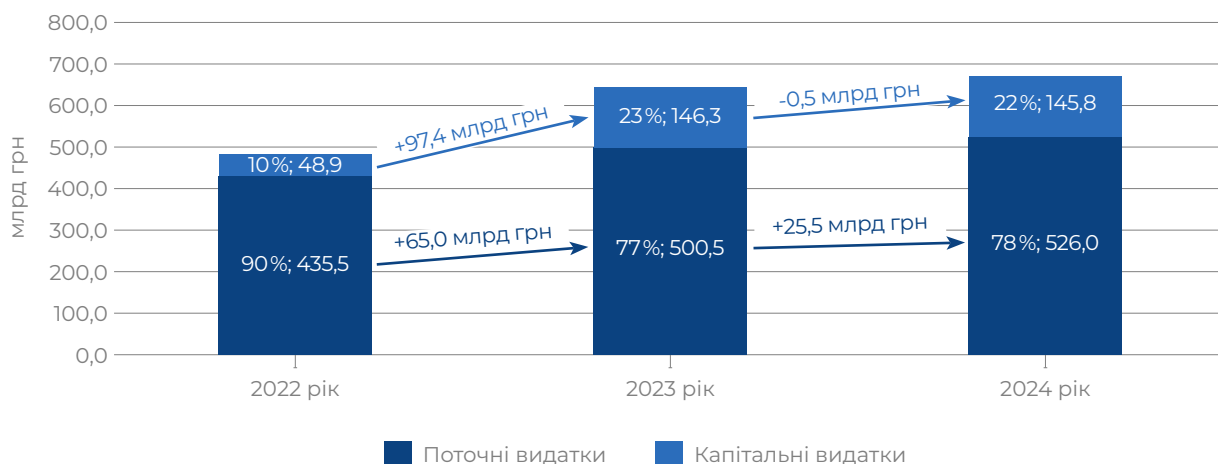
У Донецькій області на виконання місцевих бюджетів у 2022–2024 роках впливали такі зовнішні фактори, як активні бойові дії, окупація та деокупація окремих частин територій. Найнижчі показники виконання плану видатків у 2022 році зафіксовано в сферах охорони здоров'я та житлово-комунального господарства (через непроведення розрахунків з компенсації різниці в тарифах на теплову енергію, послуги з постачання теплової енергії та гарячої води). Невиконання плану видатків у більшості прифронтових територіальних громадах спричинене дистанційною роботою установ, простоєм працівників, неможливістю затверджувати програми, погіршенням безпекової ситуації тощо.

Невиконання у 2024 році плану видатків Маріупольською ТГ (виконання 34,0 відс.) пов'язане із виконанням бюджету за тимчасовим розписом (стаття 79 Бюджетного кодексу) та неможливістю затверджувати нові цільові програми.

У 2022–2024 роках відбулися зміни у структурі видатків місцевих бюджетів за економічною та функціональною класифікаціями.

Частка поточних видатків у структурі видатків місцевих бюджетів зменшилася з 90 відс. у 2022 році до 78 відс. у 2024 році, тоді як частка капітальних, відповідно, зросла з 10 відс. до 22 відсотків (діаграма 16).

Діаграма 16. Динаміка показників поточних і капітальних видатків місцевих бюджетів

2023 рік характеризувався різким зростанням видатків місцевих бюджетів (на 162,4 млрд грн порівняно з 2022 роком): капітальні видатки зросли на 97,4 млрд грн (+ 199 відс.); поточні — на 65,0 млрд грн (+15 відс.).

У 2022–2024 роках **поточні видатки** збільшилися на 90,6 млрд грн, найбільше у сферах:

- освіти (+35,5 млрд грн);
- загальнодержавних функцій (+17,5 млрд грн);
- соціального захисту та соціального забезпечення (+16,2 млрд грн);
- житлово-комунального господарства (11,3 млрд грн).

Частка захищених видатків у поточних видатках у 2022–2024 роках становила 78,1 відс. (1142,2 млрд грн) та залишалась стабільно високою: 79,5 відс. (346,1 млрд грн) у 2022 році, 77,4 відс. (387,5 млрд грн) у 2023 році та 77,7 відс. (408,5 млрд грн) у 2024 році.

Найвагомішим напрямом поточних видатків залишається оплата праці з нарахуваннями — понад 770,4 млрд грн за 2022–2024 роки, що дорівнює майже двом третинам загального обсягу захищених видатків (1142,2 млрд грн). На оплату послуг спрямовано 172,6 млрд грн, з яких 72,1 млрд грн на оплату комунальних послуг і енергоносіїв. На соціальне забезпечення населення використано 50,0 млрд гривень.

Капітальні видатки місцевих бюджетів збільшилися з 48,9 млрд грн у 2022 році до 145,8 млрд грн у 2024 році, тобто на 96,9 млрд гривень.

Найбільше зростання капітальних видатків протягом 2022–2024 років відбулося у таких сферах:

- економічна діяльність (+35,1 млрд грн);
- освіта (+15,9 млрд грн);
- загальнодержавні функції (+14,6 млрд грн);
- соціальний захист та соціальне забезпечення (+11,8 млрд грн).

Частка капітальних трансфертів у структурі капітальних видатків у 2024 році становила 52,0 відс. (75,9 млрд грн), що на 47,8 млрд грн більше, ніж у 2022 році.

Найбільший приріст відбувся за рахунок капітальних трансфертів підприємствам, установам, організаціям (+25,4 млрд грн) та органам державного управління інших рівнів (+11,8 млрд грн).

Протягом 2022–2024 років на капітальний ремонт спрямовано 61,5 млрд грн, майже 60 млрд грн — на придбання обладнання та предметів довгострокового користування.

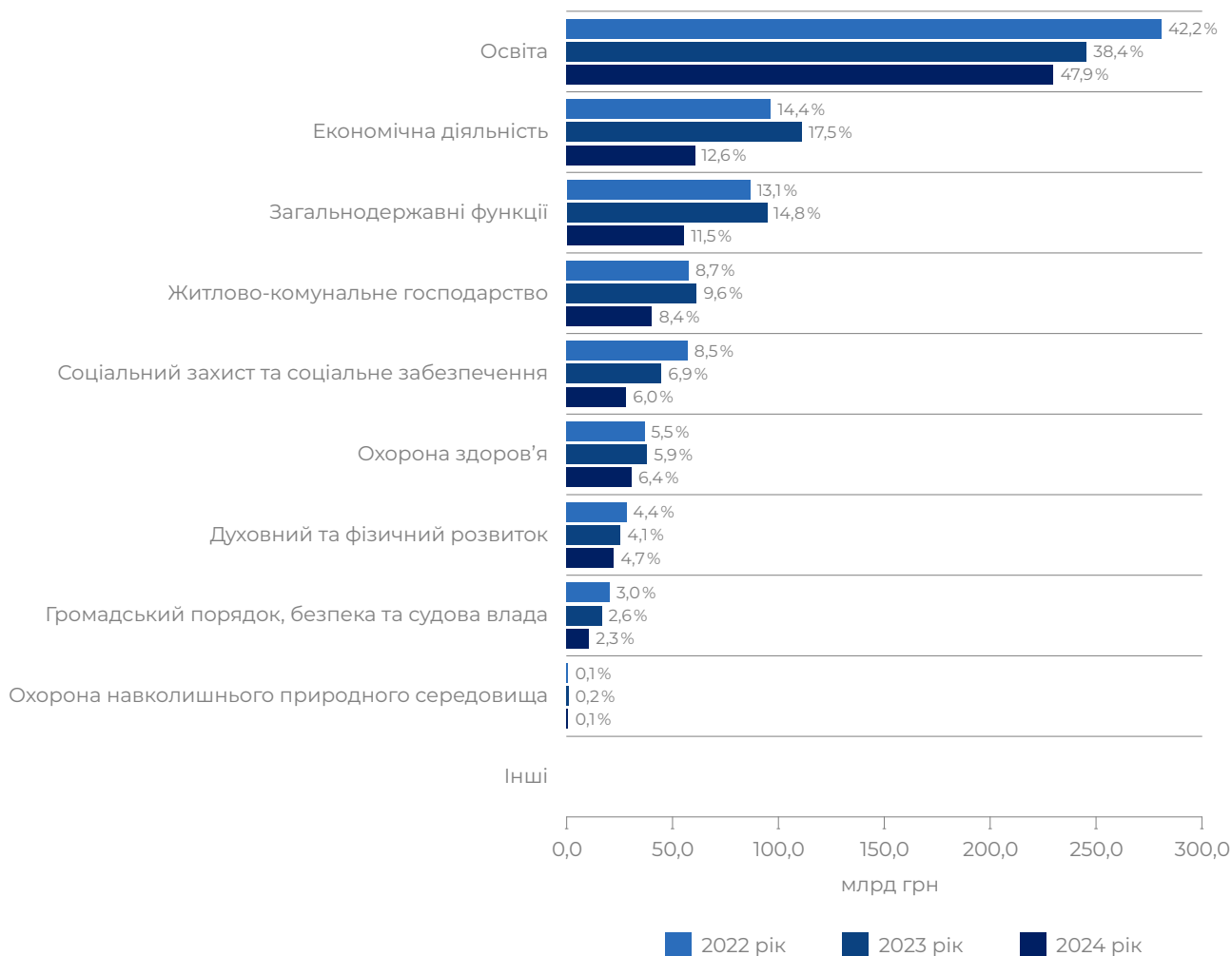
У 2023 році відбулося зростання видатків за всіма групами функціональної класифікації порівняно з 2022 роком. Найбільший приріст забезпечено за такими напрямками: економічна діяльність (+51,9 млрд грн) та загальнодержавні функції (+40,0 млрд грн).

У 2024 році зафіксовано як зменшення, так і зростання обсягу видатків за окремими сферами. Найбільше скорочення обсягів видатків припало на економічну діяльність (–16,3 млрд грн) та загальнодержавні функції (–7,8 млрд грн). Водночас зростання видатків було характерним для сфери освіти (+35,5 млрд грн) та соціального захисту і забезпечення (+12,3 млрд грн).

Зростання видатків місцевих бюджетів на громадський порядок, безпеку та судову владу у 2023–2024 роках, зокрема їх майже дворазове збільшення у 2024 році порівняно з 2022 роком, свідчить про підвищену увагу громад до організації та фінансування безпекових заходів.

Загалом функціональна структура видатків у 2022–2024 роках характеризується зосередженням ресурсів громад на базових, життєво важливих функціях — насамперед у сферах освіти, інфраструктури, соціального захисту, виконанні загальнодержавних функцій та економічного розвитку (діаграма 17).

Діаграма 17. Динаміка структурних змін у функціональній класифікації видатків місцевих бюджетів у розрізі 2022–2024 років, відс.

	Інші	Охорона навколишнього природного середовища	Громадський порядок, безпека та судова влада	Духовний та фізичний розвиток	Охорона здоров'я	Соціальний захист та соціальне забезпечення	Житлово-комунальне господарство	Загальнодержавні функції	Економічна діяльність	Освіта
2024 рік	0,2	0,9	20,1	29,3	37,1	57,2	58,6	88,1	96,7	283,7
2023 рік	0,0	1,2	16,8	26,7	38,2	44,9	62,0	95,9	133,0	248,2
2022 рік	0,0	0,5	11,1	22,6	31,0	29,2	40,7	55,9	61,1	232,3
Всього	0,2	2,6	48,0	78,6	106,2	131,3	161,3	240,0	270,8	764,1

Найбільший обсяг ресурсів за 2022–2024 роки спрямовувався на освіту — 764,1 млрд грн (42,4 відс. усіх видатків). Це свідчить про збереження пріоритетності фінансування цієї сфери на місцевому рівні та державної підтримки у межах визначених повноважень для забезпечення безперервного функціонування закладів дошкільної, загальної середньої та позашкільної освіти, включаючи оплату праці педагогічного персоналу, організацію харчування та реалізацію освітніх програм.

Вагомими у 2022–2024 роках також були видатки на економічну діяльність — 270,8 млрд грн (15,0 відс.), загальнодержавні функції — 240,0 млрд грн (13,3 відс.), що охоплюють, зокрема, утримання апарату органів місцевого самоврядування; житлово-комунальне господарство — 161,3 млрд грн (8,9 відс.) та соціальний захист — 131,3 млрд грн (7,3 відс.). Ці напрями забезпечують підтримку життєвого середовища, надання базових комунальних послуг та соціальну підтримку вразливих категорій населення.

Водночас незначні обсяги видатків за програмами у сфері екології чи охорони навколишнього природного середовища та духовного розвитку зумовлені пріоритетністю фінансування безпекових і базових соціально-економічних функцій у період дії воєнного стану.

ПОТОЧНІ ВИДАТКИ

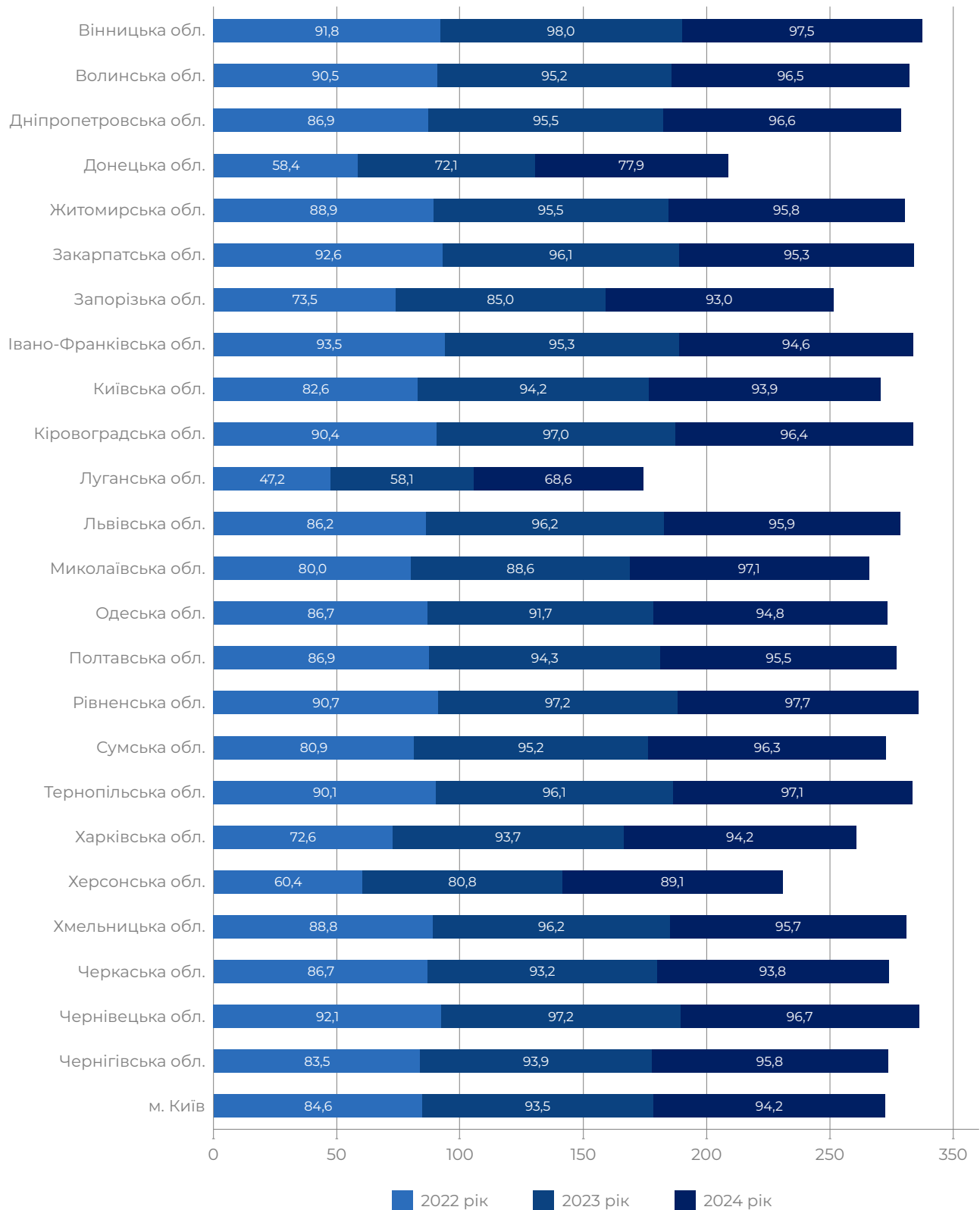
Упродовж 2022–2024 років рівень виконання місцевими бюджетами планових показників за поточними видатками послідовно зростає — з 83,0 відс. у 2022 році до 93,2 відс. у 2023 році та 94,5 відс. у 2024 році.

У більшості областей рівень виконання планових показників за поточними видатками дорівнював або перевищував середній показник по країні (діаграма 18).

У 2022 році рівень виконання планових показників за поточними видатками був нижчим за середній по країні (83,0 відс.) у регіонах, що найбільше постраждали від бойових дій: Луганська (47,2 відс.), Донецька (58,4 відс.), Херсонська (60,4 відс.), Харківська (72,6 відс.), Запорізька (73,5 відс.), Миколаївська (80,0 відс.) та Сумська (80,9 відс.) області. В інших регіонах забезпечено виконання не нижче середнього показника по країні.

У 2023 році 19 зведених бюджетів областей та м. Київ забезпечили виконання плану поточних видатків на рівні понад 90 відс., а у 2024 році їх кількість зросла до 22. Водночас у Донецькій, Луганській та Херсонській областях показники залишаються нижчими за середні значення по країні.

Діаграма 18. Виконання плану поточних видатків місцевих бюджетів у розрізі регіонів, відс.

Поточні видатки місцевих бюджетів суттєво зросли у 2023 році порівняно з 2022 роком, у 2024 році ця тенденція тривала, але більш повільними темпами: 2022 рік — 435,5 млрд грн, 2023 рік — 500,5 млрд грн (приріст 14,9 відс.), 2024 рік — 526,0 млрд грн (+5,1 відс.).

Структура поточних видатків місцевих бюджетів у 2022–2024 роках наведена в таблиці 1.

Таблиця 1

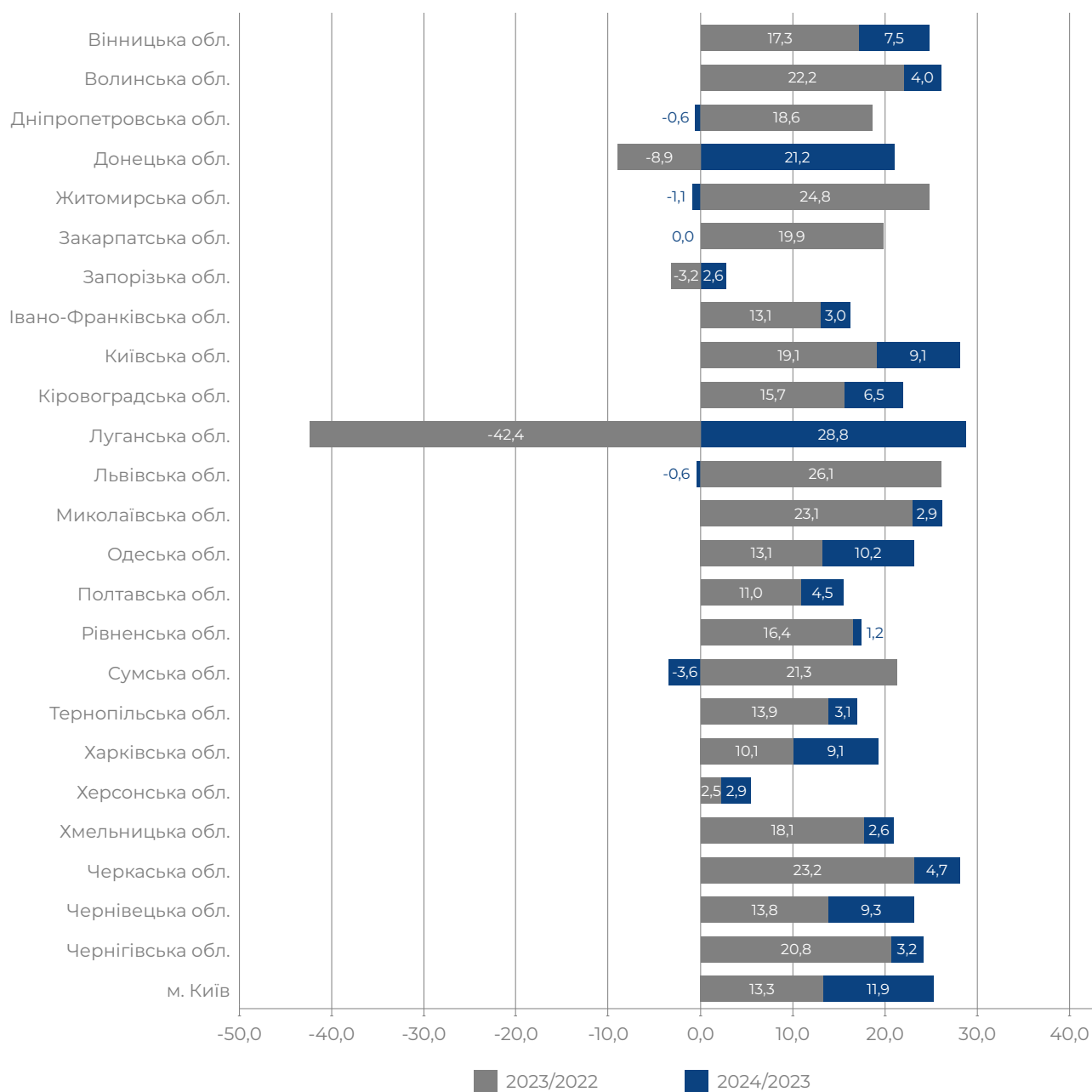
Структура поточних видатків місцевих бюджетів у 2022–2024 роках

Структура поточних видатків	Видатки, млрд грн			Частка в сукупності, відс.		
	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
ВСЬОГО	435,5	500,5	526,0	100	100	100
Оплата праці і нарахування на заробітну плату	245,5	244,0	280,9	56,4	48,8	53,4
Видатки на предмети, матеріали, обладнання та інвентар	13,1	18,4	18,9	3,0	3,7	3,6
Видатки на медикаменти та перев'язувальні матеріали	2,1	2,1	1,6	0,5	0,4	0,3
Видатки на продукти харчування	11,0	10,1	13,6	2,5	2,0	2,6
Оплата послуг (крім комунальних)	27,6	39,8	33,1	6,3	7,9	6,3
Видатки на відрядження	0,2	0,4	0,4	0,0	0,1	0,1
Видатки та заходи спеціального призначення	0,0	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0
Оплата комунальних послуг та енергоносіїв	22,9	22,8	26,4	5,3	4,5	5,0
Дослідження і розробки, окремі заходи по реалізації державних (регіональних) програм	17,6	21,1	18,3	4,0	4,2	3,5
Обслуговування боргових зобов'язань	2,4	1,7	1,0	0,5	0,3	0,2
Субсидії та поточні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	75,7	93,4	97,2	17,4	18,7	18,5
Поточні трансферти органам державного управління інших рівнів (до державного бюджету)	6,2	28,9	11,4	1,4	5,8	2,2
Видатки на соціальне забезпечення	10,9	16,9	22,1	2,5	3,4	4,2
Інші поточні видатки	0,3	0,8	1,0	0,1	0,2	0,2

Аналіз поточних видатків місцевих бюджетів за 2023 рік показав істотне скорочення їх обсягів порівняно з 2022 роком у регіонах, де проходить лінія фронту: Луганській (–1,5 млрд грн, або –42,4 відс.), Донецькій (–1,2 млрд грн, або –8,9 відс.), Запорізькій (–0,5 млрд грн, або –3,2 відс.) областях. Натомість найбільший приріст поточних видатків зафіксовано у тилиових регіонах: Черкаській (+3,0 млрд грн, або 23,2 відс.), Житомирській (+3,3 млрд грн, або 24,8 відс.), Львівській (+7,7 млрд грн, або 26,1 відс.) областях.

У 2024 році відбулися помітні зміни у динаміці поточних видатків місцевих бюджетів у розрізі областей. Найбільше зростання поточних видатків порівняно з 2023 роком зафіксовано в м. Києві (+6,6 млрд грн, або +11,9 відс.), Донецькій (+2,6 млрд грн, або +21,2 відс.) та Одеській (+2,9 млрд грн, або +10,2 відс.) областях. Водночас зниження обсягів поточних видатків відбулося у чотирьох регіонах, найбільше у Сумській (–0,5 млрд грн, або –3,6 відс.) та Дніпропетровській (–0,3 млрд грн, або –0,6 відс.) областях (діаграма 19).

Діаграма 19. Темпи приросту поточних видатків місцевих бюджетів у 2022–2024 роках у розрізі регіонів, відс.

Слід зауважити, що у 2023 році порівняно з 2022 роком видатки на освіту зросли найбільше у Київській, Львівській областях і м. Києві, тоді як у Донецькій, Запорізькій, Луганській, Харківській та Херсонській областях — суттєво зменшилися. У 2024 році видатки на освіту у тилових регіонах продовжили зростати.

Інформація про приріст поточних видатків місцевих бюджетів за функціональною класифікацією в розрізі областей у 2022–2024 роках наведена в додатку 13.

КАПІТАЛЬНІ ВИДАТКИ

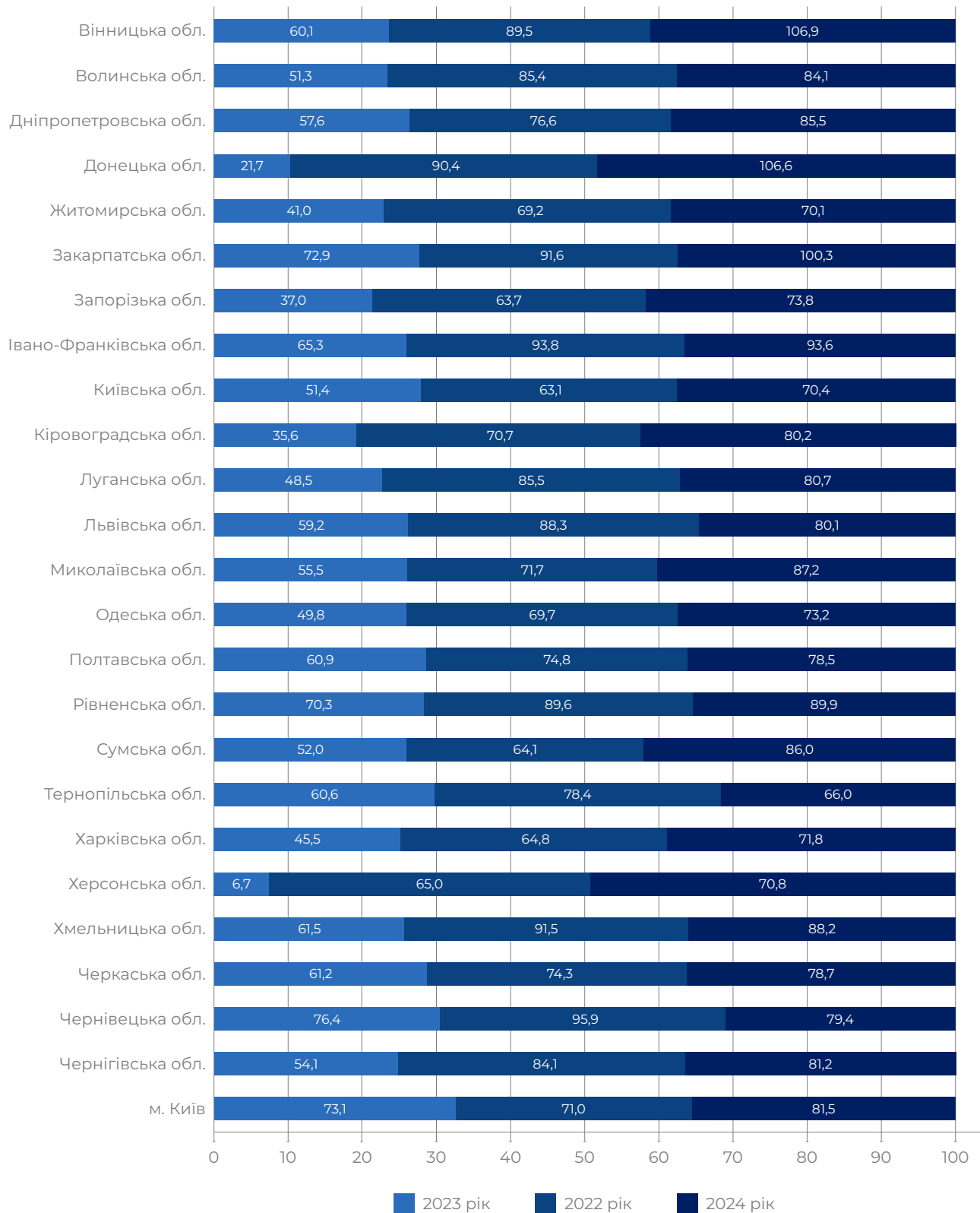
У 2022–2024 роках спостерігалось поступове збільшення рівня виконання місцевих бюджетів за капітальними видатками¹⁰.

Рівень виконання планових показників місцевих бюджетів за капітальними видатками становив 55,9 відс. у 2022 році, 75,0 відс. у 2023 році та 80,4 відс. у 2024 році, що свідчить про поступове відновлення спроможності місцевих бюджетів здійснювати видатки розвитку після суттєвого їх скорочення у перший рік повномасштабного вторгнення (2022 рік).

Водночас у більшості регіонів протягом 2022–2024 років рівень виконання капітальних видатків залишався нижчим за середній показник по країні, що вказує на нерівномірність реалізації проектів розвитку та наявність системних перешкод фінансового та організаційного характеру (діаграма 20).

¹⁰ Показники зведених бюджетів областей за даними Казначейства.

Діаграма 20. Виконання плану капітальних видатків місцевих бюджетів у розрізі регіонів, відс.

У 2022 році найбільш суттєве недовиконання планових показників за капітальними видатками зафіксовано в Донецькій (21,7 відс.) та Херсонській (6,7 відс.) областях, що зумовлено військовими діями та тимчасовою окупацією окремих територій цих областей. Найвищий рівень виконання у 2022 році спостерігався в Закарпатській (72,9 відс.), Чернівецькій (76,4 відс.) областях і м. Києві (73,1 відс.).

У 2023 році в 13 областях рівень виконання планових показників капітальних видатків перевищив середній по країні (75,0 відс.), а у 2024 році — у м. Києві та 12 областях (понад 80,4 відс.).

У 2024 році план капітальних видатків повністю виконано у трьох регіонах — Вінницькій, Донецькій та Закарпатській областях.

Незважаючи на невиконання рівня планових показників, обсяги капітальних видатків у 2023–2024 роках у багатьох регіонах значно зросли порівняно з 2022 роком.

Так, сукупні капітальні видатки продемонстрували стрімке зростання у 2023 році порівняно з 2022 роком (втричі) та подальше незначне скорочення у 2024 році (–0,3 відс.): 48,9 млрд грн (2022 рік), 146,3 млрд грн (2023 рік), 145,8 млрд грн (2024 рік).

Майже трикратне зростання капітальних видатків у 2023 році (з 48,9 млрд грн до 146,3 млрд грн) зумовлене, зокрема, відновленням фінансування першочергових програм і проєктів, спрямованих на відбудову та капітальний ремонт об'єктів, пошкоджених унаслідок бойових дій.

Видатки 2024 року (145,8 млрд грн) залишилися майже на рівні 2023 року. Лише дев'ять регіонів збільшили обсяги капітальних видатків у 2024 році порівняно з 2023 роком, тоді як решта скоротили.

Лідери зростання (понад 10 відс.): Запорізька (+94,3 відс.), Київська (+11,7 відс.), Харківська (+10,2 відс.) області та м. Київ (+24,0 відс.). Зростання здебільшого відбулося за рахунок збільшення капітальних видатків на придбання обладнання і предметів довгострокового користування у сферах громадського порядку, безпеки та судової влади, освіти, а також підвищення обсягів капітальних трансфертів підприємствам (установам, організаціям).

Регіони найбільшого скорочення (понад 24 відс.): Чернівецька (–32,1 відс.), Хмельницька (–30,0 відс.), Вінницька (–28,2 відс.), Житомирська (–25,9 відс.) та Львівська (–24,4 відс.) області. Скорочення зумовлене зменшенням видатків на утримання та розвиток автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури.

Понад половину всіх капітальних видатків у 2023 році (55,7 відс.) та у 2024 році (61,5 відс.) становлять видатки шести регіонів (м. Київ, Дніпропетровська, Київська, Львівська, Одеська та Харківська області).

Динаміку капітальних видатків у 2022–2024 роках у розрізі зведених бюджетів регіонів наведено в додатку 14.

Аналіз окремих статей видатків

Структура капітальних видатків місцевих бюджетів у 2022–2024 роках наведена в таблиці 2.

Таблиця 2

Структура капітальних видатків місцевих бюджетів у 2022–2024 роках

Структура капітальних видатків	Видатки, млрд грн			Частка в сукупності, відс.		
	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
ВСЬОГО	48,9	146,3	145,8	100	100	100
Придбання обладнання і предметів довгострокового користування	9,4	22,7	27,9	19,1	15,5	19,1
Капітальне будівництво (придбання)	2,1	9,8	10,8	4,3	6,7	7,4
Капітальний ремонт	6,8	31,4	23,3	13,9	21,5	16,0
Реконструкція та реставрація	2,1	7,1	7,7	4,3	4,9	5,3
Придбання землі та нематеріальних активів	0,4	0,2	0,1	0,8	0,2	0,1
Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)	24,7	54,5	50,1	50,5	37,2	34,4
Капітальні трансферти органам державного управління інших рівнів	3,3	14,0	15,1	6,7	9,5	10,4
Капітальні трансферти населенню	0,1	6,6	10,7	0,3	4,5	7,3

У структурі капітальних видатків найбільша частка у 2022–2024 роках припадала на **капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)** — 50,5 відс., 37,2 відс., 34,4 відс. відповідно.

Це свідчить, що пріоритетом була підтримка функціонування комунальних підприємств для забезпечення сталого функціонування громад в умовах воєнного стану.

Протягом 2022–2024 років обсяги таких видатків коливалися: у 2022 році — 24,7 млрд грн, у 2023 році — 54,5 млрд грн, у 2024 році — 50,1 млрд гривень.

Найбільші обсяги таких видатків — 59,0 відс. загального обсягу — за період 2022–2024 років профінансовано з бюджетів м. Києва (45,8 млрд грн), Дніпропетровської (19,2 млрд грн) та Львівської (11,2 млрд грн) областей.

У 2022–2024 роках значна частина видатків на капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям) спрямовувалась з метою поповнення статутного капіталу суб'єктів господарювання (комунальних підприємств): у 2022 році — на суму 14,2 млрд грн, у 2023 році — 17,0 млрд грн, у 2024 році — 18,3 млрд гривень.

Загальний обсяг таких видатків у м. Києві становив 3,5 млрд грн у 2022 році, 0,5 млрд грн у 2023 та 5,1 млрд грн у 2024 році. Основними отримувачами ресурсів були КП «Фінансова компанія «Житло-Інвест» (у 2022 році — 2,0 млрд грн, у 2023 році — 0,5 млрд грн, у 2024 році — 1,5 млрд грн), КП «Київтеплоенерго» (у 2022 році — 1,0 млрд грн, у 2024 році — 2,2 млрд грн), КП «Київводоканал» (у 2024 році — 0,7 млрд грн), комунальні підприємства — керуючі компанії з обслуговування житлового фонду районів м. Києва (у 2022 році — 0,5 млрд грн, у 2024 році — 0,2 млрд грн).

Друге місце у структурі капітальних видатків займали **видатки на придбання обладнання і предметів довгострокового користування**. Протягом 2022–2024 років їх частка коливалася, а обсяги зростали: у 2022 році — 19,1 відс. (9,4 млрд грн), у 2023 році — 15,5 відс. (22,7 млрд грн), у 2024 році — 19,1 відс. (27,9 млрд грн).

Найбільші обсяги таких видатків — 26,5 відс. загального обсягу — профінансовано з місцевих бюджетів Дніпропетровської (6,0 млрд грн), Київської (5,6 млрд грн) та Харківської (4,3 млрд грн) областей. Ресурси спрямовувались на забезпечення потреб у сфері громадського порядку, безпеки та судової влади, а також освіти в умовах воєнного стану.

Важливою складовою капітальних видатків були **капітальні трансферти органам державного управління інших рівнів** — від 6,7 відс. (3,3 млрд грн) у 2022 році до 9,5 відс. (14,0 млрд грн) у 2023 році і до 10,4 відс. (15,1 млрд грн) у 2024 році.

Найбільше видатки на капітальні трансферти органам державного управління інших рівнів зросли у 2023 році — у 4,2 раза порівняно з 2022 роком (+10,7 млрд грн), а у 2024 році — на 8,4 відс. (+1,1 млрд грн).

Кількість бюджетів територіальних громад, що здійснювали такі видатки, зросла з 729 у 2022 році до 1274 у 2024 році.

У 2022–2024 роках 64,5 відс. загального обсягу капітальних трансфертів органам державного управління інших рівнів (32,4 млрд грн) становили видатки бюджетів м. Києва (6,8 млрд грн), Львівської (3,1 млрд грн), Одеської (3,1 млрд грн), Дніпропетровської (2,4 млрд грн), Донецької (2,1 млрд грн), Київської (2,1 млрд грн) та Закарпатської (1,3 млрд грн) областей.

Крім того, важливе місце у структурі капітальних видатків у 2022–2024 роках займали видатки на капітальне будівництво (придбання) (6,7 відс.), капітальний ремонт (18,0 відс.), реконструкцію і реставрацію (5,0 відс.).

Капітальне будівництво (придбання)

Загальна динаміка видатків на капітальне будівництво характеризувалася зростанням обсягів фінансування на розвиток і відновлення регіональної інфраструктури, насамперед у постраждалих від війни регіонах та областях з активною економічною діяльністю.

Упродовж 2022–2024 років видатки місцевих бюджетів на **капітальне будівництво (придбання)** зростали: у 4,7 раза у 2023 році (з 2,1 млрд грн до 9,8 млрд грн) та продовжили зростання у 2024 році, хоч і значно повільніше, ще на 10,1 відс. (до 10,8 млрд грн).

Найбільше збільшення відбулося у 2023 році — на 7,7 млрд грн порівняно з 2022 роком, що зумовлено, зокрема, відновленням реалізації інфраструктурних проєктів після призупинення у 2022 році, а також запровадженням нових державних субвенцій, зокрема на облаштування безпечних умов у закладах освіти, будівництво (відновлення) об'єктів соціальної, комунальної й транспортної інфраструктури.

Позитивна динаміка у 2024 році (приріст майже на 1 млрд грн) свідчить про продовження фінансування найбільш пріоритетних і вже розпочатих проєктів.

У 2024 році понад половина (59,5 відс.) усіх видатків на **капітальне будівництво (придбання)** припадає на м. Київ та Київську, Дніпропетровську, Харківську, Одеську області.

Динаміку видатків місцевих бюджетів на капітальне будівництво (придбання) у 2022–2024 роках у розрізі зведених бюджетів регіонів наведено у додатку 15.

Найбільший приріст видатків **у 2023 році** порівняно з 2022 роком зафіксовано у Дніпропетровській (+1,6 млрд грн, або у 15 разів), Київській (+1,3 млрд грн, або у 8 разів) областях, м. Києві (+1,1 млрд грн, або у 3,5 раза), а також Львівській (+0,4 млрд грн, або у 4 рази) та Житомирській (+0,4 млрд грн, або у 22 рази) областях, що відображає активізацію робіт із будівництва (відновлення) та придбання (створення) об'єктів соціальної сфери, житлово-комунального господарства та транспортної інфраструктури.

У 2024 році порівняно з 2023 роком найбільше зростання обсягів видатків на капітальне будівництво (придбання) відбулося у Рівненській (+0,4 млрд грн, або у 3 рази), Харківській (+0,4 млрд грн, або у 2,6 раза), Київській (+0,4 млрд грн, або +27,5 відс.), Миколаївській (+0,3 млрд грн, або у 2,3 раза) та Херсонській (+0,2 млрд грн, або у 24 рази) областях. Зокрема, зростання видатків у Херсонській області зумовлене необхідністю відновлення інфраструктури, зруйнованої внаслідок воєнних дій, а також розширенням мереж об'єктів соціального призначення на звільнених територіях.

У 2024 році основна частина видатків на капітальне будівництво (придбання) припадала на сфери: економічної діяльності — 60,4 відс., житлово-комунального господарства — 12,9 відс. та освіти — 12,0 відсотка.

У 2024 році видатки на капітальне будівництво (придбання) у сфері **економічної діяльності** становили 6,5 млрд гривень. За 2022–2024 роки їх обсяги зросли майже у **п'ять разів у 2023 році** (+3,8 млрд грн) і ще у 1,4 раза (+1,8 млрд грн) у 2024 році. Найбільші суми спрямовувалися на будівництво закладів освіти, а також на реалізацію проєктів за рахунок коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії.

Найбільший приріст цих видатків за 2022–2024 роки спостерігався у Київській (+0,97 млрд грн), Дніпропетровській (+0,55 млрд грн), Рівненській (+0,52 млрд грн), Одеській (+0,4 млрд грн) областях і м. Києві (+0,5 млрд грн).

Видатки на капітальне будівництво (придбання) у сфері економічної діяльності спрямовувались у цих регіонах на будівництво закладів освіти (у 2023 році — Київська (0,4 млрд грн), Львівська (0,1 млрд грн), Вінницька (0,1 млрд грн) області, у 2024 році — м. Київ (0,6 млрд грн), Дніпропетровська (0,2 млрд грн), Вінницька (0,2 млрд грн) області); об'єктів житлово-комунального господарства (у 2023 році — Львівська (0,1 млрд грн), Вінницька (0,1 млрд грн) області, у 2024 році — Івано-Франківська (0,1 млрд грн), Одеська (0,1 млрд грн)); інших об'єктів комунальної власності (у 2023 році — Чернігівська (0,2 млрд грн), Житомирська (0,1 млрд грн), у 2024 році — Житомирська (0,2 млрд грн), Дніпропетровська (0,1 млрд грн) області), об'єктів за рахунок коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії (у 2023 році — Одеська (0,3 млрд грн), Київська (0,2 млрд грн) області, у 2024 році — Рівненська (0,5 млрд грн), Київська (0,3 млрд грн), Одеська (0,2 млрд грн) області).

У 2023 році видатки на капітальне будівництво (придбання) у сфері **житлово-комунального господарства** зросли майже у 7,5 раза (+2,6 млрд грн) порівняно з 2022 роком, але у 2024 році скоротилися на 54 відс. (–1,6 млрд грн) порівняно з 2023 роком, — до 1,4 млрд гривень.

Найбільший приріст видатків на капітальне будівництво (придбання) у сфері житлово-комунального господарства у 2023 році був зафіксований у м. Києві (+1,2 млрд грн), Дніпропетровській (+1,1 млрд грн) та Київській (+0,2 млрд грн) областях. Найбільше скорочення таких видатків у 2024 році відбулося у цих же регіонах: м. Київ (–0,7 млрд грн), Дніпропетровська (–1,0 млрд грн) та Київська (–0,07 млрд грн) області.

Найбільші обсяги видатків на капітальне будівництво (придбання) у сфері житлово-комунального господарства спрямовувались на придбання житла для окремих категорій населення та об'єкти житлового фонду.

У 2023 році видатки на капітальне будівництво (придбання) у сфері **освіти** (~1,0 млрд грн) зросли майже у п'ять разів (+0,8 млрд грн) порівняно з 2022 роком. У 2024 році ці видатки становили 1,3 млрд грн, що на 33,2 відс. (+0,3 млрд грн) більше, ніж у 2023 році. Хоча темпи приросту видатків у 2024 році уповільнилися, збільшення їх у 2024 році на 33,2 відс. порівняно з попереднім роком свідчить про те, що сфера освіти, зокрема забезпечення безпечних умов у закладах освіти, залишалася пріоритетним напрямом фінансування місцевих бюджетів. Найбільший приріст таких видатків за 2022–2024 роки спостерігався у Дніпропетровській (+0,3 млрд грн), Харківській (+0,2 млрд грн), Миколаївській (+0,1 млрд грн), Сумській (+0,1 млрд грн) та Херсонській (+0,1 млрд грн) областях.

Капітальний ремонт

У 2022–2024 роках видатки місцевих бюджетів на капітальний ремонт істотно змінювалися: у 2023 році порівняно з 2022 роком зросли на 24,6 млрд грн, або у 4,6 раза (з 6,8 млрд грн до 31,4 млрд грн).

У 2024 році саме ця стаття видатків продемонструвала значне скорочення — на 25,9 відс. (або на 8,1 млрд грн) до 23,3 млрд грн, що підтверджується зменшенням фінансування капітальних програм у більшості регіонів (окрім м. Києва, Херсонської, Кіровоградської, Сумської та Луганської областей). Найбільше скорочено обсяги капітальних видатків на капітальний ремонт автомобільних доріг та дорожньої інфраструктури.

Понад половину видатків на **капітальний ремонт** (57,6 відс.) у 2024 році припадало на Київську, Дніпропетровську, Харківську, Одеську області та м. Київ.

Динаміку видатків на капітальний ремонт у 2022–2024 роках за регіонами наведено у додатку 16.

У 2023 році найбільший приріст видатків зафіксовано у: Київській (+2,8 млрд грн, або у 6 разів), Одеській (+2,4 млрд грн, або у 5,3 раза), Дніпропетровській (+2,4 млрд грн, або у 7 разів), Харківській (+2,3 млрд грн, або у 5,6 раза) областях, м. Києві (+2,2 млрд грн, або утричі), а також у Львівській області (+2,3 млрд грн, або у 5 разів). У Херсонській області видатки на капітальний ремонт зросли майже у 252 рази (+0,1 млрд грн).

У 2024 році порівняно з 2023 роком обсяги видатків на капітальний ремонт зменшилися майже в усіх регіонах, крім м. Києва, Херсонської, Кіровоградської, Сумської та Луганської областей, де зростання становило сумарно 0,7 млрд гривень.

У 2024 році основна частина видатків на капітальний ремонт спрямовувалася у сфери **освіти** — 34,0 відс., **економічної діяльності** — 32,9 відс., **житлово-комунального господарства** — 18,9 відсотка.

У 2024 році видатки на капітальний ремонт у сфері **освіти** становили 7,9 млрд гривень. Порівняно з 2022 роком зросли з 2,4 до 8,1 млрд грн у 2023 році (+5,7 млрд грн, або у 3,4 раза), після чого у 2024 році зменшилися на 0,2 млрд грн (–2,0 відс.).

Найбільше зростання у 2022–2024 роках зафіксовано у м. Києві (+1,4 млрд грн), Київській (+0,5 млрд грн), Одеській (+0,5 млрд грн) та Дніпропетровській (+0,5 млрд грн) областях (переважно за рахунок фінансування у 2023 році).

Видатки на капітальний ремонт у сфері економічної діяльності у 2024 році становили 7,7 млрд гривень. У 2023 році зросли майже у 9 разів (+12,0 млрд грн) порівняно з 2022 роком, але у 2024 році скоротилися майже вдвічі (–5,9 млрд грн) порівняно з 2023 роком.

Найбільший приріст видатків на капітальний ремонт у цій сфері у 2023 році відбувся у Київській (+1,8 млрд грн), Харківській (+1,4 млрд грн), Дніпропетровській (+1,4 млрд грн), Львівській (+1,2 млрд грн) та Одеській (+1,0 млрд грн) областях.

У сфері **житлово-комунального господарства** видатки на капітальний ремонт у 2023 році зросли майже у 3,5 раза (+3,8 млрд грн) порівняно з 2022 роком, однак у 2024 році скоротилися на 18,2 відс. (–1,0 млрд грн) і становили 4,4 млрд гривень.

Зростання таких видатків у 2023 році забезпечили переважно бюджети м. Києва (+1,1 млрд грн) та територіальних громад Харківської (+0,5 млрд грн), Дніпропетровської (+0,4 млрд грн) та Львівської (+0,3 млрд грн) областей.

Реконструкція та реставрація

У 2022–2024 роках видатки місцевих бюджетів на **реконструкцію та реставрацію** також демонстрували позитивну динаміку, подібну до капітального будівництва, що підкреслює їх стратегічний характер. Загальний обсяг видатків збільшився з 2,1 млрд грн у 2022 році до 7,1 млрд грн у 2023 році (+5,0 млрд грн, або у 3,4 раза), а у 2024 році — до 7,7 млрд грн (+0,6 млрд грн, або +8,5 відс.). Позитивна динаміка у 2023–2024 роках зумовлена, зокрема необхідністю відбудови та реконструкції об'єктів, пошкоджених внаслідок бойових дій.

У 2024 році **половина всіх видатків** (51,2 відс.) припадала на п'ять регіонів: Дніпропетровську, Миколаївську, Київську, Харківську та Одеську області.

Найбільше зростання видатків на реконструкцію у 2023–2024 роках відбулося у таких областях:

- Миколаївська — +0,2 млрд грн у 2023 році та +0,6 млрд грн у 2024 році;
- Київська — +0,3 млрд грн та +0,4 млрд грн відповідно;
- Харківській області — +0,1 млрд грн та +0,5 млрд грн;
- Дніпропетровська — +0,8 млрд грн у 2023 році з подальшим зниженням на 0,2 млрд грн у 2024 році;
- Запорізька — +0,2 млрд грн та +0,1 млрд гривень.

Переважна частка видатків на реконструкцію та реставрацію у 2024 році — 81,4 відс. (6,3 млрд грн) — спрямовувалася на сферу **економічної діяльності**.

Зокрема, найбільші обсяги коштів — за програмами з реконструкції та реставрації закладів освіти, а також на реалізацію проєктів за рахунок коштів фонду ліквідації наслідків збройної агресії.

Видатки у цій сфері у 2023 році збільшилися на 4,5 млрд грн (у 3,8 раза) порівняно з 2022 роком, а у 2024 році — ще на 0,2 млрд грн (+3,5 відс.).

Найбільший приріст видатків у сфері економічної діяльності за 2022–2024 роки забезпечили бюджети територіальних громад тих же п'яти областей (Миколаївська, Харківська, Дніпропетровська, Київська та Запорізька), на які разом припало 57,5 відс. загального приросту.

Деталізовану динаміку видатків на реконструкцію та реставрацію у 2022–2024 роках за зведеними бюджетами регіонів наведено у додатку 17.

Зростання видатків за статтею «Капітальні трансферти населенню» (з 0,1 млрд грн у 2022 році до 6,6 млрд грн у 2023 році та до 10,7 млрд грн у 2024 році) зумовлено збільшенням обсягів фінансування бюджетних програм із забезпечення житлом окремих категорій громадян відповідно до Закону № 3551 шляхом виплати грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення. Саме ці програми сформували понад 90 відс. приросту видатків за статтею «Капітальні трансферти населенню». Видатки на виплату грошової компенсації збільшилися з 12,5 млн грн у 2022 році до 5,9 млрд грн у 2023 році та до 10,3 млрд грн у 2024 році.

Незважаючи на стабільно високі обсяги капітальних видатків у 2023–2024 роках, більшість регіонів зіткнулися з проблемами недостатньої спроможності їх освоєння в умовах воєнного стану.

Аналіз наданої ОВА інформації засвідчив, що низький рівень освоєння капітальних видатків у 2022–2024 роках зумовлений поєднанням об'єктивних обмежень, встановлених Казначейством у межах Порядку № 590 (зі змінами), а також недостатньою адміністративною спроможністю органів місцевого самоврядування планувати й реалізовувати інвестиційні проєкти.

Так, відповідно до постанови КМУ № 590 (зі змінами) Казначейство здійснює видатки у спеціальному режимі, встановлюючи пріоритетність оборонних і соціально значущих платежів. Це призвело до затримок фінансування видатків розвитку навіть за наявності асигнувань, що стало ключовою причиною невиконання планів у 2022–2023 роках.

У низці областей іншими поширеними факторами, які впливали на виконання капітальних видатків¹¹, були:

- *фінансові фактори:*
 - *недофінансування через невиконання планових показників дохідної частини місцевих бюджетів;*
 - *несвоєчасне затвердження порядків використання субвенцій та надходження коштів субвенцій наприкінці бюджетного року;*
- *на рівні громад:*
 - *тривалість або скасування процедур закупівель, зокрема у зв'язку із затягуванням або зривом процедур через неможливість визначення*

¹¹ Інформація сформована на підставі отриманих листів від ОВА.

переможців або завершення бюджетного періоду; затримки погодження тендерної документації за субвенціями;

- неякісна чи застаріла проектно-кошторисна документація, що потребувала коригування відповідно до нових державних будівельних норм (зокрема, щодо обов'язкового облаштування захисних споруд);
- неможливість коригування містобудівної документації (межі населених пунктів) в умовах воєнного стану, що блокувало окремі проекти;
- адміністративні зволікання: несвоєчасне отримання дозвільних документів на початок будівельних робіт, затримки погодження проектів; прийняття рішень про розподіл коштів і зміну обсягів фінансування наприкінці року, а також несвоєчасне затвердження паспортів бюджетних програм та планів використання бюджетних коштів унеможливлювало проведення закупівель до кінця року;
- безпекові обставини воєнного стану:
 - у прифронтових і деокупованих громадах будівельні роботи призупинялися через небезпеку обстрілів та перерозподіл коштів на оборону;
- проблеми з підрядниками:
 - неналежне виконання зобов'язань підрядниками, зокрема відмова підрядників від виконання договорів або порушення графіків робіт; відсутність пропозицій на ринку будівельних послуг.

Висновок

Упродовж 2022–2024 років видатки місцевих бюджетів зросли на 187,4 млрд грн (у 1,4 раза) та у 2024 році становили 671,8 млрд гривень. Найвищий приріст зафіксовано у 2023 році (+162,4 млрд грн, або 33,5 відс.), що обумовлено збільшенням обсягів капітальних видатків, зокрема спрямуванням коштів на капітальні трансферти підприємствам, установам та організаціям і відновленням фінансування робіт з капітального ремонту.

Паралельно зросли поточні видатки насамперед на освіту, соціальний захист і загальнодержавні функції.

З 2023 року після різкого скорочення капітальних видатків у 2022 році розпочалося поступове відновлення реалізації інфраструктурних проектів.

Це супроводжувалося зростанням частки капітальних видатків із 10 відс. у 2022 році до 22 відс. у 2024 році та відповідним скороченням питомої ваги поточних видатків із 90 відс. до 78 відсотків

При цьому у структурі поточних видатків стабільно переважали захищені видатки (у середньому 78 відс.), зокрема оплата праці, комунальних послуг, соціальний захист та соціальне забезпечення.

У регіональному розрізі зберігалися суттєві диспропорції. У прифронтових та постраждалих областях зростання видатків формувалося переважно за рахунок фінансування заходів безпеки, соціальних виплат і компенсацій, тоді як у частині тилкових областей у 2024 році спостерігалось зниження видатків після їх пікового зростання у 2023 році. Основними напрямками фінансування залишалися освіта, економічна діяльність, загальнодержавні функції, соціальний захист та соціальне забезпечення й житлово-комунальне господарство.

Значну частку видатків становили трансферти підприємствам, зокрема для забезпечення сталого функціонування громад, та органам державного управління інших рівнів — на відновлення інфраструктури, безпекові заходи і виконання військовими адміністраціями повноважень місцевого самоврядування.

Регіональні відмінності в обсягах таких видатків зумовлені різним рівнем інфраструктурної та фінансової спроможності громад.

Поступове зростання капітальних видатків у 2023–2024 роках свідчить про реалізацію заходів із відновлення та модернізації критично важливих об'єктів, а також про посилення стійкості територій в умовах воєнного стану.

Загалом динаміка та структура видатків місцевих бюджетів у 2022–2024 роках відображають збільшення фінансових потреб територіальних громад у частині забезпечення як поточних, так і капітальних видатків, що потребує одночасної роботи органів місцевого самоврядування над посиленням дохідної частини місцевих бюджетів територіальних громад.

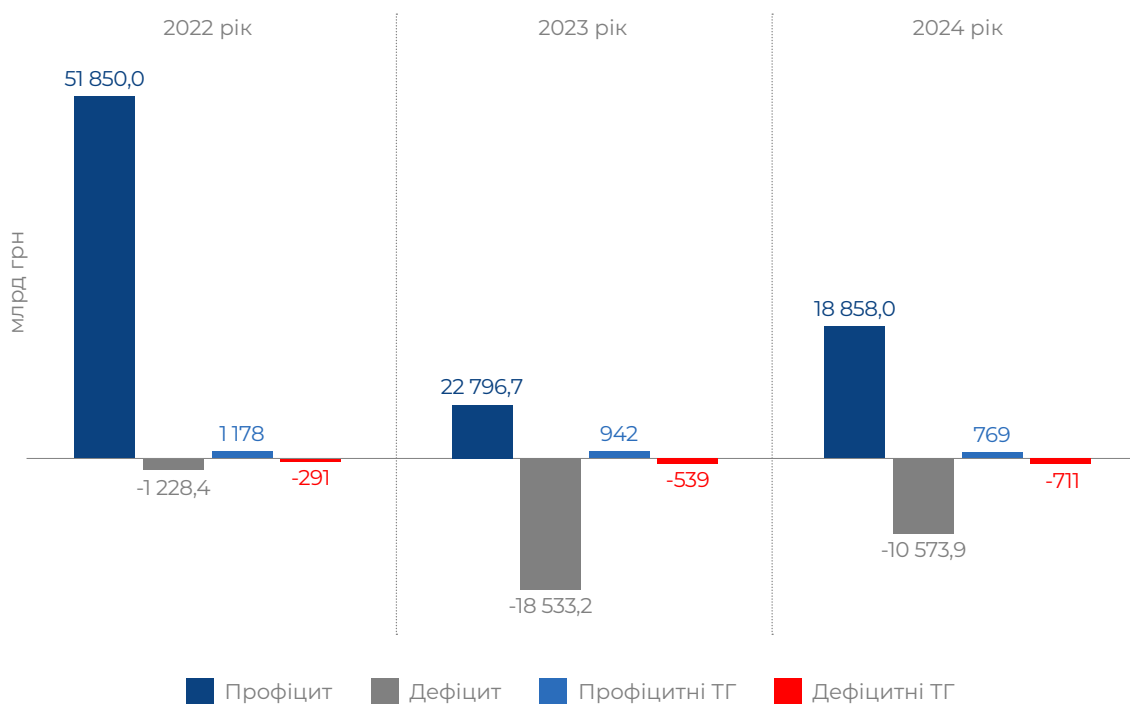
IV. БЮДЖЕТНА ЗБАЛАНСОВАНІСТЬ

У 2023–2024 роках показники збалансованості бюджетів територіальних громад погіршилися: хоча сукупний обсяг дефіциту скоротився, кількість місцевих бюджетів, виконаних з дефіцитом, суттєво зросла.

Обсяг дефіциту бюджетів територіальних громад після збільшення у 2023 році до 18,5 млрд грн (зростання у 15 разів) у 2024 році скоротився до 10,6 млрд грн (–43,0 відс. до 2023 року).

Динаміка профіциту бюджетів територіальних громад у 2022–2024 роках характеризується поступовим зниженням. У 2024 році загальний обсяг профіциту становив 18,9 млрд грн, що на 3,9 млрд грн (–17,3 відс.) менше, ніж у 2023 році, та на 33,0 млрд грн (–63,6 відс.) менше, ніж у 2022 році (діаграма 21).

Діаграма 21. Загальна динаміка профіциту та дефіциту бюджетів територіальних громад у 2022–2024 роках

У 2022 році зі 1481 громади 1178 (80 відс.) завершили рік із профіцитом, а 291 громада — з дефіцитом.

У 2023–2024 роках спостерігалось послідовне зменшення кількості громад, бюджети яких виконані з профіцитом, та відповідне зростання кількості бюджетів громад, які виконані з дефіцитом.

У 2023 році кількість бюджетів громад із профіцитним сальдо зменшилася до 942, тоді як з дефіцитним — зросла до 539. Частка бюджетів громад, виконаних із профіцитом, знизилася до 64 відсотків.

У 2024 році ситуація погіршилася: кількість громад, бюджети яких виконано з профіцитом, зменшилася до 769, тоді як кількість бюджетів громад, виконаних із дефіцитом, зросла до 711 (48 відс.). Питома вага бюджетів, виконаних з профіцитом, скоротилася до 52 відсотків.

У 2024 році найбільше зростання кількості бюджетів громад, виконаних з профіцитом, зафіксовано у Закарпатській (+9 ТГ; +30 відс.), Івано-Франківській (+8 ТГ; +31 відс.) та Сумській (+7 ТГ; +29 відс.) областях.

Найсуттєвіше зменшення кількості бюджетів громад, виконаних із профіцитом, у 2024 році відбулося у Запорізькій (–45 ТГ; –71 відс.), Чернігівській (–26 ТГ; –55 відс.), Дніпропетровській (–21 ТГ; –31 відс.) та Черкаській (–18 ТГ; –40 відс.) областях.

У 2024 році найбільша частка громад, бюджети яких виконано з дефіцитом, становила у Запорізькій (49 ТГ, або 73 відс. кількості громад області), Тернопільській (36 ТГ; 66 відс.), Чернівецькій (33 ТГ; 63 відс.) та Чернігівській (36 ТГ; 63 відс.) областях.

Динаміку кількості бюджетів громад, виконаних із профіцитом або дефіцитом, у розрізі регіонів у 2022–2024 роках наведено в додатку 18.

У 2022–2024 роках у територіальних громадах різних областей спостерігалися різні тенденції у виконанні місцевих бюджетів за показниками профіциту та дефіциту (додаток 19).

У більшості місцевих бюджетів основним джерелом фінансування дефіциту були залишки коштів на рахунках місцевих бюджетів, сформовані за результатами попередніх бюджетних періодів (станом на 1 січня відповідного року).

Натомість профіцит виконання місцевих бюджетів здебільшого виникав у результаті перевищення фактичних надходжень над фактичними видатками та/або невикористання окремих бюджетних призначень в кінці бюджетного періоду, що призводило до утворення залишків коштів на рахунках місцевих бюджетів.

За інформацією окремих ОВА, на формування профіциту / дефіциту бюджетів громад у 2022–2024 роках додатково впливали такі чинники: коливання обсягів доходів (насамперед податкових надходжень), зміна обсягів та умов отримання міжбюджетних трансфертів з державного бюджету, залучення окремими громадами додаткових джерел фінансування (зокрема грантів, субвенцій, місцевих запозичень), зміна обсягів депозитів і цінних паперів, що використовуються для управління ліквідністю, інші чинники, що визначали співвідношення між фактичними надходженнями і фактичними видатками місцевих бюджетів.

Тенденції щодо профіциту та дефіциту в областях (вибірково):

За результатами виконання бюджетів у 2023 році в Херсонській, Хмельницькій, Черкаській, Чернівецькій, Чернігівській та Полтавській областях переважала кількість громад, бюджети яких виконані з профіцитом.

У 2024 році в низці областей (зокрема, Херсонській, Черкаській, Чернівецькій, Чернігівській, Тернопільській) відбулося зменшення кількості бюджетів, виконаних із профіцитом, та зростання кількості бюджетів із дефіцитом.

Регіональні характеристики:

- у **Херсонській області** у 2023 році 48 бюджетів територіальних громад (98 відс.) виконано з профіцитом (1,9 млрд грн); дефіцит зафіксовано в одному бюджеті (0,36 млрд грн). У 2024 році 46 бюджетів (94 відс.) громад виконано з профіцитом (1,7 млрд грн), а три бюджети — з дефіцитом (0,03 млрд грн). Профіцит і дефіцит формувалися за рахунок різниці між фактичними надходженнями та видатками,
- у **Хмельницькій** — у 2023 році 32 бюджети громад (53 відс.) виконано з профіцитом (0,17 млрд грн), а 28 (47 відс.) — з дефіцитом (1,04 млрд грн). У 2024 році з профіцитом виконано 34 бюджети (57 відс., 0,27 млрд грн), з дефіцитом — 26 (43 відс., 0,42 млрд грн),
- у **Черкаській** — у 2023 році 45 бюджетів (68 відс.) виконано з профіцитом (0,69 млрд грн), 21 (32 відс.) — з дефіцитом (0,77 млрд грн). У 2024 році з профіцитом — 27 (41 відс.; 0,30 млрд грн), з дефіцитом — 39 (59 відс.; 0,38 млрд грн),
- у **Чернівецькій** — у 2023 році 33 бюджети (63 відс.) виконано з профіцитом (0,18 млрд грн), 19 (37 відс.) — з дефіцитом (0,22 млрд грн). У 2024 році профіцит зріс до 0,47 млрд грн, водночас кількість бюджетів, виконаних із профіцитом, зменшилася до 19 (37 відс.), а з дефіцитом — зросла до 33 (63 відс.; сукупний дефіцит — 0,12 млрд грн). Основна причина формування профіциту — перевищення фактичних надходжень над фактичними видатками, у разі дефіциту — навпаки,
- у **Чернігівській** — у 2023 році 47 бюджетів (82 відс.) виконано з профіцитом (0,58 млрд грн), 10 (18 відс.) — з дефіцитом (0,20 млрд грн). У 2024 році профіцит мали 21 бюджет (37 відс.; 0,54 млрд грн), а 36 (63 відс.) виконано з дефіцитом (0,39 млрд грн),

- у **Полтавській** — у 2023 році 34 бюджети (54 відс.) виконано з профіцитом (0,53 млрд грн), 29 (46 відс.) — з дефіцитом (0,85 млрд грн). У 2024 році виконано з профіцитом 31 бюджет (49 відс.; 0,32 млрд грн), з дефіцитом (0,58 млрд грн) — 31 бюджет. Коливання показників профіциту й дефіциту в бюджетах області пов'язані зі змінами обсягів податкових надходжень, трансфертів та використання вільних залишків бюджетних коштів; залучення додаткових джерел фінансування (грантів, субвенцій, позик і місцевих запозичень).

Висновки. У 2023–2024 роках у більшості областей зменшилася кількість бюджетів територіальних громад, виконаних із профіцитом, та зросла кількість бюджетів, виконаних із дефіцитом, попри скорочення сукупного обсягу дефіциту (з 18,5 млрд грн у 2023 році до 10,6 млрд грн у 2024 році).

Кількість бюджетів громад, виконаних з профіцитом, зменшилася з 942 до 769, тоді як кількість бюджетів, виконаних із дефіцитом, — зросла з 539 до 711 (з 36 відс. до 48 відс.), що свідчить про погіршення показників збалансованості бюджетів територіальних громад.

Значна частина планування місцевих бюджетів з дефіцитом у 2023–2024 роках зумовлена використанням вільних залишків бюджетних коштів, сформованих у попередні періоди.

Управління фінансовими ресурсами місцевих бюджетів

У 2022–2024 роках управління фінансовими ресурсами місцевих бюджетів характеризувалося трьома послідовними етапами, що відображали зміни в ліквідності місцевих бюджетів:

- **2022 рік** — накопичення залишків та управління надлишковою ліквідністю.

Залишки на рахунках місцевих бюджетів та бюджетних установ протягом 2022 року зросли вдвічі — з 58,5 млрд грн на початок року до 117,5 млрд грн на 01.01.2023 (у тому числі загальний фонд — 95,0 млрд грн, спеціальний — 22,5 млрд грн).

Частина тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів спрямовувалась на їх розміщення на депозитах (7,3 млрд грн) та придбання державних цінних паперів (2,6 млрд грн).

Водночас 64 бюджети територіальних громад у 22 регіонах отримали з ЄКР 452 короткострокові позики на загальну суму 1,3 млрд грн з метою забезпечення здійснення захищених видатків загального фонду місцевого бюджету для покриття тимчасових касових розривів, що виникли в умовах переходу до нових умов фінансування після початку повномасштабного вторгнення;

- **2023 рік** — використання частини залишків і зменшення потреби в короткострокових позиках.

У 2023 році залишки на рахунках місцевих бюджетів та бюджетних установ скоротилися на 3,8 відс. (до 113,2 млрд грн на 01.01.2024, у тому числі загальний фонд — 85,7 млрд грн, спеціальний — 27,5 млрд грн).

Обсяг коштів, розміщених на депозитах, зменшився майже у п'ять разів (до 1,5 млрд грн), натомість вкладення у державні цінні папери збільшилися на 77 відс. (до 4,6 млрд грн).

Потреба в позиках з ЄКР скоротилася до 82,9 млн грн (25 позик отримали чотири бюджети територіальних громад чотирьох регіонів), що зумовлено наявністю достатніх власних ресурсів для покриття тимчасових касових розривів;

- **2024 рік** — зменшення обсягів вільних ресурсів та зростання потреби в короткострокових позиках.

У 2024 році залишки коштів на рахунках місцевих бюджетів та бюджетних установ зросли на 8,4 відс. (до 122,8 млрд грн на 01.01.2025, у тому числі загальний фонд — 99,7 млрд грн, спеціальний — 23,1 млрд грн).

Обсяг коштів, розміщених на депозитах, скоротився майже у 12 разів (до 0,13 млрд грн), а вкладень у державні цінні папери — у 7 разів порівняно з 2023 роком (до 0,6 млрд грн).

Водночас потреби окремих громад у тимчасовій підтримці ліквідності зросли: 27 бюджетів територіальних громад 12 регіонів отримали 164 короткострокові позики на суму 0,6 млрд грн, що свідчить про тимчасову нестачу ліквідності бюджетів окремих громад для проведення обов'язкових платежів.

Отже, у 2022–2024 роках динаміка залишків коштів на рахунках місцевих бюджетів та бюджетних установ була нерівномірною та суттєво відрізнялася між регіонами:

- регіони зі стабільним приростом залишків коштів на кінець відповідного року: Донецька (8,5 млрд грн, 12,5 млрд грн, 13,3 млрд грн відповідно), Луганська (3,4 млрд грн, 5,8 млрд грн, 6,9 млрд грн), Харківська (5,4 млрд грн, 5,9 млрд грн, 8,0 млрд грн), Київська (8,1 млрд грн, 9,2 млрд грн, 9,5 млрд грн), Херсонська (2,3 млрд грн, 3,8 млрд грн, 5,6 млрд грн) області;
- регіони зі стабільним скороченням залишків коштів на кінець відповідного року порівняно з попереднім: Житомирська (на 359,4 млн грн у 2023 році та 961,8 млн грн у 2024 році), Івано-Франківська (621,5 млн грн і 45,9 млн грн), Волинська (721,5 млн грн і 366,4 млн грн), Полтавська (764,1 млн грн і 815,7 млн грн), Хмельницька (1137,7 млн грн і 81,5 млн грн), Вінницька (466,7 млн грн і 314,2 млн грн), Миколаївська (650,8 млн грн і 403,6 млн грн), Одеська (160,0 млн грн і 899,5 млн грн) та Рівненська (277,8 млн грн і 247,9 млн грн) області;

- регіони з коливанням обсягів залишків на кінець відповідного року: Дніпропетровська, Львівська, Запорізька, Закарпатська, Кіровоградська, Сумська, Тернопільська, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська області та м. Київ.

Регіони з найбільшими залишками (понад 5 млрд грн на кінець 2024 року): м. Київ (15,9 млрд грн), Донецька (13,3 млрд грн), Дніпропетровська (9,6 млрд грн), Київська (9,5 млрд грн), Харківська (8,0 млрд грн), Луганська (6,9 млрд грн), Одеська (6,9 млрд грн), Херсонська (5,6 млрд грн), Запорізька (5,4 млрд грн) та Львівська (5,0 млрд грн) області — понад 70 відс. загального обсягу залишків по країні.

Залишки на рахунках місцевих бюджетів складаються з вільних залишків коштів і невикористаних коштів цільових трансфертів з державного бюджету (субвенції, дотації).

Основні чинники формування залишків коштів на рахунках місцевих бюджетів у 2022–2024 роках, за інформацією ОВА:

- зростання надходжень ПДФО з грошового забезпечення військовослужбовців у 2022–2023 роках, що забезпечило перевищення доходів загального фонду над фактичними видатками;
- адміністративна неспроможність окремих органів місцевого самоврядування використати кошти (проблеми з підготовкою проектно-кошторисної документації, проведенням процедур закупівель тощо);
- утворення залишків за міжбюджетними трансфертами з державного бюджету, у тому числі отриманими наприкінці року;
- обмеження казначейського обслуговування видатків відповідно до постанови КМУ № 590, які унеможлилювали або відтерміновували проведення значної частини видатків розвитку та окремих поточних видатків;
- дія пункту 22⁸ розділу VI «Прикінцеві та перехідні положення» Бюджетного кодексу, який тимчасово забороняв використання окремих видів залишків у період воєнного стану, зокрема залишків спеціального фонду та міжбюджетних трансфертів;
- перенесення фінансування проєктів розвитку на наступні бюджетні періоди;
- невикористання резервних фондів у частині непередбачуваних видатків;
- неможливість реалізації частини програм у регіонах з активними бойовими діями, а також з обмеженим доступом до об'єктів тощо.

Окремі ОВА вказують на такі додаткові причини формування залишків: надходження податків за довоєнним місцем реєстрації релокованих підприємств, запровадження заходів жорсткої економії поточних видатків (енергоносії, комунальні послуги та інші видатки); дохід від розміщення тимчасово вільних коштів на депозитних рахунках та придбання цінних паперів, накопичення ресурсів в умовах невизначеності та ризиків зменшення доходів, нерівномірність надходжень (отримання доходів наприкінці бюджетного періоду) тощо.

У Донецькій області невикористання частини залишків (5,9 млрд грн у чотирьох громадах на 01.01.2025) пояснюється ОВА неможливістю затвердження бюджетів громад через відсутність кворуму місцевих рад і нестворення військових адміністрацій.

У Луганській області зростання залишків у 2022–2024 роках більш ніж у п'ять разів (з 0,97 млрд грн до 5,67 млрд грн), за поясненням ОВА, зумовлено, зокрема, скороченням видатків через окупацію, евакуацію установ, надходженням податків від релокованих підприємств у 2022 році, накопиченням ресурсів для виконання Плану першочергових дій зі стабілізації ситуації на деокупованих територіях та їх реінтеграції (потреба 125 млрд грн).

У Чернігівській області залишки зосереджені переважно у великих громадах; Волинській — п'ять громад акумулюють понад половину залишків; Кіровоградській — 32 відс. залишків у Кропивницькій громаді; Донецькій — 42 відс. залишків — у Маріупольській громаді.

Управління тимчасово вільними коштами місцевих бюджетів

Упродовж 2022–2024 років місцевими бюджетами розміщено понад 16 млрд грн тимчасово вільних коштів, з яких 7,8 млрд грн — у державні цінні папери, 8,9 млрд грн — на депозитні рахунки.

Отримані від цих операцій доходи становили 1,0 млрд грн (2022 рік — 0,2 млрд грн, 2023 рік — 0,5 млрд (зростання у 2,2 раза), 2024 рік — 0,3 млрд грн (зменшення у 1,8 раза), а всі кошти повернені до відповідних бюджетів у повному обсязі.

Понад половину загального обсягу вкладень здійснили місцеві бюджети Донецької, Житомирської та Львівської областей, які, відповідно, отримали найбільші доходи від розміщення тимчасово вільних коштів.

Обсяги таких операцій та кількість місцевих бюджетів, що їх здійснювали, протягом 2022–2024 років були нерівномірними.

Обсяги розміщення тимчасово вільних коштів у **державні цінні папери** становили: 2022 рік — 2,6 млрд грн, 2023 рік — 4,6 млрд грн (збільшення майже вдвічі порівняно з 2022 роком), 2024 рік — 0,6 млрд грн (зменшення у 7 разів порівняно з 2023 роком).

Такі операції здійснювалися місцевими бюджетами 30 територіальних громад, трьома обласними і одним районним бюджетом у 12 областях (Вінницька, Дніпропетровська, Донецька, Житомирська, Львівська, Полтавська, Рівненська, Сумська, Хмельницька, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська):

- у 2022 році — бюджетами 13 громад і одним обласним у 8 областях (Вінницькій, Донецькій, Житомирській, Львівській, Полтавській, Хмельницькій, Черкаській);
- у 2023 році — бюджетами 30 громад, двома обласними і одним районним бюджетом у 12 областях;
- у 2024 році — бюджетами 18 громад і двома обласними у 8 областях (Вінницька, Дніпропетровська, Житомирська, Полтавська, Сумська, Черкаська, Чернівецька, Чернігівська).

Упродовж усіх трьох років операції з придбання цінних паперів за рахунок тимчасово вільних коштів здійснювали Вінницька та Чернівецька МТГ.

Найбільші суми коштів спрямовувались з бюджетів територіальних громад таких областей: Донецької — 2,2 млрд грн, зокрема Маріупольської МТГ (1,3 млрд грн у 2022 році) та Новогродівської МТГ (0,5 млрд грн у 2023 році); Житомирської — 1,8 млрд грн, зокрема Житомирської МТГ (0,3 млрд грн у 2022 році, 0,6 млрд грн у 2023 році) та обласного бюджету (0,3 млрд грн у 2023 році, 0,2 млрд грн у 2024 році); Львівської — 1,6 млрд грн, зокрема Львівської МТГ (0,7 млрд грн у 2023 році) та обласного бюджету (0,2 млрд грн у 2022 році, 0,5 млрд грн у 2023 році); Вінницької — 0,8 млрд грн, зокрема Вінницької МТГ (0,4 млрд грн у 2022 році, 0,3 млрд грн у 2023 році, 0,1 млрд грн у 2024 році); Хмельницької — 0,7 млрд грн, зокрема Хмельницької МТГ (0,1 млрд грн у 2022 році, 0,6 млрд грн у 2023 році).

Обсяги розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів **на депозитних рахунках** становили: у 2022 році — 7,3 млрд грн, 2023 році — 1,5 млрд грн (скорочення майже у 5 разів), 2024 році — 0,13 млрд грн (падіння майже у 12 разів порівняно з 2023 роком).

У 2022 році кошти на депозитах розміщували місцеві бюджети майже всіх областей, крім Івано-Франківської, Миколаївської, Рівненської областей та м. Києва. Найбільші обсяги — місцеві бюджети Дніпропетровської (1,3 млрд грн), Полтавської (0,8 млрд грн), Львівської (0,6 млрд грн), Житомирської (0,6 млрд грн) та Донецької (0,5 млрд грн) областей.

У 2023 році кількість таких регіонів скоротилася до семи (Житомирська, Донецька, Вінницька, Чернігівська, Полтавська, Дніпропетровська, Черкаська області), а у 2024 році — до трьох (Вінницька, Чернівецька та Черкаська області).

Скорочення у 2024 році обсягів розміщення тимчасово вільних коштів місцевих бюджетів на депозитах та у державні цінні папери зумовлене зменшенням таких коштів на рахунках місцевих бюджетів.

Залучення короткострокових позик з Єдиного казначейського рахунка

Регіони, у яких місцеві бюджети не звертались за короткостроковими позиками у 2022–2024 роках: м. Київ, Харківська та Луганська області.

Регіони, в яких окремі місцеві бюджети епізодично зверталися за короткостроковими позиками: Одеська, Полтавська, Донецька, Миколаївська, Львівська, Вінницька, Сумська, Чернівецька, Запорізька та Херсонська області — лише у 2022 році; Кіровоградська — у 2022 та 2023 роках; Дніпропетровська, Волинська, Житомирська, Івано-Франківська, Київська, Черкаська, Чернігівська та Рівненська області — у 2022 та 2024 роках.

Регіони, де окремі місцеві бюджети регулярно (2022–2024 роки) отримували короткострокові позики: Хмельницька, Тернопільська, Закарпатська та Кіровоградська області. Окремі місцеві бюджети цих областей демонстрували регулярну потребу у покритті тимчасових касових розривів.

У 2022–2024 роках 76 бюджетів територіальних громад отримували короткострокові позики з ЄКР, з них три — системно протягом трьох років.

Системні отримувачі позик у:

- 2022–2023 роках: бюджети громад Кіровоградської області — Новоархангельської селищної ТГ (30,3 млн грн у 2022 році, 2,0 млн грн у 2023 році) та Первозванівської сільської ТГ (1,4 млн грн у 2022 році, 8,6 млн грн у 2023 році);
- 2022 та 2024 роках: бюджети Міжгірської сільської ТГ (Закарпатська область) — 37,3 млн грн (2022 рік) та 45,0 млн грн (2024 рік); Коропської сільської ТГ (Чернігівська область) — 32,4 млн грн (2022 рік) та 47,4 млн грн (2024 рік) та Марганецької МТГ (Дніпропетровська область) — 4,8 млн грн (2022 рік) та 16,7 млн грн (2024 рік); Павлівської сільської ТГ (Волинська область) — 18,3 млн грн (2022 рік) та 13,7 млн грн (2024 рік); Монастирищенської МТГ (Черкаська область) — 77,1 млн грн (2022 рік) та 9,7 млн грн (2024 рік); Тлумацької МТГ (Івано-Франківська область) — 43,3 млн грн (2022 рік) та 20,1 млн грн (2024 рік).

Постійні отримувачі позик протягом 2022–2024 років бюджети:

- Старокостянтинівської МТГ (Хмельницька область) — 132,9 млн грн (2022 рік), 53,2 млн грн (2023 рік), 188,0 млн грн (2024 рік). Бюджет громади мав суттєву залежність від ПДФО з грошового забезпечення військовослужбовців (47,9 відс. надходжень ПДФО у 2023 році), а його вилучення призвело до тимчасового дефіциту коштів на захищені видатки (кредиторська заборгованість за захищеними видатками на 01.12.2023—17,4 млн грн)¹²;
- Колочавської сільської ТГ (Закарпатська область): обсяг залучень — 19,3 млн грн (2022 рік), 16,2 млн грн (2023 рік) та 24,4 млн грн (2024 рік);
- Чортківської МТГ (Тернопільська область): 17,0 млн грн (2022 рік), до 11,4 млн грн (2023 рік), 119,9 млн грн (2024 рік). Зростання у 2024 році спричинене нерівномірністю надходження податкових платежів, що створює ризик несвоєчасного фінансування захищених видатків.

У 2024 році зросла фінансова залежність від зовнішніх джерел бюджету Тетерівської сільської ТГ (Житомирська область), яка у 2024 році отримала короткострокову позику (2,2 млн грн). Потреба виникла через зменшення надходження ПДФО у зв'язку зі зміною місця податкової реєстрації одного з найбільших платників.

¹² Лист Хмельницької ОВА до Мінфіну від 29.10.2025 № 61/27-14-9725/2022 щодо виділення Старокостянтинівському міському бюджету додаткової дотації.

Висновки

1. Управління ліквідністю місцевих бюджетів у 2022–2024 роках відбувалося в умовах воєнного стану, касових обмежень та нерівномірного надходження доходів до місцевих бюджетів.
2. Зростання залишків коштів на рахунках місцевих бюджетів зумовлено переважно обмеженнями касового виконання видатків та неможливістю здійснення окремих бюджетних заходів, а не збільшенням фінансових можливостей місцевих бюджетів.
3. Регіональна динаміка залишків характеризувалася неоднорідністю: у частини областей спостерігалось нарощення залишків, частини — їх послідовне скорочення.
4. Потреба у позиках з ЄКР у 2024 році збільшилася, що свідчить про погіршення ліквідності окремих громад.

Динаміка залучення короткострокових позик з ЄКР у 2022–2024 роках відображає зміну фінансового стану місцевих бюджетів. Найактивніше цей інструмент використовувався у 2022 році (1,3 млрд грн), що свідчить про потребу громад у тимчасовій підтримці в умовах адаптації до воєнного стану та тимчасову залежність від зовнішнього фінансування. У 2023 році обсяг позик різко скоротився (до 82,9 млн грн), оскільки громади використовували накопичені фінансові резерви. Часткове відновлення потреби в позиках у 2024 році (0,6 млрд грн) вказує на зростання кількості місцевих бюджетів територіальних громад, у яких виникали тимчасові касові розриви. Регіональний розподіл був нерівномірним: бюджети окремих територіальних громад Хмельницької, Тернопільської, Закарпатської та Кіровоградської областей мали системну потребу в позиках, тоді як м. Київ, Харківська та Луганська області не залучали їх узагалі.

5. Структура залишків підтверджує значні обсяги цільових коштів (зокрема, невикористаних коштів міжбюджетних трансфертів з державного бюджету).

Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості

Упродовж 2022–2024 років обсяги дебіторської та кредиторської заборгованостей місцевих бюджетів за видатками коливалися. У 2023 році зростання дебіторської заборгованості зумовлене переважно активізацією капітальних видатків. Натомість кредиторська заборгованість, після збільшення у 2022 році, у наступні роки поступово скорочувалася.

Дебіторська заборгованість

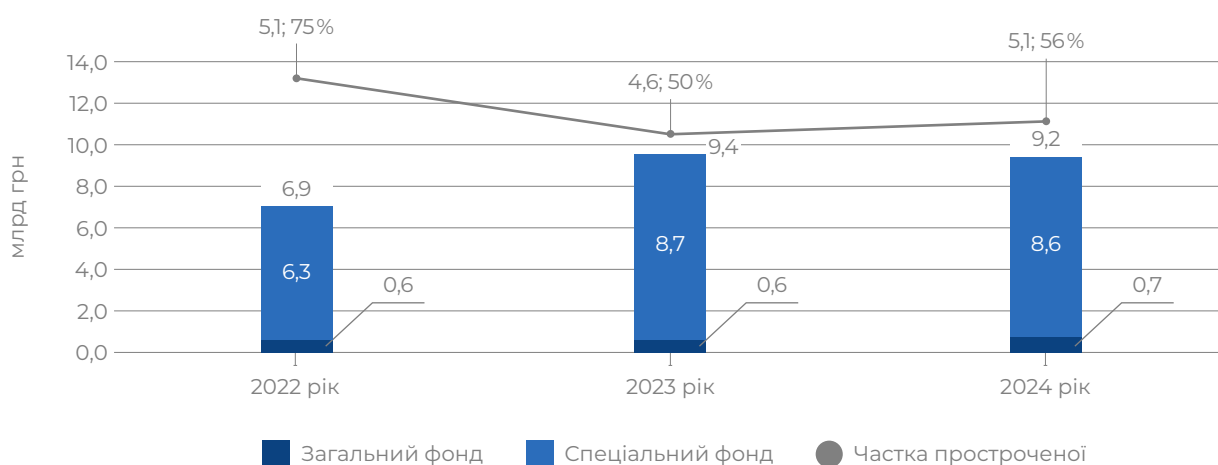
Динаміка дебіторської заборгованості розпорядників та одержувачів коштів місцевих бюджетів за видатками була нерівномірною (діаграма 22).

Протягом 2022 року її обсяг зменшився на 9 відс. (–0,6 млрд грн) і становив 6,9 млрд грн на початок 2023 року. У 2023 році зафіксовано зростання дебіторської заборгованості на 36 відс. (+2,5 млрд грн) до 9,4 млрд грн на початок 2024 року. У 2024 році відбулося незначне скорочення на 2 відс. (–0,2 млрд грн) до 9,2 млрд грн на 31.12.2024.

При цьому на бюджет м. Києва припадало 75,0 відс. дебіторської заборгованості від загальної суми у 2022 та 2024 роках і 79,0 відс. — у 2023 році.

Переважна частина (90–93 відс.) дебіторської заборгованості сформована за капітальними видатками, насамперед за напрямками «Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)» (5,5 млрд грн у 2022 році, 7,7 млрд грн у 2023 році, 7,3 млрд грн у 2024 році) та «Капітальне будівництво (придбання)» (0,3 млрд грн у 2022 році, 0,3 млрд грн у 2023 році, 0,6 млрд грн у 2024 році).

Діаграма 22. Динаміка дебіторської заборгованості за 2022–2024 роки

Найбільші обсяги дебіторської заборгованості мали бюджети м. Києва (у 2022 році — 5,2 млрд грн, у 2023 році — 7,4 млрд грн, у 2024 році — 6,9 млрд грн), Одеської області (у 2022 році — 0,2 млрд грн, у 2023 році — 0,3 млрд грн, у 2024 році — 0,3 млрд грн), Київської (у 2022 році — 0,05 млрд грн, у 2023 році — 0,3 млрд грн, у 2024 році — 0,3 млрд грн).

Частка простроченої дебіторської заборгованості у загальному обсязі залишалася високою: 75 відс. у 2022 році, 50 відс. у 2023 році та 56,0 відс. у 2024 році.

Абсолютні показники простроченої дебіторської заборгованості залишалися майже незмінними: 5,1 млрд грн у 2022 році, 4,6 млрд грн у 2023 році, 5,1 млрд грн у 2024 році. На 31.12.2024 найбільша частка простроченої заборгованості (86 відс.) припадала на бюджет м. Києва за напрямом «Капітальні трансферти підприємствам (установам, організаціям)».

Прострочена дебіторська заборгованість м. Києва на 31.12.2024 (4,4 млрд грн) майже повністю сформована за рахунок непогашених авансових платежів за великими інфраструктурними проєктами. Ключові об'єкти з простроченим авансом: будівництво метро на Виноградар (прострочена заборгованість — 3,9 млрд грн), термін погашення більшої частини заборгованості сплив у 2021–2022 роках; будівництво / реконструкція каналізаційних колекторів (прострочена заборгованість — понад 0,4 млрд грн). Погашення цієї заборгованості примусове і залежить від термінів завершення судових експертиз та рішень.

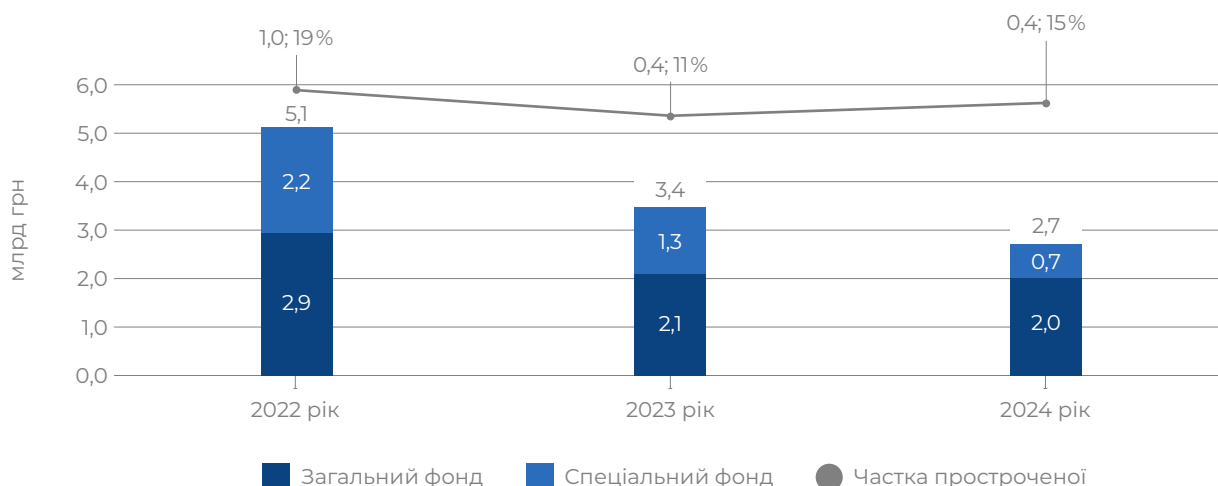
В Одеській області також зберігається стабільно високий рівень дебіторської заборгованості за капітальними видатками — близько 0,2 млрд грн щороку, з яких понад 68,0 відс. є простроченими. Найбільший її обсяг — 92,3 млн грн — припадає на Одеську МТГ та сформований унаслідок неповернення ТОВ «ДЕВЕЛОПМЕНТ ЕЛІТ» коштів, сплачених громадою при придбанні двох будівель колишнього заводу «Краян» за завищеною вартістю (зобов'язання 2019 року). Незважаючи на судові рішення, кошти досі не стягнуті через брак у боржника ліквідного майна.

Кредиторська заборгованість

Кредиторська заборгованість розпорядників та одержувачів коштів місцевих бюджетів за видатками після зростання вдвічі у 2022 році (+2,6 млрд грн) до 5,1 млрд грн продемонструвала тенденцію до скорочення на 32 відс. (–1,6 млрд грн) до 3,4 млрд грн у 2023 році та на 22 відс. (–0,7 млрд грн) до 2,7 млрд грн у 2024 році, наблизившись до рівня початку 2022 року (2,5 млрд грн) (діаграма 23).

Суттєву частину кредиторської заборгованості за 2022–2024 роки становлять заборгованості за оплату праці і нарахування на неї (11 відс., 16 відс., 21 відс. відповідно); соціальне забезпечення, зокрема інші виплати населенню (12 відс., 12 відс., 16 відс.); оплату послуг (крім комунальних) (14 відс., 11 відс., 12 відс.); оплату комунальних послуг (6 відс., 11 відс., 12 відс.); капітальний ремонт (15 відс., 14 відс., 8 відс.).

Діаграма 23. Динаміка кредиторської заборгованості за 2022–2024 роки

Зростання кредиторської заборгованості у 2022 році зумовлене збільшенням заборгованості за капітальними видатками у 5 разів (з 0,4 млрд на початок року до 1,8 млрд грн на кінець року) та поточними видатками у 1,5 раза (з 2,1 млрд грн до 3,1 млрд грн).

Зростання заборгованості у 2022 році за капітальними видатками відбулося передусім за такими напрямками: «Капітальне будівництво (придбання)» — у 6 разів, «Капітальний ремонт» — у 4,5 раза, «Придбання обладнання і предметів довгострокового користування» — у 4,5 раза. За поточними видатками кредиторська заборгованість за оплату послуг (крім комунальних) зросла у 2,3 раза, за придбання предметів, матеріалів, обладнання та інвентарю — у 3,4 раза, за інші виплати населенню — у 1,7 раза. У 2023–2024 роках відбулося різке скорочення заборгованості, переважно за капітальними видатками.

Унаслідок випереджаючого скорочення заборгованості за капітальними видатками більш ніж у 3 рази за період (з 2,0 млрд грн у 2022 році до 0,6 млрд грн у 2024 році), частка заборгованості за поточними видатками у загальному обсязі зросла з 61,0 відс. у 2022 році до 79,0 відс. у 2024 році (незважаючи на зменшення її обсягу з 3,1 млрд грн у 2022 році до 2,1 млрд грн у 2024 році). У її структурі переважають зобов'язання з оплати праці, соціального забезпечення та комунальних послуг.

Найбільші суми кредиторської заборгованості у 2022 році зафіксовано в Донецькій (0,6 млрд грн, або 11 відс.), Дніпропетровській (0,6 млрд грн, або 11 відс.), Луганській (0,5 млрд грн, або 10 відс.) областях та м. Києві (0,5 млрд грн, або 9 відс.); у 2023 році — Донецькій (0,5 млрд грн, або 15 відс.), Луганській (0,5 млрд грн, або 15 відс.), Івано-Франківській (0,4 млрд грн, або 11 відс.) областях та м. Києві (0,2 млрд грн, або 7 відс.); у 2024 році — Луганській (0,5 млрд грн, або 19 відс.), Донецькій (0,5 млрд грн, або

19 відс.) та Івано-Франківській (0,5 млрд грн, або 18 відс.) областях. Крім того, протягом 2022–2024 років у структурі кредиторської заборгованості постійно обліковувалась заборгованість за бюджетами тимчасово окупованих АР Крим (0,5 млрд грн) та м. Севастополя (0,1 млрд грн).

Найбільше зростання кредиторської заборгованості впродовж 2022 року спостерігалось у бюджетах Дніпропетровської (з 55,4 млн грн до 559,3 млн грн), Одеської (з 76,4 млн грн до 278,8 млн грн), Львівської (з 3,5 млн грн до 191,5 млн грн) областей та м. Києва (з 7,3 млн грн до 466,1 млн грн).

У 2023 році саме за бюджетами цих областей спостерігалось найбільше скорочення заборгованості: Дніпропетровської — до 86,9 млн грн (на 472,4 млн), Одеської — до 44,3 млн грн (на 234,5 млн грн), Львівської — до 52,9 млн грн (на 138,6 млн грн) областей та м. Києва до 234,2 млн грн (на 231,9 млн грн).

Упродовж 2024 року найбільше скорочення кредиторської заборгованості зафіксовано у бюджетах м. Києва (з 234,2 млн грн на початок року до 12,3 млн грн на кінець року), Київської (з 162,9 млн грн до 42,3 млн грн), Полтавської (з 164,2 млн грн до 58,8 млн грн), Сумської (з 79,3 млн грн до 9,7 млн грн) областей.

На кінець 2024 року найбільші обсяги кредиторської заборгованості обліковувались за зведеними бюджетами Луганської (502,8 млн грн), Донецької (500,0 млн грн) та Івано-Франківської (485,4 млн грн) областей.

У Донецькій та Луганській областях кредиторська заборгованість місцевих бюджетів областей (понад 96,0 відс.) сконцентрована переважно в установах, що розташовані на ТОТ або втратили первинні документи внаслідок воєнних дій.

Обсяг простроченої кредиторської заборгованості за 2022–2024 роки скоротився вдвічі (з 1,0 млрд грн у 2022 році до 0,4 млрд грн у 2024 році).

Станом на кінець 2024 року найбільші обсяги простроченої кредиторської заборгованості мали місцеві бюджети Івано-Франківської (заборгованість з оплати праці), Запорізької (капітальне будівництво) та Херсонської (різні напрями) областей.

Зокрема, прострочена кредиторська заборгованість в Івано-Франківській області становила 111,7 млн грн, або 28 відс., загальної суми простроченої кредиторської заборгованості, зокрема 63,1 млн грн — заборгованість з оплати праці з нарахуваннями на заробітну плату (з них по Івано-Франківській ТГ — 59,6 млн грн); Запорізькій — 69,2 млн грн, або 17 відс. (з них 56,1 млн грн — заборгованість, що виникла у попередніх бюджетних періодах за видатками на капітальне будівництво (придбання) по бюджету Мелітопольської МТГ — 56,3 млн грн); Херсонській — 55,5 млн грн, або 14 відс., зокрема 11,5 млн грн — заборгованість за окремими заходами з реалізації державних (регіональних) програм, не віднесених до заходів розвитку, 10,6 млн грн — заборгованість

за оплату комунальних послуг, 8,4 млн грн — заборгованість за придбання обладнання і предметів довгострокового користування, 4,6 млн грн — заборгованість видатків на капітальне будівництво (придбання); 1,7 млн грн — заборгованість з оплати праці з нарахуваннями на заробітну плату. Найпоширенішими причинами виникнення кредиторської заборгованості у Херсонській області є відсутність підтвердних документів у розпорядників та одержувачів бюджетних коштів для перереєстрації заборгованості, утвореної у 2022 році в умовах проведення органами Казначейства платежів в особливому режимі, а також затримка проведення платежів органами Казначейства, зумовлена рівнем забезпеченості ЄКР та пріоритетністю видатків.

Висновок

У 2022–2024 роках динаміка дебіторської та кредиторської заборгованостей розпорядників і одержувачів коштів місцевих бюджетів за видатками була нестабільною. У 2023 році обсяг дебіторської заборгованості зріс на 36 відс. порівняно з 2022 роком, проте у 2024 році скоротився на 2 відс. і становив 9,2 млрд гривень. Основна частка заборгованості припадала на бюджет м. Києва — 75–79 відс. загального обсягу. Прострочена дебіторська заборгованість залишалася майже незмінною (5,1 млрд грн у 2022 і 2024 роках), переважно в бюджеті м. Києва за капітальними трансфертами.

Кредиторська заборгованість після зростання у 2022 році до 5,1 млрд грн скоротилася до 3,4 млрд грн у 2023 році та до 2,7 млрд грн на кінець 2024 року. За період, що аналізувався, кредиторська заборгованість за капітальними видатками зменшилася утричі — з 2,0 до 0,6 млрд грн, тоді як частка за поточними видатками зросла з 61 відс. до 79 відсотків.

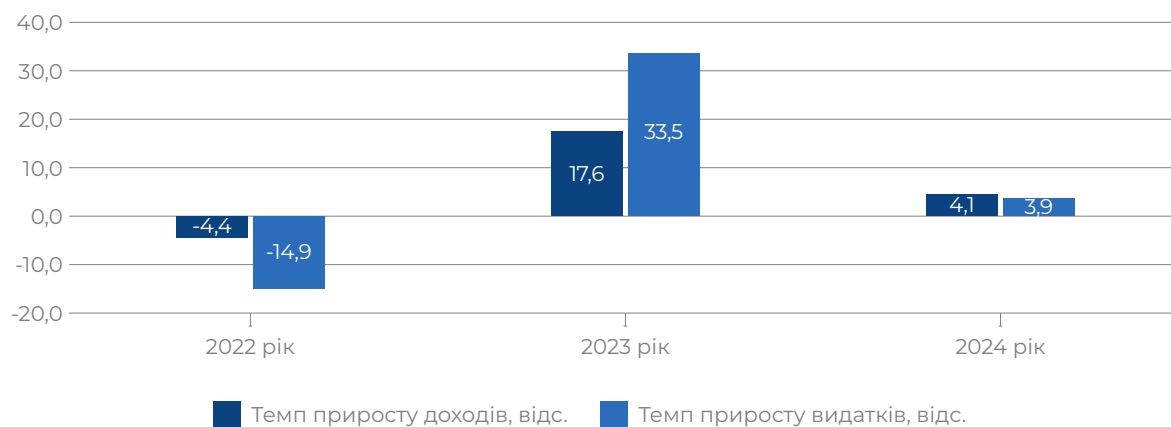
Найбільші обсяги кредиторської заборгованості у 2024 році зафіксовані в Луганській, Донецькій та Івано-Франківській областях (по 0,5 млрд грн), а простроченої — в Івано-Франківській (111,7 млн грн), Запорізькій (69,2 млн грн) і Херсонській (55,5 млн грн).

Загалом динаміка дебіторської та кредиторської заборгованостей у 2022–2024 роках характеризується зміною їх структури, концентрацією простроченої кредиторської заборгованості у окремих бюджетах та збереженням ризиків неповернення дебіторської заборгованості за капітальними видатками.

Аналіз динаміки показників доходів та видатків місцевих бюджетів за 2022–2024 роки

Протягом 2022–2024 років динаміка дохідної та видаткової частин місцевих бюджетів характеризувалася значною нерівномірністю, що зумовлено наслідками військової агресії РФ проти України та функціонуванням економіки в умовах воєнного стану (діаграма 24).

Діаграма 24. Темпи приросту доходів та видатків місцевих бюджетів (2022–2024 роки)

У 2022 році порівняно з 2021 роком відбулося скорочення як доходів, так і видатків. Обсяг доходів зменшився на 4,4 відс. (з 580,7 до 555,2 млрд грн). Водночас скорочення видатків було більш суттєвим і становило 14,9 відс. (з 569,4 до 484,4 млрд грн). Це свідчить про запровадження режиму жорсткої економії та пріоритезації видатків в умовах падіння доходів. Такий підхід зумовлений передусім нормативними обмеженнями (постанова КМУ № 252) в частині спрямування ресурсів на оборону, безпеку та першочергові соціальні потреби за рахунок суттєвого скорочення капітальних видатків та зменшення трансфертів з державного бюджету.

Бюджетний період 2023 року характеризувався стрімким зростанням показників доходів і видатків, при цьому спостерігається тенденція до випереджаючого зростання видатків. Темп приросту видатків становив 33,5 відс. (з 484,4 до 646,8 млрд грн), що майже вдвічі перевищило темп приросту доходів — 17,6 відс. (з 555,2 до 652,6 млрд грн).

Зазначене свідчить, що потреба у фінансуванні пріоритетних видатків, пов'язаних з обороною, соціальним захистом та відновленням інфраструктури, зростає і в подальшому при збереженні відповідної тенденції потребуватиме формування резервів фінансових ресурсів бюджетів місцевого самоврядування, спрямованих на наповнення їх дохідної частини, у тому числі залучення зовнішньої допомоги.

Упродовж 2024 року динаміка бюджетних показників стабілізувалася. Темпи приросту доходів становили 4,1 відс., видатків — 3,9 відсотка. Уповільнення та вирівнювання темпів їх зростання порівняно з попереднім періодом значних коливань (2022–2023 роки) свідчить про більш рівномірний і прогнозований характер бюджетного процесу.

V. МІСЦЕВИЙ БОРГ

Динаміка місцевого боргу в Україні упродовж 2022–2024 років була нерівномірною.

Якщо у 2022–2023 роках спостерігалось поступове скорочення загального боргового навантаження на місцеві бюджети (20,4 млрд грн і 16,6 млрд грн відповідно), то у 2024 році відбулося зростання боргу місцевих бюджетів (18,7 млрд грн) (схема).

Борг у 2024 році зріс за рахунок зростання зовнішнього боргу (у 4,3 раза — з 1,2 млрд грн у 2022 році до 5,1 млрд грн у 2024 році). Основна причина зростання місцевого боргу — залучення кредитних ресурсів за рішенням міських рад на фінансування розвитку громад та девальвація гривні до іноземних валют, у яких номінований борг. Це суттєво підвищує валютні ризики для громад.

У 2022 році обсяг місцевого боргу зменшився з початку року на 8,3 млрд грн (–28,8 відс.) та становив 20,4 млрд грн на кінець року (це зумовлено перевищенням витрат на погашення боргу над новими запозиченнями). Зокрема, внутрішній борг зменшився на 6,2 млрд грн, до 19,2 млрд грн; зовнішній — на 2,1 млрд грн, до 1,2 млрд гривень.

У 2022 році найбільші суми внутрішніх кредитів залучили бюджети Запорізької та Дніпровської МТГ (219 млн грн), зовнішніх позик — Івано-Франківської та Чортківської МТГ (разом 16 млн грн).

У 2023 році обсяг місцевого боргу продовжував скорочуватись: загальне зменшення становило 3,8 млрд грн (–18,6 відс.), обсяг на кінець року — 16,6 млрд грн (здебільшого за рахунок перевищення витрат на погашення внутрішнього боргу над обсягом запозичень). При цьому внутрішній борг скоротився на 4,9 млрд грн (до 14,3 млрд грн), а зовнішній — зріс на 1,1 млрд грн (до 2,3 млрд грн) (через нові залучення, насамперед у межах співпраці з міжнародними фінансовими організаціями).

У 2023 році найбільше внутрішніх кредитів отримали бюджети Запорізької (272 млн грн, або 58,1 відс. їх загального обсягу), Тернопільської (109 млн грн, або 23,3 відс.), Кам'янської МТГ (41 млн грн, або 8,9 відс.) та Сумської МТГ (40 млн грн). Зовнішні запозичення одержали Дніпропетровська (997 млн грн — від ЄБРР або 62,3 відс. їх загального обсягу) та Львівська МТГ (593 млн грн, або 37,1 відс.).

У 2024 році відбулося зростання місцевого боргу на 2,0 млрд грн (+12,5 відс.) — до 18,7 млрд гривень. Зовнішній борг зріс на 2,7 млрд грн, або у 2,2 раза, — до 5,1 млрд грн, тоді як внутрішній зменшився на 0,7 млрд грн — до 13,6 млрд гривень.

У 2024 році за рішенням міських рад на фінансування бюджетів розвитку найбільше внутрішніх запозичень отримали бюджети Дніпропетровської (+0,7 млрд грн, або 59 відс.) та Луцької МТГ (+0,3 млрд грн, або 26,3 відс.).

Значні зовнішні позики отримали бюджети м. Києва (2,2 млрд грн — ЄБРР), Криворізької та Харківської МТГ (понад 0,4 млрд грн кожна — від МФО).

Найбільший обсяг місцевого боргу на 01.01.2025 рахувався за бюджетом м. Києва (внутрішній борг — 1,4 млрд грн, зовнішній — 2,2 млрд грн) та зведеними бюджетами Дніпропетровської (внутрішній борг — 0,9 млрд грн, зовнішній — 1,4 млрд грн) та Львівської областей (внутрішній — 0,6 млрд грн, зовнішній — 0,4 млрд грн).

Крім того, гарантований обласними радами та територіальними громадами борг на 01.01.2025 становив 12,2 млрд грн (із них зовнішній — 9,2 млрд грн), найбільші суми — у зведених бюджетах Львівської (2,9 млрд грн), Дніпропетровської (2,0 млрд грн), Миколаївської (1,2 млрд грн) та Одеської (1,0 млрд грн) областей.

Залишаються актуальними боргові зобов'язання за середньостроковими позиками та безвідсотковими позичками, наданими з ЄКР у 2009–2014 роках, які на 01.01.2025 становили 9,0 млрд гривень.

Схема. Структура місцевого боргу в розрізі років

Місцевий борг (станом на 01.01.2025) 18,7 млрд грн

ВНУТРІШНІЙ БОРГ		ЗОВНІШНІЙ БОРГ	
2022 рік	19,2 млрд грн	1,2 млрд грн	
2023 рік	14,3 млрд грн	2,3 млрд грн	
2024 рік	13,6 млрд грн	5,1 млрд грн	
1,4 — м. Київ 0,9 — Дніпропетровська обл. 0,6 — Львівська обл. 0,6 — Запорізька обл. 0,5 — Волинська обл. 0,1 — АР Крим 0,1 — Тернопільська обл. 0,1 — Миколаївська обл. 0,1 — Київська обл. 0,1 — Донецька обл., Кіровоградська обл., Луганська обл., Одеська обл., Сумська обл. 9,1 — зобов'язання за середньостроковими позиками та безвідсотковими позичками, що надавалися з єдиного казначейського рахунка упродовж 2009–2014 років		2,2 — м. Київ 1,4 — Дніпропетровська обл. 0,5 — Донецька обл. 0,4 — Львівська обл. 0,4 — Харківська обл. 0,1 — Івано-Франківська обл. 0,1 — Київська обл., Миколаївська обл., Полтавська обл., Тернопільська обл., Хмельницька обл., Чернівецька обл.	

Висновки. Протягом 2022–2024 років динаміка місцевого боргу змінилася. Після скорочення у 2022–2023 роках (з 20,4 до 16,6 млрд грн) у 2024 році його загальний обсяг зріс до 18,7 млрд гривень. Зростання зумовлене зовнішніми запозиченнями, які громади залучали від міжнародних фінансових організацій на проекти розвитку. Внаслідок цього частка зовнішнього боргу зросла з 6 відс. до 27 відс., тоді як внутрішній борг продовжував скорочуватися. Найбільші обсяги боргу мають м. Київ, Дніпропетровська та Львівська області. Збільшення обсягу запозичень в іноземній валюті підвищує валютні ризики для громад.

VI. ПРОПОЗИЦІЇ

Кабінетові Міністрів України рекомендувати забезпечити контроль за своєчасним внесенням на розгляд Уряду головними розпорядниками коштів державного бюджету проєктів нормативно-правових актів щодо порядків та умов надання субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам відповідно до частини другої статті 97 Бюджетного кодексу.

Обласним державним (військовим) адміністраціям рекомендувати:

1. До 01.01.2026 звернутися до органів місцевого самоврядування в межах відповідної області щодо:
 - розроблення та затвердження плану заходів з формування резервів фінансових ресурсів бюджетів місцевого самоврядування, спрямованих на наповнення їх дохідної частини;
 - проведення аналізу причин виникнення та накопичення простроченої дебіторської та/або кредиторської заборгованості місцевих бюджетів із визначенням потенційних ризиків для їх збалансованості та фінансової стійкості, а також забезпечення за результатами аналізу організації підготовки заходів, спрямованих на її скорочення й недопущення подальшого утворення;
 - проведення аналізу причин невиконання планових показників капітальних видатків бюджетів місцевого самоврядування за 2023–2024 роки та вжиття заходів, спрямованих на урахування виявлених недоліків у процесі формування та виконання місцевих бюджетів у наступних бюджетних періодах.
2. До 01.03.2026 забезпечити проведення заходів з моніторингу, аналізу та контролю за цільовим та ефективним використанням отриманих субвенцій розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів з метою мінімізації залишків коштів на рахунках місцевих бюджетів.

Київській міській державній адміністрації рекомендувати до 01.03.2026:

- розробити та затвердити план заходів з формування резервів фінансових ресурсів для наповнення дохідної частини бюджету м. Києва;
- провести аналіз причин виникнення та накопичення простроченої дебіторської та/або кредиторської заборгованості бюджету м. Києва з оцінкою ризиків для бюджетної збалансованості та фінансової стійкості, а також забезпечити розроблення відповідних заходів із її скорочення та недопущення подальшого утворення;
- провести аналіз причин невиконання планових показників капітальних видатків бюджету м. Києва за 2023–2024 роки та забезпечити вжиття заходів щодо врахування виявлених недоліків у процесі формування та виконання бюджету м. Києва у наступних бюджетних періодах;
- забезпечити проведення заходів із моніторингу, аналізу та контролю за цільовим та ефективним використанням отриманих субвенцій розпорядниками та одержувачами бюджетних коштів з метою мінімізації залишків коштів на рахунках бюджету м. Києва.

СПИСОК СКОРОЧЕНЬ

АР Крим (АРК)	Автономна Республіка Крим
Бюджетний кодекс	Бюджетний кодекс України від 08 липня 2010 року № 2456-VI (зі змінами)
ВПО	внутрішньо переміщені особи
Казначейство	Державна казначейська служба України
ЄБРР	Європейський банк реконструкції та розвитку
ЄКР	Єдиний казначейський рахунок
Закон № 3460	Закон України від 09 листопада 2023 р. № 3460-IX «Про Державний бюджет України на 2024 рік» (зі змінами)
Закон № 3551	Закон України від 22 жовтня 1993 року № 3551-XII «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (зі змінами)
ЗЗСО	заклади загальної середньої освіти
КМУ	Кабінет Міністрів України
КП	комунальні підприємства
МТГ	міська територіальна громада
обл.	область
ОВА	обласна військова адміністрація
ПДФО	податок на доходи фізичних осіб
ПДФО з грошового забезпечення військовослужбовців	податок на доходи з фізичних осіб від оподаткування доходів у вигляді грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими та особами рядового і начальницького складу, що сплачується (перераховується) згідно з Податковим кодексом України на відповідній території України
Порядок № 590	Порядок виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 09 червня 2021 р. № 590
постанова КМУ № 590	постанова Кабінету Міністрів України від 9 червня 2021 р. № 590 «Про затвердження Порядку виконання повноважень Державною казначейською службою в особливому режимі в умовах воєнного стану» (зі змінами)
постанова КМУ № 252	постанова Кабінету Міністрів України від 11 березня 2022 р. № 252 «Деякі питання формування та виконання місцевих бюджетів у період воєнного стану» (зі змінами)
розпорядження КМУ № 1085-р	розпорядження Кабінету Міністрів України від 07 листопада 2014 р. № 1085-р «Про затвердження переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та переліку населених пунктів, що розташовані на лінії розмежування»
РФ	Російська Федерація
ТГ, тергромада, громада	територіальна громада
ТОТ	тимчасово окупована територія

ДОДАТКИ

Додаток 1 до Звіту

Структура доходів місцевих бюджетів у 2022–2024 роках

Види надходжень	Обсяг надходжень, млрд грн			Частка в сукупності, відс.		
	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Всього	555,2	652,6	679,5	100,0	100,0	100,0
Податкові надходження	393,5	434,5	441,1	70,9	66,6	64,9
Податки на доходи, податки на прибуток, податки на збільшення ринкової вартості	285,8	304,8	285,4	51,5	46,7	42,0
<i>Податок та збір на доходи фізичних осіб, у тому числі</i>	<i>272,2</i>	<i>289,4</i>	<i>257,5</i>	<i>49,0</i>	<i>44,3</i>	<i>37,9</i>
<i>ПДФО із грошового забезпечення, грошових винагород та інших виплат, одержаних військовослужбовцями, поліцейськими й особами рядового та начальницького складу</i>	<i>83,6</i>	<i>78,4</i>	<i>0,0</i>	<i>15,1</i>	<i>12,0</i>	<i>0,0</i>
<i>Податок на прибуток підприємств</i>	<i>13,5</i>	<i>15,4</i>	<i>27,9</i>	<i>2,4</i>	<i>2,4</i>	<i>4,1</i>
Податки на власність	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Рентна плата та плата за використання інших природних ресурсів	8,7	6,0	6,6	1,5	1	1,0
Внутрішні податки на товари та послуги (акцизні податки)	13,1	22,4	27,8	2,4	3,4	4,1
Окремі податки і збори, що зараховуються до місцевих бюджетів	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Місцеві податки та збори, що сплачуються (перераховуються) згідно з Податковим кодексом України	84,3	100,0	119,8	15,2	15,3	17,6
<i>Податок на майно</i>	<i>36,8</i>	<i>43,8</i>	<i>50,2</i>	<i>6,6</i>	<i>6,7</i>	<i>7,4</i>
<i>Збір за місця для паркування транспортних засобів</i>	<i>0,1</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
<i>Туристичний збір</i>	<i>0,2</i>	<i>0,2</i>	<i>0,3</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
<i>Збір за провадження деяких видів підприємницької діяльності, що справлявся до 1 січня 2015 року</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>
<i>Єдиний податок</i>	<i>47,2</i>	<i>55,8</i>	<i>69,1</i>	<i>8,5</i>	<i>8,6</i>	<i>10,2</i>
Інші податки та збори	1,6	1,3	1,5	0,3	0,2	0,2
Неподаткові надходження	22,1	36,5	43,6	4,0	5,6	6,4
Доходи від власності та підприємницької діяльності	1,3	1,8	1,7	0,2	0,3	0,3
Адміністративні збори та платежі, доходи від некомерційної господарської діяльності	4,3	5,3	6,0	0,8	0,8	0,9

Продовження додатка 1

Види надходжень	Обсяг надходжень, млрд грн			Частка в сукупності, відс.		
	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Плата за надання адміністративних послуг	3,3	3,7	4,4	0,6	0,6	0,7
Плата за ліцензії у сфері діяльності з організації та проведення азартних ігор і за ліцензії на випуск та проведення лотерей	0,0	0,3	0,2	0,0	0,0	0,0
Надходження від орендної плати за користування єдиним майновим комплексом та іншим державним майном	0,9	1,2	1,2	0,2	0,2	0,2
Державне мито	0,1	0,1	0,2	0,0	0,0	0,0
Орендна плата за водні об'єкти (їх частини), що надаються в користування на умовах оренди Радою міністрів Автономної Республіки Крим, обласними, районними, Київською та Севастопольською міськими державними адміністраціями, місцевими радами	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Інші неподаткові надходження	1,2	1,9	4,1	0,2	0,3	0,6
Власні надходження бюджетних установ	15,3	27,5	31,8	2,8	4,2	4,6
Надходження від плати за послуги, що надаються бюджетними установами згідно із законодавством	5,1	7,3	9,1	0,9	1,1	1,3
Інші джерела власних надходжень бюджетних установ	10,2	20,2	22,7	1,8	3,1	3,3
Доходи від операцій з капіталом	2,3	3,6	4,9	0,4	0,5	0,7
Надходження від продажу основного капіталу	0,6	0,9	1,2	0,1	0,1	0,2
Кошти від продажу землі і нематеріальних активів	1,7	2,7	3,7	0,3	0,4	0,5
Офіційні трансферти	137,0	177,6	189,3	24,6	27,2	27,9
Від органів державного управління	136,8	177,4	187,9	24,6	27,2	27,7
Дотації з державного бюджету місцевим бюджетам	22,2	50,3	53,1	4,0	7,7	7,8
Субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам	114,6	127,1	134,8	20,6	19,5	19,8
Від Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ	0,2	0,2	1,4	0,0	0,0	0,2
Гранти (дарунки), що надійшли до бюджетів усіх рівнів	0,2	0,1	0,9	0,0	0,0	0,1
Надходження в рамках програм допомоги Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ	0,0	0,1	0,5	0,0	0,0	0,1
Цільові фонди	0,3	0,4	0,6	0,1	0,1	0,1

Джерело інформації: Казначейство

Динаміка доходів місцевих бюджетів України за регіонами у 2022–2024 роках, млн грн

Область	2022	Відсоток від загальної суми	2023	Відсоток від загальної суми	2024	Відсоток від загальної суми	Відхилення, (+/-)			
							2023/ 2022	%	2024/ 2023	%
Вінницька	21697,2	3,9	25327,0	3,9	25440,8	3,7	3629,8	16,7	113,8	0,4
Волинська	14417,1	2,6	16623,2	2,5	16936,5	2,5	2206,1	15,3	313,3	1,9
Дніпропетровська	57009,2	10,3	65885,4	10,1	67713,4	10,0	8876,2	15,6	1828,0	2,8
Донецька	20507,5	3,7	21436,7	3,3	19713,5	2,9	929,2	4,5	-1723,2	-8,0
Житомирська	17983,2	3,2	22086,6	3,4	19189,5	2,8	4103,4	22,8	-2897,0	-13,1
Закарпатська	15983,9	2,9	18751,7	2,9	18662,7	2,8	2767,8	17,3	-89,0	-0,5
Запорізька	19301,1	3,5	22577,6	3,4	22445,4	3,3	3276,5	17,0	-132,2	-0,6
Івано-Франківська	17073,2	3,1	19451,6	3,0	19911,8	3,0	2378,4	13,9	460,2	2,4
Київська	30511,4	5,5	40497,2	6,2	43597,2	6,4	9985,8	32,7	3100,0	7,7
Кіровоградська	12920,7	2,3	14979,4	2,3	15015,2	2,2	2058,7	15,9	35,8	0,2
Луганська	6262,5	1,1	5747,7	0,9	5267,0	0,8	-514,8	-8,2	-480,7	-8,4
Львівська	40125,0	7,2	45715,0	7,0	47028,8	6,9	5590,0	13,9	1313,8	2,9
м. Київ	68332,3	12,3	80170,9	12,3	101677,6	15,0	11838,6	17,3	21506,7	26,8
Миколаївська	15945,4	2,9	18370,6	2,8	19298,4	2,8	2425,2	15,2	927,8	5,1
Одеська	34164,2	6,2	39006,7	6,0	39409,9	5,8	4842,5	14,2	403,2	1,0
Полтавська	24017,7	4,3	26806,3	4,1	26273,9	3,9	2788,6	11,6	-532,4	-2,0
Рівненська	15376,5	2,8	18027,3	2,8	18355,2	2,7	2650,8	17,2	327,9	1,8
Сумська	13754,4	2,5	15732,1	2,4	15725,7	2,3	1977,7	14,4	-6,5	0,0
Тернопільська	12665,7	2,3	14627,5	2,2	14450,3	2,1	1961,8	15,5	-177,2	-1,2
Харківська	31852,2	5,7	41016,3	6,3	44216,2	6,5	9164,1	28,8	3199,8	7,8
Херсонська	7770,2	1,4	10202,9	1,6	10486,0	1,5	2432,7	31,3	283,1	2,8
Хмельницька	17534,5	3,1	19947,2	3,0	19847,4	2,9	2412,7	13,8	-99,8	-0,5
Черкаська	16170,1	2,9	20324,6	3,1	19354,5	2,9	4154,5	25,7	-970,0	-4,8
Чернівецька	10519,8	1,9	12787,6	2,0	13095,8	1,9	2267,8	21,6	308,1	2,4
Чернігівська	13297,0	2,4	16539,4	2,5	16433,3	2,4	3242,4	24,4	-106,1	-0,6
АР Крим	0,4	0,0	0,3	0,0	1,9	0,0	-0,1	-37,1	1,6	573,5
м. Севастополь	0,1	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	-0,1	-29,0	0,5	1008,0
ВСЬОГО:	555192,5	100	652638,8	100	679548,4	100	97446,3	17,6	26909,6	4,1

Джерела інформації: Казначейство, <https://openbudget.gov.ua/>

**Обсяги надходжень до місцевих бюджетів міжнародної та благодійної допомоги
у розрізі зведених бюджетів регіонів за 2022–2024 роки, млн грн**

Області	Благодійні внески, гранти та дарунки що надійшли до бюджетних установ			Трансфerti від Європейського Союзу, урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ			Сукупні надходження міжнародної та благодійної допомоги		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024	2022	2023	2024
ВСЬОГО	6 352,2	14 758,1	15 159,5	223,3	198,0	1 427,6	6 575,5	14 956,1	16 587,1
Вінницька	179,4	355,8	301,7	3,2	2,6	45,0	182,6	358,4	346,7
Волинська	144,3	353,1	350,0	15,0	6,3	194,3	159,3	359,4	544,3
Дніпропетровська	655,9	2 606,0	1 523,3	—	—	—	655,9	2 606,0	1 523,3
Донецька	261,0	694,6	835,9	—	—	—	261,0	694,6	835,9
Житомирська	205,7	553,9	539,5	0,8	44,9	237,5	206,5	598,9	777,0
Закарпатська	251,4	435,5	628,5	—	1,2	5,7	251,4	436,7	634,2
Запорізька	122,9	568,9	703,1	—	—	5,7	122,9	568,9	708,8
Івано-Франківська	160,3	315,4	385,9	1,8	0,2	5,6	162,1	315,6	391,5
Київська	462,5	1 251,1	1 164,9	—	35,7	335,8	462,5	1 286,8	1 500,7
Кіровоградська	182,9	321,8	256,9	—	—	—	182,9	321,8	256,9
Луганська	60,8	92,7	86,5	—	—	—	60,8	92,7	86,5

Продовження додатка 3

Львівська	390,4	714,8	924,3	23,0	53,0	140,1	413,4	767,8	1064,4
м. Київ	552,2	472,7	832,5	129,2	10,0	11,3	681,4	482,7	843,8
Миколаївська	230,0	692,2	984,4	—	2,4	6,9	230,0	694,6	991,3
Одеська	546,3	595,3	536,8	—	6,1	4,9	546,3	601,3	541,6
Полтавська	250,5	567,5	459,4	18,4	10,6	15,4	268,9	578,1	474,8
Рівненська	240,6	439,9	415,0	—	—	—	240,6	439,9	415,0
Сумська	221,1	382,4	563,9	—	10,6	14,5	221,1	393,0	578,4
Тернопільська	187,9	406,2	299,6	—	0,5	29,0	187,9	406,7	328,6
Харківська	173,4	712,5	1194,6	—	—	5,4	173,4	712,5	1200,0
Херсонська	18,5	254,8	459,6	—	—	—	18,5	254,8	459,6
Хмельницька	165,9	314,1	312,5	—	—	—	165,9	314,1	312,5
Черкаська	230,0	339,6	220,8	—	—	22,0	230,0	339,6	242,8
Чернівецька	167,0	543,9	297,2	—	7,2	294,8	167,0	551,1	592,0
Чернігівська	291,3	773,4	882,7	31,9	6,7	53,7	323,2	780,1	936,4

Джерело інформації: Казначейство

Динаміка податкових надходжень до місцевих бюджетів у 2022–2024 роках у розрізі зведених бюджетів регіонів, млн грн

Область	2022	Відсоток від загальної суми	2023	Відсоток від загальної суми	2024	Відсоток від загальної суми	Відхилення, (+/-)			
							2023/2022	%	2024/2023	%
Вінницька	14 603,5	3,7	16 149,0	3,7	16 671,7	3,8	1 545,5	10,6	522,7	3,2
Волинська	8 660,1	2,2	9 820,2	2,3	9 693,9	2,2	1 160,1	13,4	-126,3	-1,3
Дніпропетровська	44 879,8	11,4	49 771,1	11,5	50 258,2	11,4	4 891,3	10,9	487,1	1,0
Донецька	14 128,9	3,6	11 427,9	2,6	6 161,9	1,4	-2 701,0	-19,1	-5 266,0	-46,1
Житомирська	12 389,4	3,2	14 045,2	3,2	11 340,5	2,6	1 655,8	13,4	-2 704,7	-19,3
Закарпатська	8 828,3	2,2	10 204,3	2,3	9 677,7	2,2	1 376,0	15,6	-526,6	-5,2
Запорізька	13 366,8	3,4	12 615,9	2,9	11 514,4	2,6	-750,9	-5,6	-1 101,5	-8,7
Івано-Франківська	10 259,3	2,6	11 398,8	2,6	11 271,6	2,6	1 139,5	11,1	-127,2	-1,1
Київська	22 167,1	5,6	27 963,5	6,4	29 398,3	6,7	5 796,4	26,1	1 434,8	5,1
Кіровоградська	8 709,9	2,2	9 988,3	2,3	10 376,4	2,4	1 278,4	14,7	388,1	3,9
Луганська	3 323,1	0,8	1 332,5	0,3	531,1	0,1	-1 990,6	-59,9	-801,4	-60,1
Львівська	29 414,2	7,5	32 396,6	7,5	32 767,5	7,4	2 982,4	10,1	370,9	1,1
м. Київ	58 077,0	14,8	67 800,1	15,6	86 940,5	19,7	9 723,1	16,7	19 140,4	28,2
Миколаївська	11 381,3	2,9	11 947,6	2,8	10 210,2	2,3	566,3	5,0	-1 737,4	-14,5
Одеська	23 957,8	6,1	26 888,5	6,2	26 500,8	6,0	2 930,7	12,2	-387,7	-1,4
Полтавська	18 144,3	4,6	19 397,4	4,5	19 587,5	4,4	1 253,1	6,9	190,1	1,0
Рівненська	8 976,6	2,3	10 432,9	2,4	10 069,9	2,3	1 456,3	16,2	-363,0	-3,5
Сумська	9 640,1	2,5	10 268,3	2,4	9 880,6	2,2	628,2	6,5	-387,7	-3,8
Тернопільська	7 474,5	1,9	8 634,5	2,0	8 857,8	2,0	1 160,0	15,5	223,3	2,6
Харківська	23 131,4	5,9	25 685,9	5,9	25 177,0	5,7	2 554,5	11,0	-508,9	-2,0
Херсонська	3 762,6	1,0	2 721,7	0,6	2 166,0	0,5	-1 040,9	-27,7	-555,7	-20,4
Хмельницька	11 804,5	3,0	12 807,9	2,9	12 548,3	2,8	1 003,4	8,5	-259,6	-2,0
Черкаська	11 533,8	2,9	13 942,8	3,2	13 304,8	3,0	2 409,0	20,9	-638,0	-4,6
Чернівецька	5 608,3	1,4	6 489,5	1,5	6 468,0	1,5	881,2	15,7	-21,5	-0,3
Чернігівська	9 237,5	2,3	10 410,2	2,4	9 717,2	2,2	1 172,7	12,7	-693,0	-6,7
АР Крим	0,4	0,0	0,3	0,0	1,9	0,0	-0,1	-37,1	1,6	573,5
м. Севастополь	0,1	0,0	0,0	0,0	0,5	0,0	-0,1	-29,0	0,5	1008,0
ВСЬОГО:	393 460,6	100	434 540,9	100	441 094,2	100	41 080,3	10,4	6 553,3	1,5

Джерела інформації: Казначейство, <https://openbudget.gov.ua/>

Динаміка неподаткових надходжень до місцевих бюджетів у 2022–2024 роках у розрізі зведених бюджетів регіонів, млн грн

Область	2022	Відсоток від загальної суми	2023	Відсоток від загальної суми	2024	Відсоток від загальної суми	Відхилення, (+,-)			
							2023/ 2022	%	2024/ 2023	%
Вінницька	1199,2	5,4	1556,2	4,3	1939,1	4,5	357,0	29,8	382,9	24,6
Волинська	553,8	2,5	888,3	2,4	1100,5	2,5	334,5	60,4	212,2	23,9
Дніпропетровська	2153,5	9,7	4136,0	11,3	3760,9	8,6	1982,5	92,1	-375,1	-9,1
Донецька	506,6	2,3	1099,9	3,0	1466,1	3,4	593,3	117,1	366,2	33,3
Житомирська	808,1	3,6	1534,3	4,2	1563,2	3,6	726,2	89,9	28,9	1,9
Закарпатська	741,4	3,4	1247,8	3,4	1603,7	3,7	506,4	68,3	355,9	28,5
Запорізька	432,1	2,0	952,5	2,6	1264,0	2,9	520,4	120,4	311,5	32,7
Івано-Франківська	646,2	2,9	962,4	2,6	1139,7	2,6	316,2	48,9	177,3	18,4
Київська	1270,1	5,8	2520,5	6,9	3384,2	7,8	1250,4	98,5	863,7	34,3
Кіровоградська	579,1	2,6	786,4	2,2	766,7	1,8	207,3	35,8	-19,7	-2,5
Луганська	102,2	0,5	109,7	0,3	98,2	0,2	7,5	7,3	-11,5	-10,5
Львівська	1425,3	6,4	2225,9	6,1	2760,7	6,3	800,6	56,2	534,8	24,0
м. Київ	2561,6	11,6	3380,5	9,2	4816,0	11,0	818,9	32,0	1435,5	42,5
Миколаївська	569,1	2,6	1267,7	3,5	1938,5	4,4	698,6	122,7	670,8	52,9
Одеська	1893,5	8,6	2038,1	5,6	2248,7	5,2	144,6	7,6	210,6	10,3
Полтавська	996,6	4,5	1273,3	3,5	1343,4	3,1	276,7	27,8	70,1	5,5
Рівненська	644,0	2,9	987,4	2,7	1109,2	2,5	343,4	53,3	121,8	12,3
Сумська	604,5	2,7	1081,6	3,0	1422,0	3,3	477,1	78,9	340,4	31,5
Тернопільська	586,3	2,7	903,0	2,5	910,9	2,1	316,7	54,0	7,9	0,9
Харківська	777,8	3,5	1821,6	5,0	2767,5	6,3	1043,8	134,2	945,9	51,9
Херсонська	133,2	0,6	533,1	1,4	915,5	2,1	399,9	300,3	382,4	71,7
Хмельницька	987,2	4,5	1413,3	3,9	1407,1	3,2	426,1	43,2	-6,2	-0,4
Черкаська	672,2	3,0	962,7	2,6	989,3	2,3	290,5	43,2	26,6	2,8
Чернівецька	588,6	2,7	1147,4	3,1	1060,5	2,4	558,8	94,9	-86,9	-7,6
Чернігівська	654,8	3,0	1711,5	4,7	1845,6	4,2	1056,7	161,4	134,1	7,8
ВСЬОГО:	22 087,0	100,0	36 541,1	100,0	43 621,2	100,0	14 454,1	65,4	7 080,1	19,4

Джерело інформації: Казначейство

Динаміка трансфертів з державного бюджету до місцевих бюджетів у 2022–2024 роках у розрізі зведених бюджетів регіонів

Область	Обсяг трансфертів з державного бюджету, млн грн						Приріст, млн грн		Темп приросту, %	
	2022	Відсоток від загальної суми, %	2023	Відсоток від загальної суми, %	2024	Відсоток від загальної суми, %	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Вінницька	5 772,2	4,2	7 356,3	4,2	6 476,9	3,5	1 584,1	-879,4	27,4	-12,0
Волинська	5 081,1	3,7	5 757,8	3,2	5 660,2	3,0	676,7	-97,6	13,3	-1,7
Дніпропетровська	9 844,4	7,2	11 701,1	6,6	13 261,4	7,1	1 856,7	1 560,3	18,9	13,3
Донецька	5 864,5	4,3	8 905,2	5,0	12 082,6	6,4	3 040,7	3 177,4	51,9	35,7
Житомирська	4 731,5	3,5	6 268,2	3,5	5 924,0	3,2	1 536,7	-344,2	32,5	-5,5
Закарпатська	6 277,2	4,6	7 149,1	4,0	7 163,3	3,8	871,9	14,2	13,9	0,2
Запорізька	5 491,5	4,0	9 001,9	5,1	9 646,2	5,1	3 510,4	644,3	64,1	7,2
Івано-Франківська	6 080,3	4,4	6 945,7	3,9	7 258,3	3,9	865,4	312,6	14,2	4,5
Київська	6 885,4	5,0	9 684,2	5,5	10 172,6	5,4	2 798,8	488,4	40,6	5,0
Кіровоградська	3 601,4	2,6	4 141,9	2,3	3 772,7	2,0	540,5	-369,2	15,0	-8,9
Луганська	2 837,0	2,1	4 305,5	2,4	4 637,7	2,5	1 468,5	332,2	51,8	7,7
Львівська	8 824,0	6,5	10 409,6	5,9	10 576,2	5,6	1 585,6	166,6	18,0	1,6
м. Київ	7 111,2	5,2	8 512,7	4,8	9 061,3	4,8	1 401,5	548,6	19,7	6,4
Миколаївська	3 983,9	2,9	5 130,3	2,9	7 074,7	3,8	1 146,4	1 944,4	28,8	37,9
Одеська	8 183,9	6,0	9 941,9	5,6	10 491,8	5,6	1 758,0	549,9	21,5	5,5
Полтавська	4 805,4	3,5	5 978,9	3,4	5 123,1	2,7	1 173,5	-855,8	24,6	-14,3
Рівненська	5 673,6	4,2	6 494,1	3,7	6 972,8	3,7	820,5	478,7	14,5	7,4
Сумська	3 488,8	2,6	4 327,9	2,4	4 352,5	2,3	839,1	24,6	25,1	0,6
Тернопільська	4 565,8	3,3	5 007,0	2,8	4 524,4	2,4	441,2	-482,6	9,7	-9,6
Харківська	7 857,9	5,7	13 463,4	7,6	16 159,5	8,6	5 605,5	2 696,1	71,6	20,0
Херсонська	3 862,7	2,8	6 938,6	3,9	7 402,8	3,9	3 075,9	464,2	79,6	6,7
Хмельницька	4 593,5	3,4	5 529,6	3,1	5 648,4	3,0	936,1	118,8	20,4	2,1
Черкаська	3 899,5	2,9	5 159,7	2,9	4 807,0	2,6	1 260,2	-352,7	32,3	-6,8
Чернівецька	4 153,1	3,0	4 897,8	2,8	4 911,3	2,6	744,7	13,5	17,9	0,3
Чернігівська	3 333,5	2,4	4 376,8	2,5	4 770,7	2,5	1 043,3	393,9	31,3	9,0
ВСЬОГО:	136 803,3	100,0	177 385,2	100,0	187 932,4	100,0	40 581,9	10 547,2	29,7	5,9

Джерело інформації: Казначейство

Питома вага офіційних трансфертів у структурі доходів місцевих бюджетів у 2022–2024 роках у розрізі зведених бюджетів регіонів, млрд грн

Область	Обсяг доходів, млрд грн			Трансферти з державного бюджету, млрд грн			Питома вага трансфертів з державного бюджету у структурі доходів, %		
	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Вінницька	21,7	25,3	25,4	5,8	7,4	6,5	26,6	29,1	25,5
Волинська	14,4	16,6	16,9	5,1	5,8	5,6	35,2	34,6	33,4
Дніпропетровська	57,0	65,9	67,7	9,8	11,7	13,3	17,3	17,8	19,6
Донецька	20,5	21,4	19,7	5,9	8,9	12,1	28,6	41,5	61,3
Житомирська	18,0	22,1	19,2	4,7	6,3	5,9	26,3	28,4	30,9
Закарпатська	16,0	18,8	18,7	6,3	7,2	7,2	39,3	38,1	38,4
Запорізька	19,3	22,6	22,4	5,5	9,0	9,6	28,4	39,9	43,0
Івано-Франківська	17,1	19,5	19,9	6,1	6,9	7,3	35,6	35,7	36,5
Київська	30,5	40,5	43,6	6,9	9,7	10,2	22,6	23,9	23,3
Кіровоградська	12,9	15,0	15,0	3,6	4,1	3,8	27,9	27,7	25,1
Луганська	6,3	5,7	5,3	2,8	4,3	4,6	45,3	74,9	88,1
Львівська	40,1	45,7	47,0	8,8	10,4	10,6	22,0	22,8	22,5
м. Київ	68,3	80,2	101,7	7,1	8,5	9,1	10,4	10,6	8,9
Миколаївська	15,9	18,4	19,3	4,0	5,1	7,1	25,0	27,9	36,7
Одеська	34,2	39,0	39,4	8,2	9,9	10,5	24,0	25,5	26,6
Полтавська	24,0	26,8	26,3	4,8	6,0	5,1	20,0	22,3	19,5
Рівненська	15,4	18,0	18,4	5,7	6,5	6,9	36,9	36,0	38,0
Сумська	13,8	15,7	15,7	3,5	4,3	4,3	25,0	27,5	27,7
Тернопільська	12,7	14,6	14,5	4,6	5,0	4,5	36,1	34,2	31,3
Харківська	31,8	41,0	44,2	7,8	13,5	16,2	24,6	32,8	36,5
Херсонська	7,8	10,2	10,5	3,9	6,9	7,4	49,7	68,0	70,6
Хмельницька	17,5	19,9	19,8	4,6	5,5	5,6	26,2	27,7	28,5
Черкаська	16,2	20,3	19,4	3,9	5,2	4,8	24,1	25,4	24,8
Чернівецька	10,5	12,8	13,1	4,1	4,9	4,9	39,5	38,3	37,5
Чернігівська	13,3	16,6	16,4	3,3	4,4	4,8	25,1	26,5	29,0
ВСЬОГО	555,2	652,6	679,5	136,8	177,4	187,9	24,6	27,2	27,7

Джерела інформації: Казначейство, <https://openbudget.gov.ua/>

**Обсяг субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам, абсолютний
та відносний приріст субвенції у розрізі зведених бюджетів регіонів
у 2022–2024 роках, млн грн**

Область	Обсяг субвенцій			Приріст		Темп приросту, %	
	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Вінницька	4 991,4	5 811,1	5 700,1	819,7	-111,0	16,4	-1,9
Волинська	4 042,9	4 422,5	4 721,7	379,6	299,2	9,4	6,8
Дніпропетровська	8 781,3	9 212,1	11 088,2	430,8	1 876,1	4,9	20,4
Донецька	4 530,7	3 784,3	3 000,5	-746,4	-783,8	-16,5	-20,7
Житомирська	4 054,8	5 010,6	5 073,1	955,8	62,5	23,6	1,2
Закарпатська	4 473,9	4 616,0	5 274,4	142,1	658,4	3,2	14,3
Запорізька	4 724,3	5 221,0	5 362,2	496,7	141,2	10,5	2,7
Івано-Франківська	4 509,3	4 881,2	5 662,1	371,9	780,9	8,2	16,0
Київська	6 474,5	8 053,7	9 478,9	1 579,2	1 425,2	24,4	17,7
Кіровоградська	3 184,8	3 289,6	3 273,7	104,8	-15,9	3,3	-0,5
Луганська	1 718,2	1 164,1	691,6	-554,1	-472,5	-32,2	-40,6
Львівська	7 282,7	8 151,1	9 256,4	868,4	1 105,3	11,9	13,6
м, Київ	7 030,1	8 443,1	8 983,3	1 413,0	540,2	20,1	6,4
Миколаївська	3 474,7	3 887,0	4 757,1	412,3	870,1	11,9	22,4
Одеська	6 899,5	7 700,4	8 572,0	800,9	871,6	11,6	11,3
Полтавська	4 507,6	4 884,0	4 720,2	376,4	-163,8	8,4	-3,4
Рівненська	4 556,1	4 906,9	5 929,4	350,8	1 022,5	7,7	20,8
Сумська	3 025,3	3 528,5	3 239,3	503,2	-289,2	16,6	-8,2
Тернопільська	3 449,7	3 515,4	3 674,3	65,7	158,9	1,9	4,5
Харківська	6 684,5	8 946,6	7 857,3	2 262,1	-1 089,3	33,8	-12,2
Херсонська	3 086,9	2 808,2	2 492,8	-278,7	-315,4	-9,0	-11,2
Хмельницька	3 911,9	4 380,7	4 810,2	468,8	429,5	12,0	9,8
Черкаська	3 404,6	3 935,9	4 266,9	531,3	331,0	15,6	8,4
Чернівецька	2 849,1	3 137,2	3 510,7	288,1	373,5	10,1	11,9
Чернігівська	2 933,7	3 359,1	3 411,7	425,4	52,6	14,5	1,6
ВСЬОГО	114 582,5	127 050,3	134 808,1	12 467,8	7 757,8	10,9	6,1

Джерело інформації: <https://openbudget.gov.ua/>

Обсяги дотацій з державного бюджету місцевим бюджетам за 2022–2024 роки в розрізі зведених бюджетів регіонів

Область	Дотації з державного бюджету місцевим бюджетам, млн грн			у тому числі, млн грн								
				Базова дотація			Додаткова дотація на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією РФ			Інші додаткові дотації		
	2022 рік	2023 рік	2024 рік									
ВСЬОГО	22171,2	50334,9	53124,4	16297,2	28958,1	21117,7	—	17155,5	28186,7	5874,0	4221,3	3820,0
Вінницька	780,8	1545,2	776,8	560,7	1171,8	541,3	—	220,3	86,9	220,1	153,1	148,6
Волинська	1038,2	1335,5	938,4	867,5	1098,5	656,7	—	106,8	155,8	170,7	130,2	125,9
Дніпропетровська	1063,1	2489,0	2173,1	442,1	1084,9	488,1	—	775,1	1464,2	621,0	629,0	220,8
Донецька	1333,8	5121,0	9082,1	1009,3	1106,0	2742,9	—	3904,8	6218,6	324,5	110,2	120,5
Житомирська	676,8	1257,6	850,9	512,7	885,6	535,2	—	262,3	193,1	164,1	109,7	122,7
Закарпатська	1803,4	2533,0	1889,0	1573,1	2088,6	1636,0	—	274,9	78,9	230,3	169,5	174,1
Запорізька	763,0	3780,9	4284,0	555,2	1765,9	1563,9	—	1858,7	2574,5	207,8	156,3	145,6
Івано-Франківська	1571,0	2064,6	1596,3	1330,6	1688,4	1406,2	—	219,5	45,4	240,4	156,7	144,7
Київська	410,9	1630,5	693,8	202,2	546,9	179,2	—	902,6	296,3	208,7	181,0	218,3
Кіровоградська	416,5	852,2	499,0	255,7	610,6	267,0	—	110,8	113,8	160,8	130,8	118,2
Луганська	1118,8	3141,3	3946,1	853,5	1021,5	1914,3	—	2044,0	1930,3	265,3	75,8	101,5
Львівська	1541,3	2258,5	1319,8	1130,3	1618,7	927,5	—	394,6	138,4	411,0	245,2	253,9
м. Київ	81,0	69,6	78,1	—	—	—	—	—	—	81,0	69,6	78,1

Продовження додатка 9

Область	Дотації з державного бюджету місцевим бюджетам, млн грн			у тому числі, млн грн								
				Базова дотація			Додаткова дотація на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією РФ			Інші додаткові дотації		
	2022 рік	2023 рік	2024 рік									
Миколаївська	509,2	1243,2	2317,6	346,3	712,1	521,1	—	419,9	1675,9	162,9	111,2	120,6
Одеська	1284,4	2241,5	1919,9	1059,5	1631,2	993,3	—	430,3	744,3	224,9	180,0	182,3
Полтавська	291,7	1094,9	402,9	130,7	499,0	109,3	—	430,2	156,1	161,0	165,7	137,5
Рівненська	1117,5	1587,3	1043,4	937,1	1259,1	797,8	—	184,8	97,9	180,4	143,4	147,7
Сумська	434,5	799,4	1113,3	279,7	577,8	186,7	—	124,4	834,0	154,8	97,2	92,6
Тернопільська	1116,0	1491,5	850,1	921,4	1304,5	678,3	—	61,1	56,9	194,6	125,9	114,9
Харківська	1163,1	4516,9	8302,2	526,3	2185,8	1056,8	—	1840,9	6782,8	636,8	490,2	462,6
Херсонська	775,8	4130,3	4909,9	631,1	2196,8	1730,3	—	1825,0	3072,0	144,7	108,5	107,6
Хмельницька	681,6	1148,9	838,2	484,1	882,1	458,3	—	135,2	246,0	197,5	131,6	133,9
Черкаська	495,0	1223,8	540,0	304,1	805,9	270,0	—	294,2	142,7	190,9	123,7	127,3
Чернівецька	1304,0	1760,6	1400,5	1128,3	1511,7	1212,7	—	117,0	60,9	175,7	131,9	126,9
Чернігівська	399,8	1017,7	1359,0	255,7	704,7	244,8	—	218,1	1021,0	144,1	94,9	93,2

Джерело інформації: Казначейство

Додаток 10 до Звіту

**Динаміка надходжень трансфертів від Європейського Союзу,
урядів іноземних держав, міжнародних організацій, донорських установ
у розрізі зведених бюджетів регіонів за 2022–2024 роки**

млн грн

Область	2022 рік	Відсоток від загальної суми	2023 рік	Відсоток від загальної суми	2024 рік	Відсоток від загальної суми	Відхилення, (+/-)			
							2023/ 2022	%	2024/ 2023	%
Вінницька	3,3	1,5	2,6	1,3	44,9	3,1	-0,7	-19,6	42,3	1620,4
Волинська	15,0	6,7	6,3	3,2	194,3	13,6	-8,7	-58,0	188,0	2991,4
Житомирська	0,8	0,3	44,9	22,7	237,5	16,6	44,1	5674,4	192,6	428,5
Закарпатська	—	—	1,2	0,6	5,7	0,4	1,2	—	4,5	362,6
Запорізька	—	—	—	—	5,7	0,4	—	—	5,7	—
Івано-Франківська	1,8	0,8	0,2	0,1	5,6	0,4	-1,6	-89,8	5,4	2930,5
Київська	—	—	35,7	18,0	335,7	23,5	35,7	—	300,0	841,6
Львівська	22,9	10,3	53,0	26,8	140,1	9,8	30,0	130,6	87,1	164,4
м. Київ	129,2	57,9	10,0	5,0	11,3	0,8	-119,2	-92,3	1,3	13,2
Миколаївська	—	—	2,4	1,2	6,9	0,5	2,4	—	4,5	187,4
Одеська	—	—	6,1	3,1	4,9	0,3	6,1	—	-1,2	-19,8
Полтавська	18,4	8,2	10,6	5,4	15,4	1,1	-7,7	-42,1	4,8	45,0
Сумська	—	—	10,6	5,4	14,5	1,0	10,6	—	3,9	37,0
Тернопільська	—	—	0,5	0,2	29,0	2,0	0,5	—	28,5	6340,6
Хмельницька	—	—	—	—	5,4	0,4	—	—	5,4	—
Черкаська	—	—	—	—	22,0	1,5	—	—	22,0	—
Чернівецька	—	—	7,2	3,6	294,8	20,7	7,2	—	287,6	3979,1
Чернігівська	31,9	14,3	6,7	3,4	53,7	3,8	-25,2	-78,9	47,0	699,6
ВСЬОГО	223,3	100,0	198,0	100,0	1427,4	100,0	-25,3	-11,3	1229,4	621,0

Джерела інформації: Казначейство, <https://openbudget.gov.ua/>

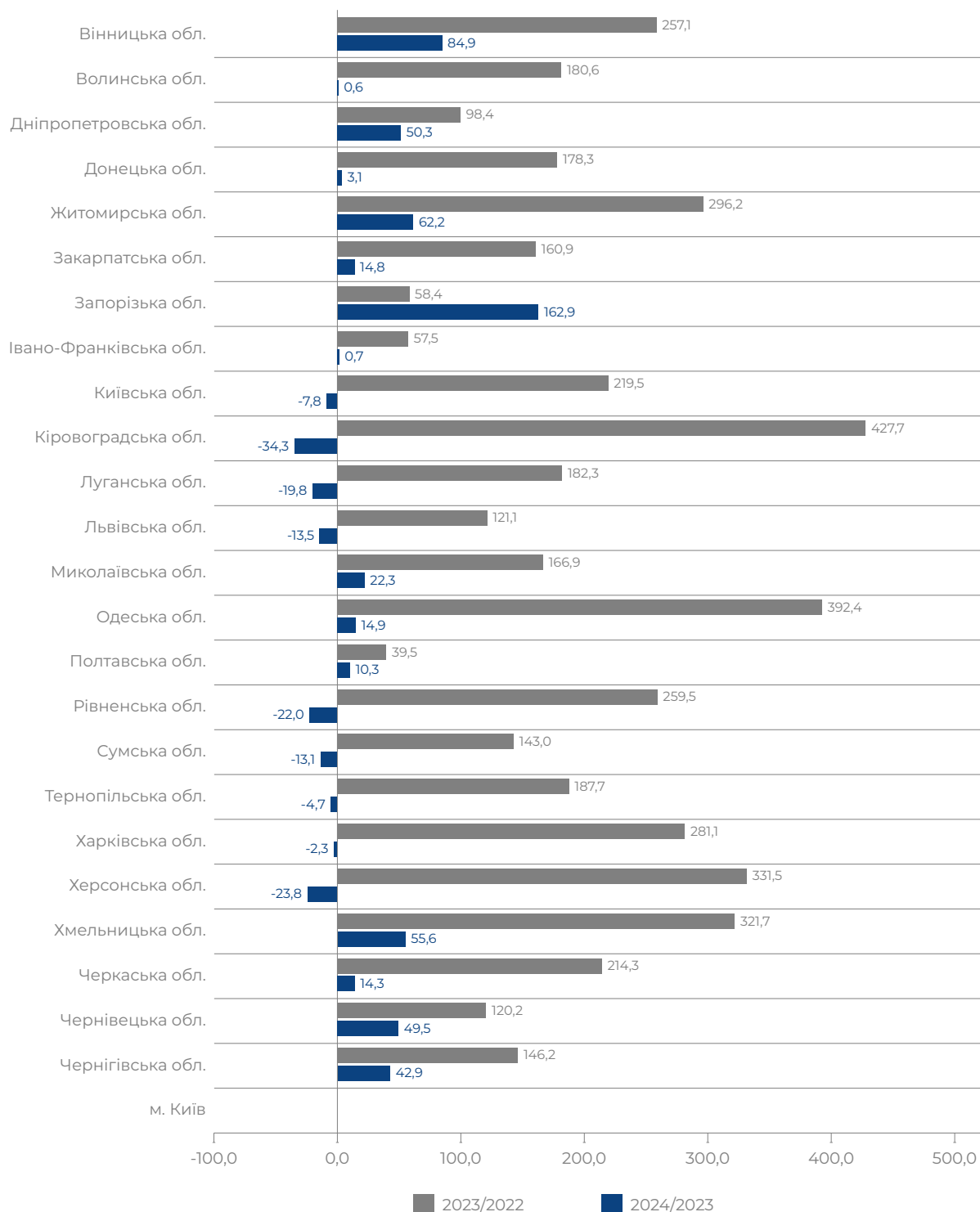
**Порівняння обсягів доходів місцевих бюджетів
за рахунок трансфертів з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам
з видатками місцевих бюджетів за рахунок трансфертів з місцевих бюджетів
іншим місцевим бюджетам за 2022–2024 роки у розрізі регіонів**

млн грн

Регіони	Доходи	Видатки	Різниця	Доходи	Видатки	Різниця	Доходи	Видатки	Різниця
	2022 рік			2023 рік			2024 рік		
ВСЬОГО	11288,6	11288,6	0,0	23815,1	23815,1	0,0	29535,9	29535,9	0,0
Вінницька обл.	223,9	230,0	-6,1	575,1	584,5	-9,4	1041,6	1041,6	0,0
Волинська обл.	216,9	213,0	3,9	604,0	617,8	-13,8	607,2	607,1	0,1
Дніпропетровська обл.	1610,6	1607,7	2,9	2658,5	2688,9	-30,4	3606,5	3651,5	-45,0
Донецька обл.	650,7	658,9	-8,2	1762,6	1768,8	-6,2	3294,3	3278,8	15,5
Житомирська обл.	183,5	189,0	-5,5	612,6	650,8	-38,2	1002,4	1002,4	0,0
Закарпатська обл.	386,3	405,1	-18,8	658,7	691,4	-32,7	749,3	768,5	-19,2
Запорізька обл.	521,2	515,7	5,5	440,9	441,6	-0,7	3134,2	3119,3	14,9
Івано-Франківська обл.	551,4	557,5	-6,1	725,1	739,2	-14,1	728,0	716,6	11,4
Київська обл.	1231,6	977,8	253,8	3079,4	3068,9	10,5	2501,1	2497,3	3,8
Кіровоградська обл.	166,6	169,6	-3,0	685,9	687,1	-1,2	475,0	475,0	0,0
Луганська обл.	73,2	73,2	0,0	76,8	77,6	-0,8	56,8	56,8	0,0
Львівська обл.	1030,2	1052,7	-22,5	1790,4	1794,8	-4,4	1566,2	1591,4	-25,2
м. Київ	0,0	421,5	-421,5	0,0	10,0	-10,0	0,0	29,2	-29,2
Миколаївська обл.	275,8	263,7	12,1	622,6	622,6	0,0	736,2	721,0	15,2
Одеська обл.	408,2	442,6	-34,4	1863,8	1883,7	-19,9	2168,7	2168,7	0,0
Полтавська обл.	1080,8	1101,5	-20,7	1384,1	1438,4	-54,3	1485,7	1497,4	-11,7
Рівненська обл.	250,0	254,4	-4,4	840,7	854,0	-13,3	658,7	658,6	0,1
Сумська обл.	275,7	278,4	-2,7	593,3	592,3	1,0	533,5	502,3	31,2
Тернопільська обл.	159,3	152,2	7,1	421,5	425,1	-3,6	401,8	406,8	-5,0
Харківська обл.	536,9	519,1	17,8	1348,0	1348,0	0,0	1317,0	1315,1	1,9
Херсонська обл.	306,3	153,4	152,9	855,0	520,3	334,7	666,1	615,6	50,5
Хмельницька обл.	229,4	234,4	-5,0	532,6	597,7	-65,1	791,0	798,9	-7,9
Черкаська обл.	400,6	407,2	-6,6	955,2	977,0	-21,8	1053,7	1053,7	0,0
Чернівецька обл.	223,5	220,2	3,3	340,5	347,2	-6,7	405,3	406,8	-1,5
Чернігівська обл.	296,0	189,8	106,2	387,8	387,4	0,4	555,6	555,5	0,1

Джерело інформації: <https://openbudget.gov.ua/>

Темпи приросту субвенції з місцевих бюджетів іншим місцевим бюджетам у розрізі регіонів, відс.

Джерело інформації: <https://openbudget.gov.ua/>

Приріст поточних видатків місцевих бюджетів за функціональною класифікацією в розрізі зведених бюджетів регіонів за 2022–2024 роки, млн грн

Область	Загальнодержавні функції		Громадський порядок, безпека та судова влада		Економічна діяльність		Охорона навколишнього природного середовища		Житлово-комунальне господарство		Охорона здоров'я		Духовний та фізичний розвиток		Освіта		Соціальний захист та соціальне забезпечення	
	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Вінницька	1149,2	-254,3	-70,6	339,6	389,9	-299,6	3,3	-10,9	379,7	91,7	-38,0	-158,6	143,2	151,9	659,6	1465,3	378,5	205,4
Волинська	807,5	-560,0	2,3	5,6	504,5	-357,9	4,9	-3,3	347,0	100,2	25,5	-16,3	120,0	63,4	618,0	1213,7	140,6	118,7
Дніпропетровська	3650,5	-3028,2	-189,8	-327,0	-180,5	-1437,0	26,6	-13,5	3045,0	646,3	278,2	116,7	226,2	340,6	253,2	3033,8	788,3	353,2
Донецька	677,8	578,0	-221,4	1400,1	292,0	-64,9	9,6	-1,5	512,2	299,7	-36,3	43,4	-135,4	130,1	-2352,2	115,0	28,7	149,7
Житомирська	1493,4	-1008,9	85,0	-65,5	205,8	-289,7	-2,2	-0,8	217,8	233,8	151,0	-48,9	114,4	34,6	854,2	868,1	201,2	100,2
Закарпатська	984,0	-516,5	-66,6	-9,0	764,7	-735,3	-0,5	4,8	192,4	-61,1	69,4	20,8	140,1	98,6	385,9	1108,7	202,7	83,2
Запорізька	109,9	196,9	-106,7	388,7	481,1	-419,1	-1,1	2,8	502,7	-213,9	-126,3	1,6	-80,9	74,5	-1357,4	276,4	34,1	134,6
Івано-Франківська	668,9	-252,7	9,1	120,3	229,1	-492,3	-9,7	-4,3	450,4	-291,2	7,9	4,1	151,7	48,6	116,3	1116,8	346,2	265,8
Київська	1836,0	-462,5	123,8	-530,9	-206,1	-395,0	17,1	0,0	374,2	429,1	355,3	98,0	267,4	298,5	1428,7	2444,3	445,3	745,1
Кіровоградська	461,5	-22,4	-15,5	-7,1	274,9	-494,8	0,0	-1,5	247,1	55,2	102,8	-41,1	95,1	83,3	334,4	1107,7	244,0	158,5
Луганська	26,2	385,4	-16,1	-11,6	-82,2	-27,0	-0,1	7,8	-197,0	40,5	-73,1	137,5	-129,2	5,8	-1079,3	-25,2	15,9	88,8
Львівська	3192,7	-2561,0	54,2	-22,8	1489,5	-1405,3	11,3	-1,6	852,3	419,4	58,5	31,9	279,4	277,6	1295,0	2478,7	486,7	560,7
м. Київ	2712,1	-300,6	19,8	103,8	-82,4	1420,0	12,3	4,8	-1477,6	184,8	302,6	-347,2	594,6	415,4	1686,9	2910,4	2730,5	2181,1

Продовження додатка 13

Область	Загальнодержавні функції		Громадський порядок, безпека та судова влада		Економічна діяльність		Охорона навколишнього природного середовища		Житлово-комунальне господарство		Охорона здоров'я		Духовний та фізичний розвиток		Освіта		Соціальний захист та соціальне забезпечення	
	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Миколаївська	743,1	8,0	-25,4	68,0	509,5	-578,4	2,1	14,3	606,0	-289,9	104,6	-6,9	215,4	74,4	360,1	984,3	167,4	138,8
Одеська	1353,4	-342,9	-69,7	-115,1	728,6	131,4	36,7	-2,4	617,7	61,3	204,5	77,7	217,7	170,1	219,0	2 581,1	45,9	377,4
Полтавська	1158,5	-681,3	-33,1	-122,2	226,1	-526,5	-6,4	10,0	-4,8	485,9	-53,0	-69,6	151,9	189,9	344,9	1 407,6	362,9	288,5
Рівненська	704,1	-446,6	138,6	-262,5	536,7	-593,3	6,1	-3,3	38,8	-45,0	55,8	-15,8	109,5	71,7	460,3	1 270,8	188,6	214,4
Сумська	508,2	-121,2	172,6	-123,9	579,5	-774,1	6,7	1,1	230,0	-83,9	129,9	20,3	135,6	19,1	283,5	489,6	373,9	82,4
Тернопільська	451,4	-136,9	-41,5	24,9	379,7	-419,0	5,3	-2,1	57,4	-4,6	78,8	-20,8	112,6	54,7	379,2	758,9	144,3	150,0
Харківська	1 027,8	671,8	55,5	74,7	1 921,9	-619,7	7,4	-3,9	387,9	477,2	157,6	95,9	137,5	150,7	-1 233,6	1 338,5	289,4	529,6
Херсонська	442,4	149,8	651,0	-64,8	159,7	-127,9	0,5	-0,4	336,1	231,7	79,5	38,7	-85,9	-15,5	-1 397,7	-100,3	-19,5	90,8
Хмельницька	1 074,3	-454,5	-0,6	92,6	174,6	-481,0	11,4	-7,8	135,0	36,3	-21,5	-138,5	110,7	89,3	830,1	1 059,3	264,5	246,7
Черкаська	950,7	-462,9	119,2	-3,0	720,4	-471,4	21,2	-2,4	157,1	100,4	55,6	40,8	128,2	95,7	609,2	1 178,5	268,8	277,0
Чернівецька	307,3	67,5	-10,3	1,0	198,6	-179,9	3,2	-0,6	158,3	16,5	39,2	-9,8	32,7	39,4	415,1	921,9	91,2	88,5
Чернігівська	787,7	-216,8	-145,9	-56,5	388,3	-429,2	8,0	4,5	280,3	-102,3	106,9	-34,8	138,1	87,7	415,5	1 004,6	213,3	150,7
ВСЬОГО	27 278,6	-9 772,8	417,9	897,4	10 603,9	-10 066,9	173,7	-10,2	8 446,0	2 818,1	2 015,4	-180,9	3 190,6	3 050,1	4 528,9	31 008,5	8 433,5	7 779,8

Джерело інформації: <https://openbudget.gov.ua/>

Динаміка капітальних видатків місцевих бюджетів у розрізі зведених бюджетів регіонів у 2022–2024 роках

Область	Обсяги, млн грн			Темпи приросту видатків, %		Темпи приросту, млн грн	
	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Вінницька	1894,7	5503,9	3950,7	190,5	-28,2	3 609,2	-1 553,2
Волинська	839,5	2 993,1	2 861,4	256,6	-4,4	2 153,7	-131,7
Дніпропетровська	6 940,3	17 439,6	16 500,4	151,3	-5,4	10 499,3	-939,2
Донецька	978,3	4 367,4	4 265,8	346,4	-2,3	3 389,1	-101,6
Житомирська	1 261,5	5 313,3	3 935,8	321,2	-25,9	4 051,8	-1 377,5
Закарпатська	1 621,2	3 084,0	2 460,9	90,2	-20,2	1 462,8	-623,1
Запорізька	930,0	2 546,7	4 949,5	173,9	94,3	1 616,8	2 402,7
Івано-Франківська	1 113,2	2 997,1	2 378,3	169,2	-20,6	1 884,0	-618,9
Київська	2 939,8	10 344,2	11 555,5	251,9	11,7	7 404,4	1 211,3
Кіровоградська	492,6	2 044,9	1 920,2	315,1	-6,1	1 552,3	-124,7
Луганська	378,5	629,1	770,1	66,2	22,4	250,6	141,0
Львівська	4 410,5	11 807,4	8 926,8	167,7	-24,4	7 396,9	-2 880,6
м. Київ	10 422,2	27 711,9	34 358,6	165,9	24,0	17 289,6	6 646,8
Миколаївська	1 283,2	4 609,6	5 048,9	259,2	9,5	3 326,4	439,3
Одеська	2 114,4	8 696,7	8 438,3	311,3	-3,0	6 582,2	-258,4
Полтавська	2 685,8	5 553,9	4 355,9	106,8	-21,6	2 868,1	-1 198,0
Рівненська	922,9	2 336,0	2 493,6	153,1	6,7	1 413,1	157,6
Сумська	793,2	2 619,1	2 443,9	230,2	-6,7	1 826,0	-175,2
Тернопільська	646,3	1 738,7	1 509,5	169,1	-13,2	1 092,5	-229,2
Харківська	1 726,7	8 941,9	9 855,7	417,9	10,2	7 215,2	913,7
Херсонська	77,1	1 423,1	1 721,6	1745,4	21,0	1 346,0	298,5
Хмельницька	854,1	3 986,0	2 790,5	366,7	-30,0	3 132,0	-1 195,5
Черкаська	1 635,4	3 786,6	3 182,3	131,5	-16,0	2 151,2	-604,3
Чернівецька	797,9	2 528,6	1 716,3	216,9	-32,1	1 730,7	-812,4
Чернігівська	1 112,2	3 307,3	3 372,3	197,4	2,0	2 195,1	65,0
ВСЬОГО	48 871,4	146 310,3	145 762,8	199,4	-0,4	97 438,9	-547,5

Джерело інформації: <https://openbudget.gov.ua/>

Динаміка видатків місцевих бюджетів на капітальне будівництво (придбання) у розрізі зведених бюджетів регіонів у 2022–2024 роках

Область	3120 Капітальне будівництво (придбання), млн грн			Темпи приросту видатків, %		Приріст видатків, млн грн	
	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Вінницька	108,8	329,8	385,1	203,1	16,8	221,0	55,3
Волинська	31,2	126,9	250,9	306,8	97,8	95,7	124,0
Дніпропетровська	116,0	1745,4	1092,3	1404,8	-37,4	1629,4	-653,1
Донецька	67,0	38,0	52,9	-43,4	39,5	-29,0	14,9
Житомирська	20,4	443,7	594,5	2071,3	34,0	423,3	150,8
Закарпатська	162,0	366,0	327,9	125,9	-10,4	204,0	-38,1
Запорізька	29,6	83,8	117,9	183,2	40,7	54,2	34,1
Івано-Франківська	10,3	225,2	236,2	2081,5	4,9	214,9	11,0
Київська	183,7	1457,8	1859,4	693,7	27,5	1274,1	401,6
Кіровоградська	0,9	55,4	99,2	6117,5	79,1	54,5	43,8
Луганська	14,4	34,6	0,00	139,6	-100,0	20,2	-34,6
Львівська	144,6	586,6	329,6	306,0	-43,8	442,0	-257,0
м. Київ	450,6	1555,2	1453,7	245,1	-6,5	1104,6	-101,5
Миколаївська	16,6	200,7	462,6	1112,1	130,5	184,1	261,9
Одеська	372,6	726,2	679,6	94,9	-6,4	353,6	-46,6
Полтавська	26,5	240,9	273,9	809,2	13,7	214,4	33,0
Рівненська	67,1	207,4	643,5	209,0	210,3	140,3	436,1
Сумська	44,5	102,4	251,1	130,2	145,2	57,9	148,7
Тернопільська	10,0	52,8	30,4	430,0	-42,5	42,8	-22,4
Харківська	6,0	263,3	694,6	4258,8	163,8	257,3	431,3
Херсонська	3,9	8,0	193,6	104,1	2320,8	4,1	185,6
Хмельницька	16,5	223,3	316,1	1252,5	41,6	206,8	92,8
Черкаська	73,3	257,3	93,3	250,9	-63,7	184,0	-164,0
Чернівецька	4,5	137,1	116,0	2939,4	-15,4	132,6	-21,1
Чернігівська	106,5	336,8	244,3	216,5	-27,5	230,3	-92,5
ВСЬОГО	2087,5	9804,6	10798,6	369,7	10,1	7717,1	994,0

Джерело інформації: <https://openbudget.gov.ua/>

Динаміка видатків місцевих бюджетів на капітальний ремонт у розрізі зведених бюджетів регіонів у 2022–2024 роках

Область	3130 Капітальний ремонт, млн грн			Темпи приросту видатків, %		Приріст видатків, млн грн	
	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Вінницька	496,7	1 456,0	472,0	193,1	-67,6	959,3	-984,0
Волинська	98,1	556,5	366,4	467,5	-34,2	458,4	-190,1
Дніпропетровська	385,1	2 752,7	2 179,9	614,9	-20,8	2 367,6	-572,8
Донецька	83,9	769,6	545,7	817,7	-29,1	685,7	-223,9
Житомирська	175,7	1 505,7	684,1	756,8	-54,6	1 330,0	-821,6
Закарпатська	231,0	688,4	418,2	198,1	-39,3	457,4	-270,2
Запорізька	202,3	367,7	315,6	81,7	-14,2	165,4	-52,1
Івано-Франківська	188,3	836,4	430,2	344,1	-48,6	648,1	-406,2
Київська	555,4	3 322,5	2 774,0	498,2	-16,5	2 767,1	-548,5
Кіровоградська	71,4	488,8	537,9	584,5	10,0	417,4	49,1
Луганська	10,3	4,1	4,3	-60,2	4,6	-6,2	0,2
Львівська	590,4	2 922,5	1 387,5	395,0	-52,5	2 332,1	-1 535,0
м. Київ	1 083,0	3 276,2	3 743,9	202,5	14,3	2 193,2	467,7
Миколаївська	91,6	738,1	531,1	706,1	-28,0	646,5	-207,0
Одеська	560,3	2 941,5	2 009,9	424,9	-31,7	2 381,2	-931,6
Полтавська	275,8	951,7	757,9	245,1	-20,4	675,9	-193,8
Рівненська	127,8	613,0	305,5	379,5	-50,2	485,2	-307,5
Сумська	122,1	547,6	584,7	348,6	6,8	425,5	37,1
Тернопільська	42,0	386,9	235,3	821,0	-39,2	344,9	-151,6
Харківська	499,3	2 783,8	2 723,1	457,5	-2,2	2 284,5	-60,7
Херсонська	0,5	133,4	277,8	в 252 рази	108,1	132,9	144,4
Хмельницька	108,6	645,2	389,3	494,3	-39,7	536,6	-255,9
Черкаська	261,7	1 080,4	718,9	312,9	-33,5	818,7	-361,5
Чернівецька	238,8	969,6	457,3	306,0	-52,8	730,8	-512,3
Чернігівська	292,2	695,2	451,0	137,9	-35,1	403,0	-244,2
ВСЬОГО	6 792,3	31 433,5	23 301,5	362,8	-25,9	24 641,2	-8 132,1

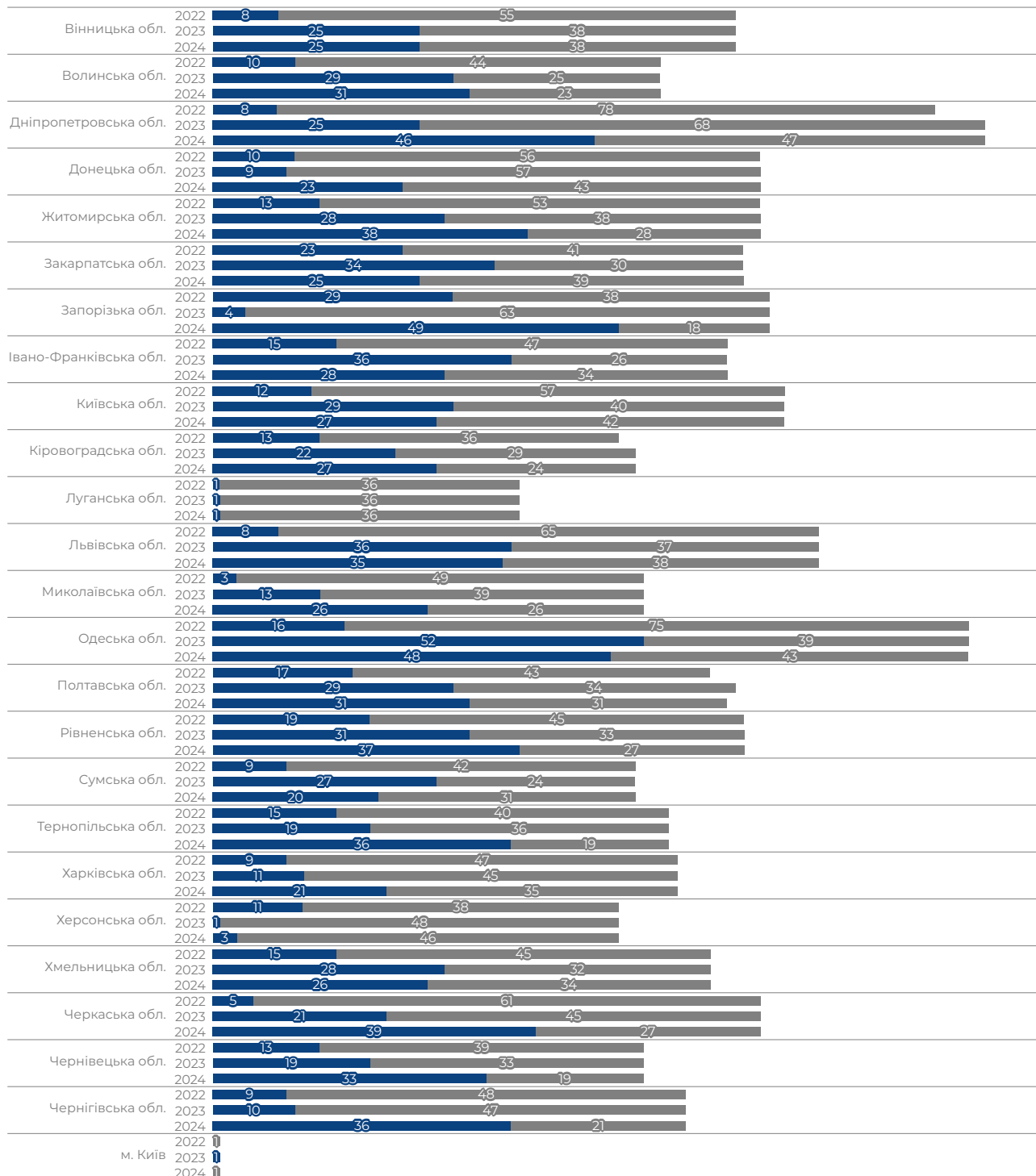
Джерело інформації: <https://openbudget.gov.ua/>

Динаміка видатків місцевих бюджетів на реконструкцію та реставрацію у розрізі зведених бюджетів регіонів у 2022–2024 роках

Область	3140 Реконструкція та реставрація, млн грн			Темпи приросту видатків, %		Приріст видатків, млн грн	
	2022 рік	2023 рік	2024 рік	2023/ 2022	2024/ 2023	2023/ 2022	2024/ 2023
Вінницька	44,6	464,2	224,3	940,6	-51,7	419,6	-239,9
Волинська	59,8	253,0	155,6	322,7	-38,5	193,2	-97,4
Дніпропетровська	508,3	1295,4	1116,0	154,9	-13,9	787,1	-179,4
Донецька	145,3	267,8	103,4	84,4	-61,4	122,6	-164,4
Житомирська	102,7	160,2	346,6	56,1	116,3	57,6	186,4
Закарпатська	67,3	219,0	192,9	225,3	-11,9	151,6	-26,0
Запорізька	56,4	303,7	412,6	438,3	35,8	247,3	108,8
Івано-Франківська	48,2	103,9	130,9	115,5	25,9	55,7	27,0
Київська	84,5	419,0	791,9	395,8	89,0	334,5	372,9
Кіровоградська	40,1	144,2	195,5	260,1	35,6	104,1	51,3
Луганська	1,7	0,9	0,00	-49,3	-100,0	-0,9	-0,9
Львівська	207,6	662,3	371,9	219,0	-43,8	454,7	-290,4
м. Київ	99,7	309,3	329,3	210,4	6,5	209,6	20,0
Миколаївська	29,3	207,5	856,4	608,9	312,8	178,2	649,0
Одеська	154,1	677,2	477,3	339,5	-29,5	523,1	-199,9
Полтавська	108,3	296,4	332,7	173,7	12,3	188,1	36,3
Рівненська	27,9	89,1	92,0	218,7	3,2	61,2	2,9
Сумська	35,9	182,0	203,1	406,3	11,6	146,1	21,1
Тернопільська	36,7	190,7	40,2	419,4	-78,9	154,0	-150,5
Харківська	105,8	228,2	716,0	115,6	213,7	122,4	487,7
Херсонська	0,7	7,9	45,5	948,6	476,6	7,2	37,6
Хмельницька	36,8	166,3	144,2	351,7	-13,3	129,5	-22,1
Черкаська	57,4	144,8	205,6	152,5	42,0	87,4	60,8
Чернівецька	26,9	72,3	104,2	169,4	44,0	45,4	31,9
Чернігівська	32,9	241,6	136,2	635,3	-43,7	208,7	-105,4
ВСЬОГО	2118,9	7106,9	7724,3	235,4	8,7	4988,0	617,4

Джерело інформації: <https://openbudget.gov.ua/>

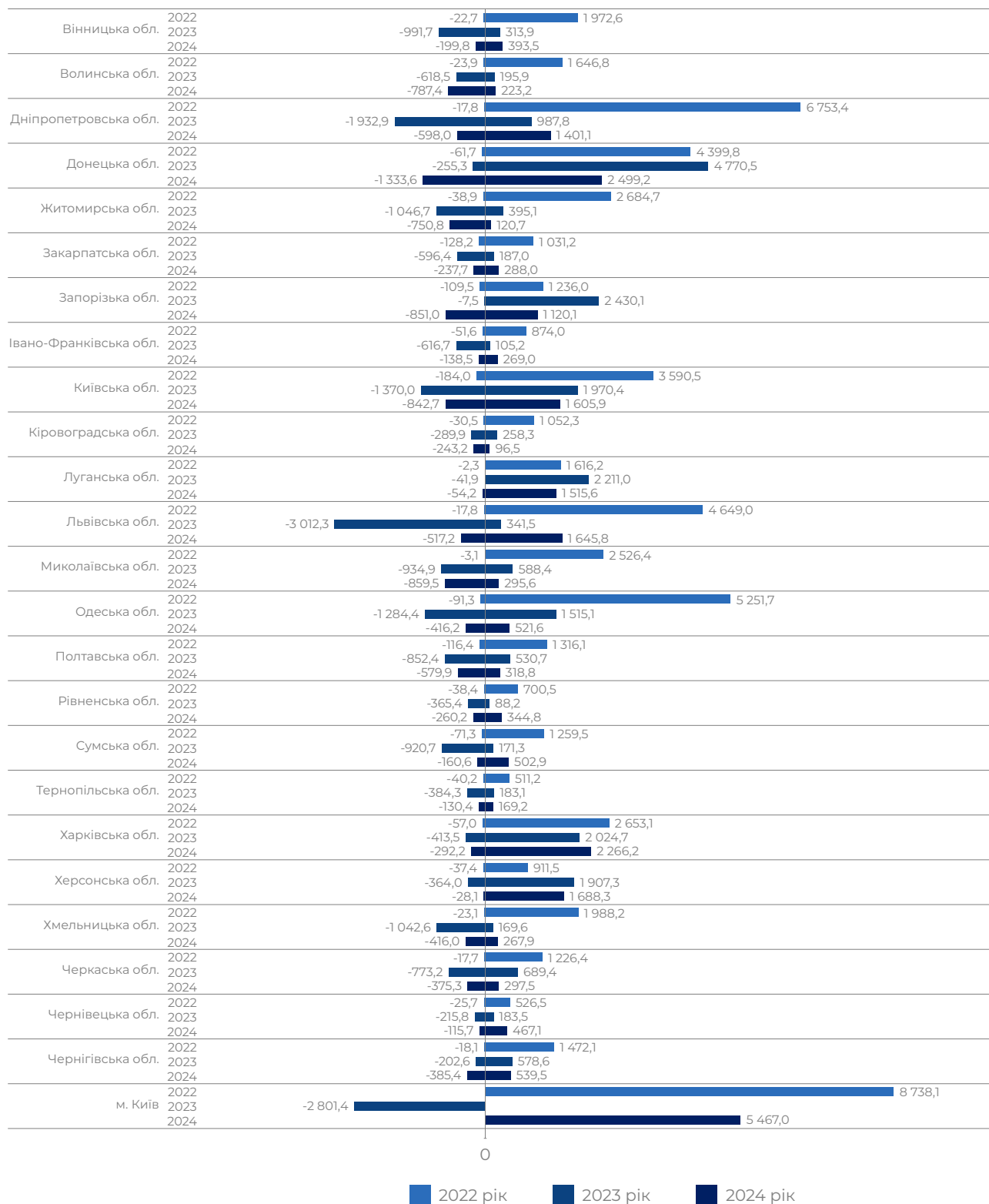
Динаміка кількості бюджетів територіальних громад, виконаних з профіцитом або дефіцитом у розрізі регіонів за 2022–2024 роки

■ Дефіцитні ТГ ■ Профіцитні ТГ

Дохідність (дефіцит/профіцит) бюджетів територіальних громад в розрізі регіонів і м. Києва за 2022–2024 роки

млн грн

Рахункова палата
2025

www.rp.gov.ua